

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

«Ανάλυση Πολιτικών Λόγων της Νέας Δημοκρατίας και του ΣΥΡΙΖΑ στις προεκλογικές περιόδους του Ιανουαρίου και του Σεπτεμβρίου του 2015.»

ΙΑΚΩΒΙΔΗ ΜΑΡΙΑ
ΑΜ 2611

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΡΗΤΗ 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	σελ.3
1. Η «ανάλυση λόγου» (discourse analysis): Θεωρίες και προσεγγίσεις	
1.1 Ο Λόγος.....	σελ.4
1.2 Η θεωρία του λόγου των Laclau και Mouffe.....	σελ.5
1.3 Πολιτικός Λόγος.....	σελ.6
1.4 Κριτική Ανάλυση Λόγου.....	σελ.10
1.5 Ιστορικό Πλαίσιο.....	σελ.13
2. Προεκλογικός Πολιτικός Λόγος και Κινδυνολογία.....	σελ.16
3. Προεκλογικός Πολιτικός Λόγος και Συνθηματολογία.....	σελ.21
4. Προεκλογικός Πολιτικός Λόγος και Προσφυγικό Ζήτημα.....	σελ.24
5. Μνημόνιο, Κρίση και Πολιτική.....	σελ.29
6. Επίλογος.....	σελ.42
7. Βιβλιογραφία.....	σελ.45
8. Παράρτημα.....	σελ.48

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία θα ασχοληθούμε με την ανάλυση του πολιτικού λόγου στις προεκλογικές περιόδους. Ειδικότερα εστιάζουμε στις προεκλογικές περιόδους του Ιανουαρίου και του Σεπτεμβρίου του 2015 και εξετάζουμε τις κεντρικές ομιλίες των αρχηγών της Νέας Δημοκρατίας και του ΣΥΡΙΖΑ.

Χρησιμοποιώντας κοινές γλωσσικές πρακτικές, μέσα πειθούς και περιεχόμενο, γίνεται προσπάθεια να πραγματοποιηθεί μία συγκριτική μελέτη των προεκλογικών ομιλιών με βάση συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα που προέκυψαν μετά από εκτενή ανάγνωση των ομιλιών. Σκοπός είναι να παρουσιαστούν οι διαφορετικές προσεγγίσεις και πρακτικές των συγκεκριμένων κομμάτων πάνω στο ίδιο θέμα, καθώς και να παρατηρηθεί κατά πόσο έχουν αλλάξει οι πρακτικές που χρησιμοποιούν τα κόμματα αυτά από την μία εκλογική περίοδο στην άλλη.

Στην αρχή της εργασίας επιχειρείται μια γνωριμία με τις βασικές έννοιες και τους όρους, καθώς και μια σύντομη ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου που χρησιμοποιείται για την ανάλυση των ομιλιών. Στη συνέχεια γίνεται μία σύντομη αναδρομή στο ιστορικό πλαίσιο πίσω από τις δύο εκλογικές περιόδους, ώστε να μπορούν να κατανοηθούν ευκολότερα τα γεγονότα που αναφέρονται. Στα επόμενα κεφάλαια ακολουθεί η ανάλυση των ομιλιών, όπου σε κάθε κεφάλαιο εξετάζεται και ένα διαφορετικό ερευνητικό ερώτημα. Τέλος σε ένα ξεχωριστό κεφάλαιο υπάρχει ένα γενικότερο συμπέρασμα για τις τέσσερις προεκλογικές ομιλίες και την ανάλυσή τους. Μετά το τέλος της εργασίας στο Παράρτημα υπάρχουν αναλυτικά ολόκληρες οι προεκλογικές ομιλίες που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στην παρούσα πτυχιακή εργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η «ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ» (discourse analysis): ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

1.1 Ο Λόγος

Ο λόγος (discourse) αναφέρεται στις ρητές ή υπόρρητες γλωσσικές ή/και επικοινωνιακές πρακτικές μέσω κειμένων, ομιλιών και οπτικών αναπαραστάσεων που διαμεσολαβούν ανάμεσα στις παγιωμένες οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και νομικές δομές και τα ατομικά και συλλογικά υποκείμενα, καθορίζοντας έτσι την κατασκευή της κοινωνικής τους πραγματικότητας.

Ο λόγος είναι η ικανότητα που κατέχει ο άνθρωπος, η οποία τον διαχωρίζει από τα ζώα, να μπορεί να εκφράζει τις απόψεις και τα νοήματά του. Η δεξιότητα αυτή τον καθιστά ικανό να μπορεί να επικοινωνήσει με όλες τις μορφές γλωσσικών κωδικοποιημένων μηνυμάτων, δηλαδή το γραπτό και τον προφορικό λόγο. Σε κοινωνικό επίπεδο η έννοια του λόγου σχετίζεται με τις πρακτικές που δημιουργούν ρητές μορφές ατομικής και συλλογικής ταυτότητας και υποκειμενικότητας ή μορφές αντικειμενικότητας.

Ο λόγος αποτελεί για τη ζωή κάθε ανθρώπου την πρωταρχική μορφή διαντίδρασης. Η ανάπτυξη αυτή του ανθρώπου είναι συνδεδεμένη με ένα προβλεπόμενο κοινωνικό περιβάλλον, που σημαίνει ότι είναι ένα ταλαντούχο με λογική προίον της εξέλιξης (Cube/Alshuth, 1992). Σύμφωνα με τον Habermas (1965), στη δομή της γλώσσας ενυπάρχει η αυτονομία με την υπευθυνότητα. Η πρώτη μας πρόταση εκφράζει κατηγορηματικά την πρόθεση της καθολικής και αβίαστης συναίνεσης. Ο λόγος (ομιλία) επεκτείνεται και εφάπτεται του διαλόγου, και ο διάλογος με την σειρά του επιδρά στην δράση και αλληλοδιάδραση των ανθρώπων. Μέσα από το διάλογο οι άνθρωποι εκφέρουν απόψεις για ζητήματα που τους αφορούν, κοινωνικοποιούνται και επικοινωνούν με άλλους ανθρώπους. Πιο συγκεκριμένα ο διάλογος όταν γίνεται ανάμεσα σε δύο άτομα με αντίθετες απόψεις μπορεί ακόμα και να αλλάξει την άποψη του ενός για το ζήτημα.

Η γλώσσα και ο λόγος προυπάρχουν της ατομικής υπόστασης. Μέσα από έναν εκφερόμενο λόγο συγκροτούνται ιδεολογίες και κοινωνικές δομές, δημιουργούνται εξουσιαστικές σχέσεις και διαμορφώνονται κοινωνικά σύνολα και ταυτότητες. Η θεωρία του λόγου βρίσκει εφαρμογή σε καθημερινές κοινωνικές συναναστροφές και αλληλοδιαδράσεις (οικογενειακές και φιλικές συζητήσεις), αλλά

επεκτείνεται και στις δημοσιογραφικές, επιστημονικές και πολιτικές επικοινωνιακές πρακτικές. Κυρίως, όμως, επηρεάζει υπόρρητα τον τρόπο που λαμβάνονται αποφάσεις κατά την άσκηση πολιτικής.

Ο κάθε λόγος, δηλαδή, όπως υποστηρίζει και ο Kress (1989, 7) είναι μια συστηματικά οργανωμένη ομάδα δηλώσεων μέσω των οποίων δημιουργούνται λεκτικά τα νοήματα ενός θεσμού. Ο θεσμός (λ.χ. ο θεσμός της οικογένειας, της θρησκείας, των κομμάτων κλπ.) καθορίζει, περιγράφει και περιορίζει το τί είναι πιθανόν να ειπωθεί ή να γραφτεί και τί όχι. Συνεπώς ο λόγος του κάθε κοινωνικού θεσμού παρέχει ένα σύνολο δηλώσεων για μια συγκεκριμένη περιοχή γνώσης και πρακτικών, ενώ παράλληλα οργανώνει και διαγράφει τον τρόπο με τον οποίο θα συζητηθεί ένα θέμα, μια διαδικασία κλπ. Άρα ο εκάστοτε κοινωνικός θεσμός παρέχει, κανόνες, περιορισμούς και απαγορεύσεις για τους τρόπους (επικοινωνιακής) διάδρασης. Με βάση τα παραπάνω, συμπεραίνουμε ότι, μπορούμε να δούμε τον λόγο σε συνάρτηση με όλες τις άλλες κοινωνικές πρακτικές και να τον προσεγγίζουμε ως διαδικασία και δραστηριότητα. Ως μια διαδικασία που εξελίσσεται στο πλαίσιο του πολιτισμικού γίνεσθαι και ως κατεξοχήν κοινωνική δραστηριότητα, που καθορίζεται από τις ευρύτερες κοινωνικές και ιδεολογικές συνθήκες παραγωγής του.

1.2 Η θεωρία του λόγου των Laclau και Mouffe

Η θεωρητική προβληματική των E. Laclau & Ch. Mouffe στηρίζεται στην κριτική προσέγγιση του δορισμού και του μαρξισμού και διαμορφώνει μια μετα-δομιστική οπτική ανάλυσης των κοινωνικών πρακτικών παραγωγής νοήματος. Στην προσέγγισή τους, η ολότητα του κοινωνικού πεδίου συλλαμβάνεται ως ένας ιστός από διεργασίες που διαμορφώνουν νόημα, προσφέροντας έτσι μια συγκεκριμένη θεώρηση για την πολιτική και το κοινωνικό.

Σύμφωνα με τους Laclau και Mouffe (Laclau & Mouffe 1985), ως λόγος θεωρείται κάθε προσδιορισμός του νοήματος σε ένα ιδιαίτερο πεδίο. Έτσι τα σημαίνοντα που υπάρχουν μέσα σε ένα λόγο αποτελούν «στιγμές», δηλαδή στιγμές είναι τα γλωσσικά στοιχεία που ο ορισμός του πραγματοποιείται μέσα από τις διαφορετικές θέσεις τους. Στη θεωρία τους η γλώσσα δεν αποτελεί μια ενοποιημένη ολότητα (δομισμός Saussure), αλλά θεωρείται ότι η γλώσσα είναι κοινωνικό φαινόμενο και το νόημά της μεταβάλλεται ανάλογα με την ταυτότητα του εκάστοτε λόγου. Συνεπώς, μία λέξη θα έχει διαφορετική σημασία σε ένα πολιτικό, ιατρικό, οικονομικό κ.α λόγο.

Η διαμόρφωση του κάθε λόγου γίνεται με τη μερική καθήλωση του νοήματος γύρω από ορισμένα «κομβικά σημεία» (Laclau & Mouffe 1985: 112). Τα «κομβικά σημεία» είναι τα σημαίνοντα που βρίσκονται στο επίκεντρο του λόγου και μέσω αυτών προσδιορίζονται τα άλλα σημαίνοντα. Άρα, τα «κομβικά σημεία» νοηματοδοτούν μέσα από τη σχέση τους με τα υπόλοιπα σημαίνοντα.

Ο λόγος ολοκληρώνεται όταν το σημαίνον ορίζεται ως «στιγμή» με βάση την σχέση του με τα υπόλοιπα σημαίνοντα, μέσω του αποκλεισμού που πραγματοποιείται σε όλες τις άλλες σημασίες που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν. Το σύνολο των δυνατοτήτων που αποκλείονται από το λόγο αποτελούν το «πεδίο της ρηματικότητας» (Laclau & Mouffe 1985: 111). Το «πεδίο της ρηματικότητας» αποτελεί το «πλεόνασμα του νοήματος» που δημιουργείται από την ενοποίηση του λόγου, δηλαδή τις σημασίες που μπορεί να έχει κάθε σημαίνον σε διαφορετικούς λόγους και δεν χρησιμοποιήθηκαν σε αυτόν. Η διαμόρφωση του εκάστοτε λόγου σχετίζεται άμεσα με το «πεδίο της ρηματικότητας» του.

Γίνεται ωστόσο αποδεκτό πως, ο λόγος είναι συνδεδεμένος με τις κοινωνικές διεργασίες. Γι' αυτό ακριβώς είναι πιθανό ένας λόγος να υπονομευθεί εξαιτίας της σχέσης που έχει με εξωτερικούς παράγοντες και τις μεταβολές που συντελούνται σε αυτούς. Τα σημαίνοντα λοιπόν που επηρεάζονται και έχουν αρκετές πιθανές σημασίες ονομάζονται «στοιχεία».

Με βάση την θεωρία των Laclau και Mouffe ο λόγος διαμορφώνει ένα μικρής διάρκειας «κλείσιμο» στην πολυσημία των «στοιχείων». Αλλά το «κλείσιμο» αυτό δεν είναι αμετάκλητο: «Η μετάβαση από τα στοιχεία στις στιγμές δεν ολοκληρώνεται ποτέ» (Laclau & Mouffe 1985: 110). Η ολότητα του λόγου δεν φτάνει ποτέ σε ένα αμετάκλητο σημείο, ώστε να μην μπορεί να αλλοιωθεί από την πολυσημία των σημαίνοντων που κινούνται στο «πεδίο της ρηματικότητας».

1.3 Πολιτικός Λόγος

Η πολιτική ορίζεται με πολλούς διαφορετικούς τρόπους σε αρκετά λεξικά. Πολιτική είναι ένα σύμπλεγμα αλληλεπιδράσεων και συγκρουσιακών σχέσεων μεταξύ ατόμων που ζουν στην κοινωνία. Το σύμπλεγμα αυτό ενδιαφέρεται για τη διακυβέρνηση, τον επηρεασμό των κυβερνώντων, αλλά και την κατοχή θέσεων εξουσίας, με σκοπό να επιτύχει τους στόχους του. Εν ολίγοις, η πολιτική αναφέρεται στην επίτευξη ή μη των στόχων μέσα από συγκεκριμένες πολιτικές, με τη σύγκρουση ή τη συνεργασία.

Σύμφωνα με τον Schaffner (1996), ο πολιτικός λόγος, ως υποκατηγορία λόγου γενικά, μπορεί να βασιστεί σε δύο κριτήρια: λειτουργικός και θεματικός. Θεωρείται ως αποτέλεσμα της πολιτικής και καθορίζεται ιστορικά και πολιτιστικά. Εκπληρώνει διαφορετικές λειτουργίες, λόγω των διαφορετικών πολιτικών δραστηριοτήτων. Είναι θεματικός, διότι τα θέματά του σχετίζονται πρωτίστως με την πολιτική, όπως οι πολιτικές δραστηριότητες, οι πολιτικές ιδέες και οι πολιτικές σχέσεις.

Κατά κοινή ομολογία η πολιτική ενδιαφέρεται για τη δύναμη, τη δύναμη να ληφθούν αποφάσεις, να ελεγχθούν οι πόροι, να ελεγχθεί η συμπεριφορά άλλων ανθρώπων και συχνά να ελεγχθούν οι αξίες τους. Σύμφωνα με τους Jones and Peccei (2004), οι πολιτικοί στο πέρασμα του χρόνου έχουν επιτύχει χάρη στην «επιδέξια χρήση ρητορικής», με την οποία καταφέρνουν να πείσουν το ακροατήριό τους για την ισχύ των απόψεών τους, με τη λεπτή και προσεκτική χρήση της γλώσσας. Η ρητορική είναι «η τέχνη της χρησιμοποίησης της γλώσσας ώστε να πειστούν ή να επηρεαστούν άλλοι, το σώμα των κανόνων που παρατηρούνται από έναν ομιλητή ή έναν συγγραφέα με σκοπό να εκφραστεί με ευγλωττία» (Oxford English Dictionary). Αν και η χρήση της γλώσσας είναι αδιαφιλονίκητα ένα σημαντικό στοιχείο της πολιτικής, ο Fairclough (2006) σημειώνει ότι μπορεί «να παραποιήσει καθώς επίσης και να αντιπροσωπεύσει τις πραγματικότητες, μπορεί να υφάνει τα οράματα και να φανταστεί μέρη που μπορεί να εφαρμοστεί για να αλλάξει τις πραγματικότητες και να βελτιώσει σε ορισμένες περιπτώσεις την ανθρώπινη ευημερία, αλλά μπορεί επίσης ρητορικά να αλλάξει την πορεία της πραγματικότητας, και να την αναλύσει για να εξυπηρετήσει ιδεολογικά τις άδικες σχέσεις δύναμης» (Fairclough, 2006, p.1).

Ο κυριότερος τρόπος για να εκφραστούν οι πολιτικές αυτές και να επιτευχθούν οι στόχοι είναι ο πολιτικός λόγος. Με τον πολιτικό λόγο ο πομπός (πολιτικοί, βουλευτές, πρόσωπα εξουσίας κ.αλ.) προσπαθεί να πείσει τον δέκτη (πολίτες) να λάβει συγκεκριμένες αποφάσεις ή θέσεις που εναρμονίζονται με τις επιταγές του πομπού. Ο πολιτικός λόγος εκφράζεται είτε μέσω προφορικού είτε μέσω γραπτού κειμένου και απευθύνεται στον πολίτη χρησιμοποιώντας κάθε φορά διαφορετικές τακτικές, ανάλογα με το εάν ο δέκτης του έχει τις ίδιες ή διαφορετικές πεποιθήσεις από τον πομπό ή εάν διατηρεί μία ουδέτερη στάση. Σύμφωνα με τον Machiavelli ο πολιτικός λόγος περιστρέφεται γύρω από περίπου τέσσερις τύπους δηλώσεων. Πρώτον, κάποιος μπορεί να πάρει θέση για ένα θέμα, είτε αρνητική είτε θετική. Το θέμα αυτό μπορεί να αναφέρεται σε ζητήματα όπως η ανεργία, η φτώχεια, η εγκληματικότητα κλπ.. Δεύτερον, μπορεί να υποστηρίξει τη συμμετοχή ή τη σύγκρουση ή

να ασκήσει κριτική σε άλλους δρώντες. Παραδείγματα του δεύτερου τύπου είναι μία επικείμενη πολεμική σύγκρουση ή η δημιουργία μίας κυβέρνησης συνασπισμού. Τρίτον, κάποιος/α μπορεί να πάρει θέση σχετικά με εξελίξεις που αναπτύσσονται αναφορικά με ζητήματα όπως η πείνα, η φτώχεια, η ανεργία. Τέλος, τέταρτον, ένας πολιτικός δράστης μπορεί να εκφράσει την επιτυχία ή την αποτυχία του, τα όσα έχει κερδίσει ή έχει χάσει. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτού του τύπου είναι οι απώλειες ή τα κεκτημένα ενός πολέμου, μία άποψη σχετικά με τις δημοσκοπήσεις ή ένα πολιτικό διάλογο κλπ.. Οι δύο πρώτοι τύποι εκφράζουν την αρετή, δηλαδή το τι μπορεί να κάνει ένα δρών υποκείμενο, ενώ οι άλλοι δύο εκφράζουν την τύχη, δηλαδή το τι μπορεί να συμβεί σε ένα δρών υποκείμενο (Kaal, Maks & Elfinkhof 2014).¹

Ο κύριος σκοπός των πολιτικών είναι να πείσουν το ακροατήριό τους για την ισχύ των όσων αναφέρουν. Ο Edelman (1977) δηλώνει ότι ο πεπειραμένος πολιτικός γίνεται επιτυχημένος «χρησιμοποιώντας τη γνώση της άτυπης επιρροής του» (Edelman, 1977: 123). Ο Van Dijk (2006) σημειώνει ότι οι πολιτικές καταστάσεις δεν αναγκάζουν απλά τους πολιτικούς δράστες να μιλήσουν με ορισμένους τρόπους, αντ' αυτού «υπάρχει η ανάγκη για μια γνωστική συνεργασία μεταξύ των καταστάσεων της συζήτησης ή του κείμενου, οι οποίες είναι ένα πλαίσιο» (Van Dijk, 2006, p.733). Αυτά τα πλαίσια καθορίζουν πως οι συμμετέχοντες βιώνουν, ερμηνεύουν και αντιπροσωπεύουν τις σχετικές πτυχές της πολιτικής για αυτούς. Οι δομές της ομιλίας και τα πολιτικά πλαίσια ορίζουν την πολιτική ομιλία. Η γλωσσική ανάλυση των πολιτικών ομιλιών μπορεί να έχει περισσότερη επιτυχία όταν ταυτίζει στοιχεία της γλωσσικής συμπεριφοράς με την πολιτική συμπεριφορά.

Ο βασικός σκοπός του πολιτικού λόγου όμως είναι να καταφέρει να πείσει τους αποδέκτες του και να τους οδηγήσει να υποστηρίξουν και να ψηφίσουν συγκεκριμένες πολιτικές ή ένα συγκεκριμένο κόμμα. Για να το επιτύχει αυτό έχει στην διάθεσή του δύο προσεγγίσεις την λογική/επικοινωνιακή και την βιωματική/συγκινησιακή. Με την πρώτη γίνεται επίκληση στην πειθώ των δεκτών του λόγου, ενώ στη δεύτερη γίνεται επίκληση στο συναίσθημα. Ένας τέτοιος λόγος είναι αποδεικτικός, με μεγάλη βάση στα επιχειρήματα, στην οριοθέτηση συγκεκριμένου σχεδίου, στην τήρηση των υποσχέσεων και στην περιγραφή των ηθικών αρχών και αξιών του πομπού. Αντίθετα, ένας πολιτικός λόγος επιφορτισμένος με συναίσθημα εκμεταλλεύεται και

¹ 1. Η συγκεκριμένη ανάλυση βρίσκεται στο βιβλίο των Kaal, Maks & Elfinkhof "From Texts to Political Positions" σελίδα 2 .

δημιουργεί φόβο, άγχος, απελπισία, φανατισμό, συμπάθεια, χαρά, ενθουσιασμό κλπ.. Κύριο χαρακτηριστικό ενός τέτοιου λόγου είναι η κινδυνολογία (alarmism), η οποία ουσιαστικά εκφοβίζει τον κοινό για το τι πρόκειται να συμβεί στο μέλλον, δημιουργώντας την αίσθηση ότι ο μόνος τρόπος για να αποφευχθεί είναι να ακολουθήσει την λύση που τους παρέχει ο εκάστοτε (πολιτικός) λόγος.

Βέβαια παρατηρείται ότι συνήθως χρησιμοποιείται η επικοινωνιακή προσέγγιση με επίκληση στην πειθώ σε συνδυασμό με κάποιες συναισθηματικές επιφορτίσεις κατά τη διάρκεια του λόγου. Αυτό συμβαίνει κυρίως διότι ο δέκτης πρέπει να πειστεί πως με τις αποφάσεις του θα επιτευχθούν και οι ατομικοί και οι συλλογικοί στόχοι. Γι' αυτό, εκτός από την επιχειρηματολογία και τη συναισθηματική φόρτιση, χρησιμοποιείται και η ρητορεία, όπως και η αναφορά στο ήθος, είτε με επίκληση στο ήθος του πομπού, είτε με επίκληση στο ήθος του αντιπάλου.

Στο πλαίσιο αυτό παρατηρείται ότι στον πολιτικό λόγο χρησιμοποιούνται διάφορα εκφραστικά μέσα και διαπιστώσεις, ώστε να επιτυγχάνονται διάφοροι στόχοι. Στον πολιτικό λόγο παρατηρούνται αρκετές διατυπώσεις. Η βεβαιωτική διατύπωση, η οποία εκφέρεται με καταφατικές προτάσεις και την απουσία αρνητικών μορίων, η δεοντολογική με αναφορές που παραπέμπουν σε δέσμευση, η περιγραφική, η θαυμαστική που εκφέρεται με λέξεις που παρουσιάζουν θαυμασμό ή εντύπωση και η ισχυρή αντίθεση. Διαπιστώνεται ακόμη, μια κωδικοποιημένη γλώσσα, σε συνδυασμό με παραπειστικές και εκφοβιστικές μεθόδους. Αρκετές φορές τον πολιτικό λόγο κατακλύζει ένας πλεονασμός λέξεων και φράσεων και μια αλόγιστη χρήση επιθέτων. Τέλος ο πολιτικός λόγος έχει στοιχεία συνθηματικού λόγου, κάτι που παρατηρείται με τη συχνή επανάληψη λέξεων η φράσεων καθόλη την διάρκειά του, που έχουν ένα συγκεκριμένο ρυθμό και ομοικαταληξία.

Επιπρόσθετα ανάλογα με τη θέση στην οποία βρίσκεται το δρών υποκείμενο, εάν υποστηρίζει δηλαδή την κυβέρνηση και τις πολιτικές της ή όχι, ο λόγος του είναι καταξιοτικός ή απαξιοτικός αντίστοιχα. Στον καταξιοτικό λόγο γίνεται λόγος για τις δυσκολίες και τις αντιξοότητες που αντιμετωπίζουν οι κυβερνώντες, αλλά και τα επιτεύγματα που έχουν καταφέρει και το πόσο έχει βελτιωθεί η κοινωνία με τις πολιτικές τους. Υπάρχει μια γενικότερη θετική οπτική και πλευρά σε όλο το έργο τους. Από την άλλη στον απαξιοτικό πολιτικό λόγο διακρίνεται μια απέχθεια, ένας κορεσμός, ένα αίσθημα απελπισίας και αγανάκτησης για τις πολιτικές που ακολουθούνται που εκφράζουν ένα γενικότερο αίσθημα οργής.

Ωστόσο, όταν θεωρείται ότι οι πρακτικές και τα μέσα πειθούς δεν έχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα ο πομπός προσφεύγει στην προπαγάνδα. Η προπαγάνδα είναι η χρήση του λόγου με παραπλανητικές/παραπειστικές μεθόδους και εκβιαστικά μέσα, με σκοπό να μην είναι εύκολος ο λογικός έλεγχος και να διαστρεβλώνονται έννοιες και αξίες. Έτσι ο πομπός εξασφαλίζει την αποδοχή των απόψεών του από τον δέκτη. Ειδικότερα, για να επιτύχει τους σκοπούς της η προπαγάνδα χρησιμοποιεί τη κινδυνολογία, η οποία αναφέρθηκε παραπάνω, λέξεις και φράσεις με μεγάλο ηθικό βάρος και λέξεις με αλλοιωμένη σημασία. Τέλος, κάνει σαφή επίθεση στο ήθος και στην ιδιωτική ζωή του αντιπάλου του πομπού.

1.4 Κριτική Ανάλυση Λόγου

Η Κριτική Ανάλυση Λόγου (ΚΑΛ) είναι η ερευνητική μέθοδος που χρησιμοποιείται κατεξοχήν για την ανίχνευση της ιδεολογίας, δηλαδή όχι μόνο αυτών που λέγονται σε ένα κείμενο, αλλά και αυτών που έχουν ήδη ειπωθεί αλλού και θεωρούνται δεδομένα (Fairclough, 1995). Εμφανίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του '80 και από τότε έχει γίνει ένας από τους επιδραστικότερους και πιο ορατούς κλάδους της ανάλυσης λόγου (Blommaert and Bulcaen, 2000: 447). Ο όρος «Κριτική Ανάλυση Λόγου» χρησιμοποιείται με δύο διαφορετικές σημασίες, πράγμα που δημιουργεί σύγχυση: ο Norman Fairclough (1995α, 1995β) τον χρησιμοποιεί για να περιγράψει την προσέγγιση που ανέπτυξε ο ίδιος, αλλά και για να αναφερθεί σε ένα ευρύτερο κίνημα της ανάλυσης λόγου, στο οποίο ανήκουν ποικίλες προσεγγίσεις, μία από τις οποίες είναι και η δική του (Fairclough & Wodak 1997). Σύμφωνα με την κύρια θέση της, η γλώσσα και η κοινωνία βρίσκονται σε μια συνεχή διαλεκτική σχέση, δεν υπάρχουν δηλαδή σχέσεις μεταξύ γλώσσας και κοινωνίας που να μην πραγματοποιούνται μέσω λεκτικής επίδρασης.

Ως μια θεωρία της «Ανάλυσης Λόγου», η ΚΑΛ εξετάζει τη γλώσσα ως κοινωνικό σημειωτικό σύστημα (Halliday, 1978), ως ένα μέσο κοινωνικής πρακτικής (Fairclough, 1989: 20) που χρησιμοποιείται για αναπαράσταση και σημασιολόγηση (Kress, 1990). Σκοπός της είναι να εξερευνήσει και να ανακαλύψει τα ιδεολογικά στηρίγματα μιας ομιλίας, που με το πέρασμα του χρόνου έχουν γίνει φυσικά κομμάτια της ομιλίας. Εστιάζει στους τρόπους με τους οποίους η κοινωνική και πολιτική κυριαρχία αναπαράγεται μέσα από τον γραπτό και τον προφορικό λόγο. Η ΚΑΛ θέλει να απαριθμήσει τις σχέσεις μεταξύ κοινωνικών σχέσεων, γλώσσας και δομών. Με την ανάλυση του γλωσσικού επικοινωνιακού πλαισίου, γίνεται μια προσπάθεια να ανακαλυφθούν οι αναπαραστάσεις

της κοινωνικής πραγματικότητας που κρύβονται μέσα στο λόγο , καθώς και ο τρόπος με τον οποίο ο λόγος συμβάλει στη διαιώνιση και στην αλλαγή της κοινωνίας (Fairclough, 1995). Γι' αυτό, άλλωστε, η ΚΑΛ ορίζεται ως ανάλυση της λειτουργίας των κειμένων εντός κοινωνικών - πολιτισμικών συμφραζομένων (Fairclough, 1995) και ως μελέτη της οργάνωσης της γλώσσας πάνω και πέρα από την πρόταση (Stubbs, 1983).

Η μεθοδολογική προσέγγιση της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου εστιάζει σε τρία μέρη, τα οποία εμπεριέχονται και στο όνομά της. Αρχικά στον λόγο, είτε προφορικό είτε γραπτό, ο οποίος μεταφέρει τις πληροφορίες και τη γνώση. Στη συνέχεια, η ανάλυση η οποία έχει ως σκοπό να αντιληφθούν όσοι συμμετέχουν στην επικοινωνία το περιεχόμενο του λόγου και τέλος, η κριτική που αποβλέπει στον τρόπο που τα υποκείμενα εκφέρουν τον λόγο, τις προσδοκίες και τις σκοπιμότητες πίσω από το μεταδιδόμενο μήνυμα. Η ανάλυση του υπονοούμενου μπορεί να μας δώσει αξιόλογα στοιχεία για το τι θεωρείται αυτονόητο. Μας βοηθά επίσης να αντιληφθούμε το ιδεολογικό περιεχόμενο του λόγου-κειμένου (Fairclough, 1995:6).

Πρόθεση της συγκεκριμένης ανάλυσης είναι να καθοριστούν οι παραπάνω σχέσεις σε τρία επίπεδα το κείμενο αυτό καθ' αυτό, τις πρακτικές επικοινωνίας , δηλαδή τις διαδικασίες που προκύπτουν κατά την παραγωγή λόγου, την ομιλία, την ανάγνωση και την ακρόαση και το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο και τις επικοινωνιακές πρακτικές , στα οποία στηρίζεται το κείμενο (Fairclough, 2000).

Η ΚΑΛ έχει χρησιμοποιηθεί ως μέθοδος πολυεπιστημονικής ανάλυσης στα πεδία των Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών επιστημών. Δεν αυτοπεριορίζεται αποκλειστικά ως μέθοδος, αν και η κοινή γνώμη των κριτικών ανάλυσης του λόγου είναι πως η γλώσσα και η εξουσία συνδέονται (Wikipedia, 2009).

Τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου (ΚΑΛ) συνοψίζονται ως εξής:

1. Η ΚΑΛ ασχολείται με τα κοινωνικά προβλήματα. Αυτό θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό διότι δίνει τη δυνατότητα να μελετηθεί πως οι πρακτικές του λόγου προσδιορίζουν τις κοινωνικές σχέσεις και ταυτότητες.
2. Οι σχέσεις δύναμης διαμορφώνονται μέσα από τις πρακτικές του λόγου. Σε αυτό το σημείο παρατηρείται ότι η ΚΑΛ βρίσκεται σύμφωνη με την άποψη του Foucault, σύμφωνα με την οποία προσπαθεί να δείξει πως οι πρακτικές λόγου επηρεάζουν και επηρεάζονται από τις ανισορροπίες ισχύος.

3. Ο λόγος συνθέτει την κοινωνία και την κουλτούρα. Η ΚΑΛ ασχολείται με την ανάλυση κειμένων και τη χρήση της γλώσσας στην κοινωνία, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τη θεωρία των Laclau και Mouffe που δεν πραγματοποιεί εμπειρικές μελέτες για το πως χρησιμοποιείται η γλώσσα σε συγκεκριμένες κοινωνικές καταστάσεις.
4. Ο λόγος λειτουργεί ιδεολογικά. Σύμφωνα με τη θεωρία της ΚΑΛ οι πρακτικές του λόγου δημιουργούν και αναπαράγουν την άνιση κατανομή εξουσίας μεταξύ των κοινωνικών ομάδων. Η έρευνα της ΚΑΛ επικεντρώνεται στις πρακτικές του λόγου οι οποίες κατασκευάζουν παραστάσεις του κόσμου, κοινωνικά υποκείμενα και κοινωνικές σχέσεις, αλλά ενδιαφέρεται και για το ρόλο που διαδραματίζουν αυτές οι πρακτικές λόγου στην προώθηση συμφερόντων ιδιαίτερων κοινωνικών ομάδων (Phillips & Jorgensen 2002; 2009: 121).
5. Ο λόγος διέπεται από ιστορικότητα. Ο λόγος και οι πρακτικές του μεταβάλλονται ανάλογα την εποχή, λόγω των κοινωνικών, πολιτικών και διανοητικών συνθηκών που τις διέπουν.
6. Το κείμενο και το περιβάλλον συνδέονται μέσω της διαμεσολάβησής τους. Κάθε υπό μελέτη κείμενο πρέπει να αναλύεται στο κοινωνικό περιβάλλον που παράγεται και καταναλώνεται.

Οι αλληλεπιδράσεις που πραγματοποιούνται μέσω των λόγων αποτελούν μορφή κοινωνικής δράσης. Γι'αυτό τον λόγο και όλα τα υποκείμενα λόγου είναι ταυτόχρονα κοινωνικοί φορείς και λήπτες δράσης και μηνυμάτων.

Ένας εκ των βασικών θεμελιωτών της ΚΑΛ θεωρείται ο Fairclough. Μία από τις κύριες θέσεις του Fairclough είναι η μορφή κοινωνικής πρακτικής που λέγεται λόγος και μπορεί να μεταβάλλει και να αναπαράξει τη γνώση, τις σχέσεις εξουσίας και τις κοινωνικές σχέσεις, ενώ ταυτόχρονα διαμορφώνεται από άλλες κοινωνικές δομές.

Η κριτική ανάλυση λόγου ως πεδίο ερευνητικής πρακτικής απορρίπτει την έννοια της έρευνας που είναι απαλλαγμένης αξιών. Είναι μορφή έρευνας που ενδιαφέρεται για την κοινωνική αλλαγή μέσα από την απόδειξη και ανάδειξη των πρακτικών διατήρησης του κοινωνικού αποκλεισμού, της ανισότητας και του κοινωνικού ελέγχου. Το ρεύμα της ΚΑΛ δεν περιλαμβάνει μονάχα το έργο του Fairclough, αλλά και την κοινωνιο-γνωστική ανάλυση λόγου του van Dijk, καθώς και την κοινωνική σημειωτική.

Η προσέγγιση του Fairclough αποτελεί μια μορφή ανάλυσης λόγου με έμφαση στο κείμενο, η οποία επιδιώκει να συνδυάσει τρεις διαφορετικές παραδόσεις (Fairclough 1992β: 72):

1. Τη λεπτομερειακή ανάλυση του κειμένου, η οποία λαμβάνει χώρα στο πεδίο της γλωσσολογίας.
2. Τη μακρο-κοινωνική ανάλυση της κοινωνικής πρακτικής.
3. Τη μικρο-κοινωνιολογική/ερμηνευτική παράδοση στην κοινωνιολογία, η οποία ερμηνεύει την καθημερινή ζωή των ατόμων μέσα από τις ενέργειές τους, που συνάδουν με ένα γενικότερο πλαίσιο κανόνων και αξιών.

Με αφετηρία αυτή την προσέγγιση ο Fairclough δημιούργησε ένα τρισδιάστατο πρότυπο ανάλυσης λόγου, η οποία αντιλαμβάνεται την έννοια του λόγου με τρεις διαφορετικούς τρόπους. Αρχικά ο λόγος εκφράζει τη γλωσσική χρήση ως κοινωνική πρακτική. Δεύτερον, ο λόγος δηλώνει τον τύπο γλώσσας που χρησιμοποιείται σε συγκεκριμένο πεδίο. Τρίτον ο λόγος λειτουργεί ως μετρήσιμη μονάδα και αφορά συγκεκριμένο τρόπο έκφρασης που νοηματοδοτεί τις εμπειρίες από μια ιδιαίτερη οπτική γωνία (Fairclough 1993: 138). Στο τρισδιάστατο πρότυπο κάθε χρήση της γλώσσας θεωρείται επικοινωνιακό συμβάν που έχει τρεις διαστάσεις: α) αποτελεί κείμενο, β) αποτελεί ρηματική πρακτική που σχετίζεται με την παραγωγή και την κατανάλωση κειμένων και γ) αποτελεί κοινωνική πρακτική. Μέσω του προτύπου είναι εφικτό να γίνουν εμπειρικές έρευνες σε θέματα επικοινωνίας και κοινωνικής οργάνωσης .

1.5 Ιστορικό Πλαίσιο

Οι ομιλίες που εξετάζονται στην παρούσα εργασία είναι οι κεντρικές προεκλογικές ομιλίες της Νέας Δημοκρατίας και του ΣΥΡΙΖΑ, στις προεκλογικές περιόδους του Ιανουαρίου και του Σεπτεμβρίου του 2015.

Τους τελευταίους μήνες του 2014 υπήρχε μία απογοήτευση σχετικά με τις πολιτικές, κυρίως τις φορολογικές, που ακολουθούσε η κυβέρνηση. Η απογοήτευση αυτή είχε αρχίσει ήδη να εκφράζεται από τις Ευρωεκλογές του Ιουνίου του 2014, όπου ο ΣΥΡΙΖΑ βγήκε νικητής αφήνοντας πίσω του την ΝΔ. Η επιρροή του ΣΥΡΙΖΑ στην κοινωνία αυξανόταν όσο περνούσαν οι μήνες, ενώ παράλληλα αυξανόταν και η αβεβαιότητα προς την κυβέρνηση με τις κινήσεις και τις πολιτικές που ακολουθούσε. Αποκορύφωμα υπήρξε η έναρξη της διαδικασίας εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας. Μοναδικός υποψήφιος για την θέση του ΠτΔ ήταν ο Σταύρος Δήμας, ο οποίος υποστηρίχθηκε από την Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ και ορισμένους ανεξάρτητους βουλευτές. Η υποψηφιότητα του

Σ. Δήμα δεν κατάφερε στην Τρίτη ψηφοφορία να συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό των 180 ψήφων που απαιτούνται σύμφωνα με το Σύνταγμα για την εκλογή του.

Η αδυναμία εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας οδήγησε με βάση το Σύνταγμα της Ελλάδος στη διάλυση της Βουλής και στην προκήρυξη πρόωρων εκλογών. Στην προεκλογική περίοδο που ακολούθησε υπήρξαν έντονες αιχμές και από την ΝΔ και από τον ΣΥΡΙΖΑ για τους αντιπάλους τους. Ειδικότερα, η ΝΔ στήριξε το μεγαλύτερο μέρος της προεκλογικής της καμπάνιας στην κινδυνολογία και στο πόσο άσχημα θα εξελιχθεί η χώρα αν γίνει κυβέρνηση ο ΣΥΡΙΖΑ. Από την άλλη, ο ΣΥΡΙΖΑ κατάφερε να συσπειρώσει μεγάλη μερίδα της κοινωνίας αντιτιθέμενος στα μνημόνια και στη μνημονιακή πολιτική, αυτο-προβαλούμενος ως η «ελπίδα» που έρχεται για τον τόπο. Το τελικό αποτέλεσμα των εκλογών έανέδειξε νικητή τον ΣΥΡΙΖΑ υπό την ηγεσία του Αλέξη Τσίπρα. Ο Τσίπρας σε συνεννόηση με τον αρχηγό των Ανεξάρτητων Ελλήνων Πάνο Καμμένο δημιούργησε κυβέρνηση συνασπισμού αποτελούμενη από τα δύο κόμματα.

Τους επόμενους μήνες η επιρροή του ΣΥΡΙΖΑ στην κοινωνία αυξήθηκε αρκετά, μέχρι το τέλος του Ιουνίου του 2015, όπου και ανακοινώθηκε το δημοψήφισμα. Κύριος λόγος διεξαγωγής του δημοψηφίσματος ήταν η διαφωνία που υπήρξε μεταξύ της κυβέρνησης και των εταίρων σχετικά με την ελληνική πρόταση. Σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου «ο ελληνικός λαός καλείται να αποφασίσει με τη ψήφο του εάν πρέπει να γίνει αποδεκτό το σχέδιο συμφωνίας το οποίο κατέθεσαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στο Eurogroup στις 25 Ιουνίου και αποτελείται από δύο έγγραφα, τα οποία συγκροτούν την πρόταση επί της οποίας προτείνεται το δημοψήφισμα». Το πρώτο έγγραφο τιτλοφορείται “Reforms for the completion of the Current Program and Beyond” (Μεταρρυθμίσεις για την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος και πέραν αυτού). Το δεύτερο κείμενο τιτλοφορείται “Preliminary Debt sustainability analysis” (προκαταρκτική ανάλυση βιωσιμότητας χρέους)».

Οι εξελίξεις που ακολούθησαν την ανακοίνωση του δημοψηφίσματος προκάλεσαν σύγχυση στην κοινωνία και τη χώρισαν σε δύο στρατόπεδα. Την ελληνική κοινωνία που ξεκίνησε να διχάζεται στα δύο ακολούθησαν και τα κόμματα που απάρτιζαν τη Βουλή. Με την συγκυβέρνηση (ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ) και την Χρυσή Αυγή να υποστηρίζουν ανοιχτά το ΟΧΙ, μάλιστα η Χρυσή Αυγή τάχθηκε κατά των μέτρων είτε είναι ευρωπαϊκών είτε της κυβέρνησης. Το ΚΚΕ τάχθηκε κατά των

ευρωπαϊκών μέτρων, αλλά και των μέτρων της κυβέρνησης. Η ΝΔ ισχυρίστηκε ότι το ουσιαστικό ερώτημα ήταν η παραμονή ή όχι της χώρας στην ευρωζώνη, γι' αυτό και τάχθηκε υπέρ του ΝΑΙ, λέγοντας πως υποστηρίζει την παραμονή της χώρας στο ευρώ. Ακολούθως το Ποτάμι τάχθηκε υπέρ του ΝΑΙ, ενώ το ΠΑΣΟΚ θεώρησε το δημοψήφισμα αντισυνταγματικό και ζήτησε την καταψήφιση της διεξαγωγής του. Το δημοψήφισμα δίχασε την κοινωνία και δημιούργησε δύο «στρατόπεδα», τα οποία εκφράστηκαν και με κοινωνικά κινήματα, όπως αυτό του «Μένουμε Ευρώπη» καθώς και μία αντίστοιχη κίνηση υπέρ του ΟΧΙ, οι οποίες έκαναν μαζικές συγκεντρώσεις στις μεγάλες πόλεις της χώρας την εβδομάδα πριν το δημοψήφισμα. Η σύγκυση εντάθηκε ακόμα περισσότερο όταν μετά την ανακοίνωση του δημοψηφίσματος επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι κεφαλαίων (Capital Controls). Τελικά στο δημοψήφισμα επικράτησε με διαφορά το ΟΧΙ, με μεγάλη μερίδα του κόσμου να έχει βγει στους δρόμους και να πανηγυρίζει.

Λίγες μέρες μετά η κυβέρνηση διαπραγματευτούν εκ νέου με τους δανειστές, διαδικασία που οδήγησε στη συμφωνία για ένα τρίτο πακέτο βοήθειας προς την Ελλάδα. Η συμφωνία αυτή δυσαρέστησε μεγάλο μέρος του ελληνικού λαού, το οποίο θεώρησε ότι η κυβέρνηση δεν πραγματοποίησε όσα τους είχε υποσχεθεί. Έτσι στις 20 Αυγούστου 2015, ο Πρωθυπουργός ανακοίνωσε με διάγγελμα την πρόθεση παραίτησης της κυβέρνησής του, γιατί όπως ανέφερε «η λαϊκή εντολή των εκλογών της 25ης Ιανουαρίου εξάντλησε τα όριά της». Λίγες μέρες μετά 25 βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, που ανήκαν στη λεγόμενη «αριστερή πλατφόρμα» του κόμματος, ανεξαρτητοποιήθηκαν και σχημάτισαν το αντιμνημονιακό κόμμα «Λαϊκή Ενότητα». Μετά την κατάθεση της παραίτησης της κυβέρνησης στον ΠτΔ και σύμφωνα με το Σύνταγμα δόθηκαν διερευνητικές εντολές για το σχηματισμό νέας κυβέρνησης, οι οποίες όμως δεν κατάφεραν να σχηματίσουν κυβέρνηση. Έτσι σχηματίστηκε υπηρεσιακή κυβέρνηση, η οποία οδήγησε τη χώρα σε εκλογές τον Σεπτέμβριο του 2015.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Προεκλογικός πολιτικός λόγος και κινδυνολογία

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο εξετάζεται η κινδυνολογία (alarmism), στην οποία καταφεύγει καταφεύγει ο πολιτικός λόγος ώστε να επιτυγχάνει τους στόχους του. Η κινδυνολογία, με πραγματικό ή όχι αντίκρισμα δεν έχει σημασία, μπορεί να ιδωθεί ως δομικό στοιχείο του πολιτικού λόγου και βασικό μέσο πειθούς ώστε να αποσπάται η εκλογική συγκατάθεση. Το εμπειρικό υλικό που εξετάζεται προέρχεται από ομιλίες των πολιτικών αρχηγών της Νέας Δημοκρατίας και του ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές του Ιανουαρίου 2015 και ειδικότερα αυτές που διενεργήθηκαν σε προεκλογικές συγκεντρώσεις στην Αθήνα. Στη διάρκεια της εν λόγω προεκλογικής εκστρατείας καταγράφεται συχνή αναφορά σε ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες που θα προκληθούν εάν οι ψηφοφόροι δεν ψηφίσουν σύμφωνα με τις υποδείξεις των κομμάτων.

Στην ομιλία του κ. Α. Σαμαρά, στη συγκέντρωση της ΝΔ η καταστροφολογία έχει κεντρική θέση και χρησιμοποιείται ως απειλή συμμόρφωσης των ψηφοφόρων. Ο σχετικός λόγος του αρχηγού της ΝΔ χαρακτηρίζεται από μικρές προτάσεις, ρήματα στο α' πληθυντικό που επαναλαμβάνονται συχνά (πχ. "Πάμε Δυνατά") με σκοπό να γίνει αμεσότερος και να δώσει την αίσθηση του διαλόγου στην ομιλία του, ώστε να καταφέρει να πείσει τους ακροατές του για τις θέσεις του. Χρησιμοποιούνται κυρίως ουσιαστικά και επίθετα αρνητικής σημασίας όπως «χειρότερα», «αυτοκτονία», «ελλείμματα», «περιπέτεια», «ατύχημα», «ασφυξία», «εκδίκηση», δίνοντας έτσι έμφαση στα αποτελέσματα των πολιτικών που υιοθετεί ο Σύριζα και στο «μοιραίο ατύχημα» που θα οδηγήσουν την χώρα. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται «Η Χώρα σε λίγες εβδομάδες μπορεί να βρεθεί σε πολύ άσχημη κατάσταση [...] αρκούν λίγες μέρες μόνο για να γυρίσουμε στην ύφεση και στα ελλείμματα. Αυτό λέγεται ασφυξία. Ασφυξία ρευστότητας!» .Με αυτόν τον τρόπο δημιουργεί φόβο και προκαλεί πανικό στο ακροατήριό του για τις συνέπειες αυτές, με σκοπό να το αποτρέψει από το να ψηφίσει τον Σύριζα. Χρησιμοποιούνται ακόμη και αρκετά ρήματα αρνητικής σημασίας όπως «τινάζουν», «μεταστρέψει», «διαλύσει», «κατεδαφίσουν», «συγκρούονται», όπως και το επίρρημα «δεν» για να τονιστούν ακόμα περισσότερο οι συνέπειες που θα έχει αυτή η επιλογή κυβέρνησης. Τρανταχτά παραδείγματα της παραπάνω άποψης είναι εκφράσεις του τύπου «δυο κόσμοι συγκρούονται», «Θα μετατρέψει και θα μεταστρέψει όλη την Ευρώπη εναντίον της Ελλάδας!», «τα τίναν όλα στον αέρα», «Κι έσυραν τη Χώρα σε εκλογές που δεν ήθελε ο Ελληνικός λαός».

Τα σημεία της ομιλίας του Α. Σαμαρά που αναφέρονται στις μελλοντικές συνέπειες μιας κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ εκφράζουν βεβαιότητα για το ότι σίγουρα αυτά θα είναι τα αποτελέσματα. Είναι εικασίες που κατβάλλεται προσπάθεια να φανούν με τρόπο κατηγορηματικό ως γενικές αλήθειες. Όπως σχετικά διαπιστώνεται, «Δεν τον ενδιαφέρει το μέλλον, η Ανάπτυξη, οι επενδύσεις, ο πλούτος που έχουμε ως Ελλάδα. Το μόνο που λέει είναι ότι θα πάει με σύγκρουση. Μέχρι και να διαλύσει το ΝΑΤΟ έχουν πει. Και ταύτισε τα συμφέροντα του με εκείνα τα περιθωριακά κόμματα της Ευρώπης, που το μεγαλύτερο κόμμα από αυτά είναι το Κομμουνιστικό Κόμμα της Γερμανίας, που, όμως- να ξέρετε- καταψήφισε όλες τις χρηματοδοτήσεις της Ελλάδας. Όλα αυτά τα κινήματα, η παρέα του κ. Τσίπρα, να κατεδαφίσουν θέλουν την Ευρώπη, δε θέλουν να τη χτίσουν καλύτερη την Ευρώπη. Όλα!»

Για να ενισχύσει την άποψή του αλλά και να ενισχύσει το αίσθημα φόβου ο κ. Σαμαράς χρησιμοποιεί συγκεκριμένες μεταφορές και παρομοιώσεις. Υποστηρίζεται, εν προκειμένω, πως «Όλα αυτά θα ήταν, αν συνεχιστούν, αυτοκτονία για την Ελλάδα». Με τη συγκεκριμένη μεταφορά υποδηλώνεται πως οι πολιτικές που υιοθετεί ο κ.Τσίπρας έχουν πολύ αρνητικά αποτελέσματα για το μέλλον της χώρας. Με αυτό τον τρόπο επίσης δεν θέλει μόνο να προκαλέσει φόβο αλλά και να επιρρίψει ευθύνες σε όσους/ες τον ψηφίσουν. Ουσιαστικά, χρησιμοποιώντας τη λέξη αυτοκτονία καθιστά σαφήτην ευθύνη του αυτόχειρα, δηλαδή της κοινωνίας, σε αυτό που πρόκειται να συμβεί εάν ο ΣΥΡΙΖΑ γίνει κυβέρνηση. Ακόμη, μνημονεύονται πολιτικές που αναφέρει ο κ. Τσίπρας σε δηλώσεις του ως ένας «άλλος κόσμος», και αφού τις χαρακτηρίζει αρνητικά («Κι ακούσαμε κι αυτό- αν είναι ποτέ δυνατόν»), τις παρομοιάζει με πολιτικές που θα εφαρμόζονταν σε ολοκληρωτικά καθεστώτα «Αυτά είναι για τη Βόρεια Κορέα, κ. Τσίπρα». Αναφέρει πως αν ψηφίσουν την Νέα Δημοκρατία θα βοηθήσουν στο «άλμα στο αύριο», ενώ παρομοιάζει τη ψήφο στον ΣΥΡΙΖΑ με «μοιραίο ατύχημα».

Οι υπομνήσεις των κινδύνων που ελλοχεύουν συνοδεύονται στην ομιλία του κ. Σαμαρά με συγκεκριμένα διλήματα και παρεπόμενες αποφάσεις που καλούνται να λάβουν οι πολίτες σχετικά με το μέλλον της χώρας, διαδικασία που τους καθιστά υπεύθυνους για τις μελλοντικές εξελίξεις. Αυτό το δίλημμα διατυπώνεται ποικιλοτρόπως και με κάθε ευκαιρία: «[...] για τα καλύτερα που έρχονται, αλλά και για τα χειρότερα που δεν πρέπει να έρθουν [...] η χώρα σε λίγες εβδομάδες μπορεί να βρεθεί σε πολλή δύσκολη κατάσταση [...] βρισκόμαστε τόσο κοντά στο καλύτερο και στο χειρότερο [...] όλα θα κριθούν από το ποιο κόμμα θα βγει πρώτο, έστω και με μία ψήφο. Γιατί, τότε, θα πάρει το δώρο των 50 εδρών! Μια

ψήφος μπορεί να κρίνει, αν η Ελλάδα θα κάνει το άλμα στο αύριο που είναι πια τόσο κοντά ή αν θα πάμε στο “μοιραίο ατύχημα”».

Η τακτική του φόβου εξειδικεύεται τέλος με την περιγραφή των συνεπειών που θα προκληθούν στην περίπτωση ανόδου του ΣΥΡΙΖΑ σε θέση κυβερνητικής εξουσίας. Πρόκειται για δυσμενή εξέλιξη που μπορεί ωστόσο να αποτραπεί στην περίπτωση που ψηφιστεί η ΝΔ και παραμείνει ο ΣΥΡΙΖΑ σε θέση Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Στην ομιλία του κ. Τσίπρα, αν και η κινδυνολογία δεν είναι τόσο έντονη όπως στην περίπτωση του κ. Σαμαρά, ωστόσο είναι διακριτή σε συγκεκριμένα σημεία του κειμένου. Ο φόβος και η καταστροφή στον προεκλογικό λόγο του Σύριζα έγκειται στην παραμονή της ΝΔ στην κυβέρνηση καθώς αυτό υποστηρίζεται πως συνεπάγεται κυβέρνηση «Με τις έξωθεν εντολές και με τη διακυβέρνηση της χώρας μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας». Η εξάρτηση από πολιτικές που διαμορφώνονται στο εξωτερικό συνοψίζεται στη διαπίστωση ότι «Αυτοί έχουν το ψέμα. Αυτοί έχουν τη δύναμη του χρήματος, της εξουσίας και της διαπλοκής. Αυτοί έχουν τη στήριξη της κας Μέρκελ». Συνεπώς, τα εθνικά συμφέροντα της Ελλάδας δεν θα διαφυλάσσονται, μπορεί και να παραγκωνίζονται αν δεν συμβαδίζουν με τα συμφέροντα του εξωτερικού. Σε αντίθεση με τη ΝΔ, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει ο κ. Τσίπρας θα κυβερνήσει με βάση τα συμφέροντα του ελληνικού λαού, «γιατί δεν έχουμε καμιά δέσμευση απέναντι στην ολιγαρχία, στο παλιό καθεστώς, στις μικρές και μεγάλες εξουσίες του χρήματος».

Επίσης, ο κ. Τσίπρας αναφέρεται στις πολιτικές πεποιθήσεις του κ. Σαμάρρα και των μελών του κόμματός του. Όπως χαρακτηριστικά δηλώνεται, «Ο κύριος Σαμαράς και η ακροδεξιά παρέα του, επέλεξαν αυτές τις μέρες να δώσουν μια μάχη οπισθοφυλακών με τα πιο σκοτεινά όπλα. Ίσως τα μόνα που ταιριάζουν στη σκοτεινή τους πολιτική. Στις σκοτεινές τους διασυνδέσεις. Στο σκοτάδι που εκπροσωπούν. Με τη μουτζούρα της μαύρης προπαγάνδας τους, όμως, μουτζουρώνουν ταυτόχρονα τη διεθνή θέση της χώρας. Μουτζουρώνουν τη δημοκρατία. Μουτζουρώνουν το αύριο. Δεν τους ενδιαφέρει. Το μόνο που τους νοιάζει είναι να κρατηθούν στην εξουσία». Χρησιμοποιείται αρκετά στο παραπάνω απόσπασμα το επίθετο σκοτεινός για να δώσει έμφαση αλλά και να δημιουργήσει ένα αίσθημα φόβου στους ακροατές. Γενικά το σκοτάδι και η έλλειψη του φωτός χρησιμοποιείται με αρνητική σημασία και είναι συνυφασμένο με κάτι κακό στο μυαλό των περισσότερων, οπότε χρησιμοποιώντας αυτή τη λέξη προσπαθεί να προκαλέσει τον φόβο. Με τη μεταφορά «μουτζουρώνουν τη δημοκρατία» προσπαθεί να δείξει στο ακροατήριό του ότι η συμπεριφορά και η πολιτική τους δεν

συνάδουν με τις αρχές της δημοκρατίας. Αυτό συνδέεται με τα παραπάνω όπου τους αποκαλεί «ακροδεξιά παρέα», όρος ο οποίος ειδικά τα τελευταία χρόνια έχει συνδεθεί με πολύ αρνητική σημασία στην ελληνική κοινωνία, λόγω της ανόδου του κόμματος της «Χρυσής Αυγής».

Τέλος ο κ. Τσίπρας θέτει και αυτός το ίδιο δίλημμα στους πολίτες και ουσιαστικά τους καθιστά σαφές πως η απόφαση για το τι θα γίνει στο μέλλον είναι δική τους. Τους εξηγεί ότι εκείνοι έχουν τη δύναμη αλλά και τον τελευταίο λόγο για το τι θα συμβεί μετά τις εκλογές, για αυτό το λόγο και τους προτρέπει και τους αναφέρει πως τους έχουν ανάγκη ώστε να βγουν νικητές «Σας έχουμε ανάγκη για να ξαναχτίσουμε μαζί την Ελλάδα. Καμιά αλλαγή δεν μπορεί να γίνει χωρίς εσάς. Η Ελλάδα σας έχει ανάγκη». Ταυτίζει δηλαδή την ανάγκη που έχει για ψηφοφόρους με τις ανάγκες της χώρας και το μέλλον της, παρομοιάζει την Ελλάδα με άνθρωπο που έχει την ανάγκη των πολιτών για να σωθεί. «Αυτή τη Κυριακή εσείς αποφασίζετε αν θέλετε τη συνέχεια των μνημονίων ή το Πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ. Τις δεσμεύσεις του κ. Σαμαρά προς την τρόικα ή τις δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ προς τον κυρίαρχο ελληνικό λαό». Το δίλημμα του κ. Τσίπρα βέβαια όπως φαίνεται έχει να κάνει περισσότερο με το αν θα υπάρχει κυριαρχία της εθνικής βούλησης στην κυβέρνηση ή αν θα υπάρχει όπως υπονοεί κυριαρχία από εξωτερικές δυνάμεις.

Αυτό που παρατηρείται και στις δύο ομιλίες είναι ότι προσπαθούν να δημιουργήσουν μια καταστροφολογία και μια κατάσταση φόβου για ψηφοθηρικούς λόγους. Αυτή η στρατηγική επιλογή και των δύο κομμάτων μας δείχνει την αβεβαιότητα και τη σύγχυση που υπήρχε τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο στους πολίτες σχετικά με το τι θα ψηφίσουν, λόγω της μεγάλης δυσαρέσκειας που είχε προκληθεί εκείνη την περίοδο από την επιβολή επιπλέον οικονομικών μέτρων και την υπογραφή του μνημονίου. Η αβεβαιότητα αυτή πήγαζε κυρίως από την αβεβαιότητα που εξέφραζε όλη η κοινωνία εκείνη την περίοδο σχετικά με το τι θα γίνει στη χώρα και πως θα καταφέρει η Ελλάδα να βγει από τη οικονομική κρίση. Όλα αυτά, σε συνδυασμό με τη μεγάλη ανεργία και τη μείωση των εισοδημάτων, έκαναν μεγάλο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας να παραμένει αναποφασιστο μέχρι την τελευταία στιγμή σχετικά με το τι θα ψηφίσει. Πάνω σε αυτή την αναποφασιστικότητα των πολιτών και τη σύγχυση που είχε δημιουργηθεί στην κοινωνία, λόγω όλων των παραπάνω μέτρων, στάθηκαν οι δύο πολιτικοί αρχηγοί, ώστε να εντείνουν το αίσθημα φόβου και να κατευθύνουν τους πολίτες να ψηφίσουν το «σωστό» για εκείνους κόμμα. Δημιουργώντας τους ταυτόχρονα ενοχές και ρίχνοντάς τους ευθύνες για μία πιθανή «κασταστροφή», που μπορεί να προέλθει εάν ψηφίσουν το αντίπαλο

κόμμα. Συνεπώς, παρατηρείται ότι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η χώρα βοήθησαν ακόμα περισσότερο τους δύο πολιτικούς αρχηγούς να καλλιεργήσουν το αίσθημα φόβου με σκοπό να κατευθύνουν τους πολίτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Προεκλογικός πολιτικός λόγος και πολιτική συνθηματολογία

Ένα από τα βασικά στοιχεία του πολιτικού λόγου είναι ο συνθηματολογικός του χαρακτήρας. Λέξεις και εκφράσεις δηλαδή που τείνουν να επαναλαμβάνονται κατά τη διάρκεια του λόγου ή της ομιλίας, δίνοντας την εντύπωση συνθήματος, καθώς και συγκεκριμένες φράσεις-κλισέ που σκόπιμα επιλέγονται με στόχο την εγχάραξή τους στη συλλογική μνήμη και ταυτότητα. Οι συνθηματολογίες παραπέμπουν σε μηνύματα με ρυθμό και, συνήθως, ομοιοκαταληξία και παρήχηση, και χρησιμοποιούνται ώστε να γίνεται επίκληση στο συναίσθημα του κοινού. Χρησιμοποιούνται κυρίως λέξεις από την καθημερινότητα ώστε να είναι εύκολο να καταχωρηθούν στη μνήμη και μεταφέρουν ένα κεντρικό μήνυμα που επιχειρείται να επικοινωνηθεί στο εκλογικό σώμα.

Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζονται πολιτικές συνθηματολογίες που εντοπίζονται στις προεκλογικές ομιλίες των Α. Σαμαρά και Α. Τσίπρα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας των εκλογών του Ιανουαρίου 2015 και, ειδικότερα, στις ομιλίες τους στην Αθήνα.

Στην ομιλία του κ. Σαμαρά γίνεται αναφορά αρκετές φορές στις ίδιες φράσεις, τις οποίες βλέπουμε να επαναλαμβάνονται σε όλη την ομιλία του αυτούσιες ή με μικρές παραλλαγές. Η επανάληψη των φράσεων αυτών τις κάνει να εντυπώνονται στο μυαλό των ακροατών και τους ασκούν πίεση για την απόφαση που έχουν να πάρουν. Έχουν ως σκοπό να περάσουν ένα μήνυμα και να ενισχύσουν την κομματική τους ταύτιση.

Το κύριο σύνθημα που επαναλαμβάνεται σε όλη την ομιλία του κ. Σαμαρά είναι το «Πάμε Δυνατά». Μέσα από αυτή τη φράση θέλει να δείξει ότι συνεχίζουν παρά τις δύσκολες πολιτικές που εφάρμοσαν και προχωρούν προς στην ανάπτυξη. Ουσιαστικά το σύνθημα συνοψίζει όσα λέει στην ομιλία του, ότι συνεχίζουν ακόμα πιο δυνατοί, αντέχουν και θα νικήσουν σε αυτή τη «μάχη». Προσπαθεί να δώσει μήνυμα ενότητας και να δείξει ότι θα πορευθούν όλοι μαζί και το κόμμα και οι πολίτες και πως μαζί θα το αντιμετωπίσουν.

Δύο άλλα συνθήματα που γίνονται εμφανή ιδιαίτερα στην αρχή της ομιλίας του είναι το «Ζήτω η ΟΝΝΕΔ» και «Ζήτω η Νέα Δημοκρατία». Στην αρχή της ομιλίας του κ. Σαμαρά γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη νεολαία του κόμματος, αλλά και στο συσχετισμό της με το μελλόν λέγοντας πως η Νέα Δημοκρατία έχει τη νεολαία μαζί της, λόγω της

ΟΝΝΕΔ. Ακόμα γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο κόμμα με σκοπό να ανυψωθεί το ηθικό των μελών του και ως ένα σημείο να φανατιστεί, καθώς τους παρομοιάζει με οπαδούς ποδοσφαιρικής ομάδας περιμένοντας τα ίδια αποτελέσματα.

Στη συνέχεια της ομιλίας το αρχικό σύνθημα διανθίζεται και στο «Πάμε Δυνατά» προστίθεται το «Πάμε Μαζί» και «Πάμε Μπροστά». Έτσι ενισχύει ακόμα περισσότερο το αίσθημα της ενότητας, αλλά και την εντύπωση ότι οτιδήποτε και να συμβεί κόμμα και πολίτες θα βαδίζουν μαζί και θα έχουν τις ίδιες συνέπειες. Η χρήση του άπληθυντικού και στις τρεις περιπτώσεις ενισχύει ακόμα περισσότερο την αμεσότητα και κάνει το λόγο του προσωπικό με μια επιπλέον έκφραση συλλογικότητας.

Από την άλλη, ο κ. Τσίπρας στον λόγο του δεν έχει ένα σαφές συνθηματικό μήνυμα. Παρ' όλα αυτά ακολουθεί ένα συγκεκριμένο μοτίβο που θυμίζει συνθηματικό. Ξεκινά την ομιλία του με τη φράση «Πολίτες της Αθήνας», την οποία χρησιμοποιεί καθόλη τη διάρκεια της ομιλίας του είτε για να αναφέρει πως οι εκλογές αυτές θα πάνε τη χώρα μπροστά («Ο κύβος ερρίφθη. Η Ελλάδα σηκώνεται στα πόδια της ξανά. Με περηφάνια. Με σιγουριά. Με αξιοπρέπεια. Ο λαός μας τη Κυριακή θα γράψει ιστορία»), είτε για να καταδικάσει τις πράξεις και τις τακτικές που ακολουθεί ο αντίπαλός του («Ο κύριος Σαμαράς και η ακροδεξιά παρέα του, επέλεξαν αυτές τις μέρες να δώσουν μια μάχη οπισθοφυλακών με τα πιο σκοτεινά όπλα. Ίσως τα μόνα που ταιριάζουν στη σκοτεινή τους πολιτική. Στις σκοτεινές τους διασυνδέσεις. Στο σκοτάδι που εκπροσωπούν»). Στοχεύει επίσης να δείξει πόσο καλύτερες για την κοινωνία είναι οι θέσεις και το πρόγραμμά του ΣΥΡΙΖΑ, διακηρύσσοντας ότι «Εμείς έχουμε όραμα να χτίσουμε μια νέα Ελλάδα. Μια χώρα με δικαιοσύνη, ισότητα και δημοκρατία. Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας κανένα παιδί να μη μένει χωρίς ένα πιάτο φαγητό, χωρίς ζεστασιά, χωρίς βιβλίο, χωρίς παιδικό σταθμό». Η φράση αυτή χρησιμοποιείται για να δώσει έμφαση σε αυτά που θα επακολουθήσουν, να δώσει την υποψία αμεσότητας και διαλόγου, ότι ο ομιλητής δηλαδή απευθύνεται στον κάθε ένα και στην καθεμία ξεχωριστά. Επίσης, χρησιμοποιώντας τη συγκεκριμένη φράση προσπαθεί να επανεστιάσει την προσοχή του κοινού στον ομιλητή.

Ακόμη, για να τονιστούν περισσότερο οι θέσεις και οι προτάσεις του Σύριζα χρησιμοποιείται αρκετές φορές στην ομιλία η φράση «Έχουμε όραμα η πατρίδα μας να [...]», πριν από αυτές. Μεμονομένα η φράση έχουμε όραμα είναι ένα μοτίβο που επαναλαμβάνεται και θέλει να δώσει ελπίδα στους πολίτες. Με τη λέξη όραμα, που έχει θετική σημασία, ο κ.

Τσίπρας παρομοιάζει τον εαυτό του και το κόμμα του με κάτι θετικό, το οποίο έρχεται να δείξει τον δρόμο προς την πρόοδο.

Στο ίδιο μοτίβο με το παραπάνω κινείται και η χρήση της έκφρασης «Έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε», η οποία με τη σειρά της προδιαθέτει τους πολίτες ότι υπάρχει ένα καλά οργανωμένο σχέδιο που είναι έτοιμο να τεθεί σε εφαρμογή και να επιτύχει εάν κι εφόσον τους εκλέξουν. Χρησιμοποιώντας το ρήμα δεσμεύομαι δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην πορεία του μετά τις εκλογές και στο κατά πόσο θα τηρήσει τις υποσχέσεις που είχε δώσει προεκλογικά. Ουσιαστικά με τη χρήση του ρήματος δεσμεύομαι, υπονοεί πως οι πολίτες αν τον εκλέξουν δεν θα απογοητευτούν όπως παλαιότερα και πως θα δουν ότι τους υπόσχεται να γίνεται πραγματικότητα.

Οι ομιλίες των δύο αρχηγών διαπιστώνεται πως δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στο συνθηματικό λόγο και στις εκφράσεις που χρησιμοποιούν, έτσι ώστε να μπορέσουν να κρατήσουν το ενδιαφέρον του εκλογικού σώματος. Με την εκτεταμένη χρήση των φράσεων αυτών δημιουργούν εντυπώσεις και προσδοκίες για το μέλλον, αν και εφόσον εκλεγούν. Καταφέρνουν επίσης με την επανάληψη αυτών των συνθηματολογικών διατυπώσεων-διακηρύξεων να διατηρούν το ενδιαφέρον του ακροατηρίου αμείωτο, ενώ ταυτόχρονα το παρακινούν να μετέχει ενεργητικά στους προτεινόμενους πολιτικούς σχεδιασμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Προεκλογικός πολιτικός λόγος και προσφυγικό ζήτημα

Την προεκλογική περίοδο του Σεπτεμβρίου του 2015 ένα από τα ζητήματα που απασχολούσαν την κοινή γνώμη ήταν το προσφυγικό και η αντιμετώπισή του. Αυτό φαίνεται και από τις ομιλίες των δύο αρχηγών, οι οποίοι αφιερώνουν ένα κομμάτι της ομιλίας τους για να μιλήσουν γι' αυτό, τα προβλήματα που έχουν ανακύψει με βάση αυτό, καθώς και τις πολιτικές που έχουν εφαρμοσθεί για την επίλυσή του.

Ο κ. Τσίπρας στην ομιλία του κάνει λόγο για το πως αντιμετωπίστηκε το ζήτημα των προσφυγικών ροών από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και από την ελληνική κοινωνία συνδέοντάς την με την άποψη της κυβέρνησης και του ΣΥΡΙΖΑ, καθώς και την αρνητική κριτική που είχαν κάποια κόμματα στις πολιτικές που υιοθετήθηκαν. Με τη στάση του ο τότε πρωθυπουργός προσπαθεί να δείξει την προσπάθεια που κατέβαλε η κυβέρνηση για να χειριστεί ορθά το ζήτημα παρά τα εμπόδια που συνάντησε, αλλά και να επαινέσει τη στάση που είχαν ορισμένοι πολίτες στο ζήτημα. Όλα τα παραπάνω τα παραθέτει στο λόγο του σε μορφή ερωτήσεων/διλημμάτων, τα οποία παρουσιάζουν την πλευρά με την οποία συμφωνεί ο ΣΥΡΙΖΑ, καθώς και την αντίθετη πλευρά. Το παραπάνω παρατηρείται σε αρκετά σημεία της ομιλίας του όπως το εξής ενδεικτικό: «Και το ερώτημα είναι ποια Ευρώπη θα συναντήσουν; Μια Ευρώπη που τους τείνει το χέρι της αλληλεγγύης; Ή την Ευρώπη που του τείνει το όπλο της καταστολής; [...] Η Ευρώπη του φούρναρη της Κω, που μοιράζει ψωμιά στα προσφυγόπουλα από το υστέρημά του; Ή η Ευρώπη του Ούγγρου Πρωθυπουργού που χτίζει φράκτες και μοιράζει σφαίρες; [...] Η Ευρώπη της φτώχης Μυτιλήνης και της Κω, που παρά την κρίση φιλοξένησε δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες ή την Ευρώπη του πλούσιου κρατιδίου της Βαυαρίας που παρά την ευμάρειά του, δε δέχεται να φιλοξενήσει ούτε 30 χιλιάδες από αυτούς;».

Ως προς τη μεταβατικότητα των διλημμάτων που τίθενται παρατηρείται ότι χρησιμοποιείται το ίδιο ρήμα για να εκθέσει και τις δύο απόψεις. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται έμφαση και γίνεται εντονότερη η αντίθεση του αποτελέσματος. Εκφράσεις, παραδείγματος χάρι, όπως «Τείνει το χέρι της αλληλεγγύης», «τείνει το όπλο της καταστολής», «μοιράζει ψωμιά στα προσφυγόπουλα», «μοιράζει σφαίρες», «φιλοξένησε δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες», «δεν δέχεται να φιλοξενήσει ούτε 30 χιλιάδες από αυτούς». Όλα τα παραπάνω παραδείγματα καταδεικνύουν το φαινόμενο που αναφέραμε και κάνουν σαφή τη στάση του κ. Τσίπρα. Πίσω από τα διλήμματα που παραθέτει προσπαθεί να

ενισχύσει την άποψή του ως την ορθότερη, αλλά και να κάνει τους πολίτες να τη συμμεριστούν. Έτσι καταφέρνει να τους πείσει ότι μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ έχει τη συγκεκριμένη άποψη και εφόσον συμφωνούν με αυτήν δεν έχουν άλλη επιλογή στις επερχόμενες εκλογές παρά να ψηφίσουν το κόμμα του.

Σε όλα τα παραπάνω διλήμματα που χρησιμοποιεί ο κ. Τσίπρας γίνεται χρήση των εργαλείων και των σχημάτων λόγου, έτσι ώστε να δοθεί έμφαση αλλά και να δείξει στους πολίτες ποια είναι η σωστή αντιμετώπιση του θέματος για εκείνον. Για να δείξει πως η στάση που ακολουθεί είναι σωστή χρησιμοποιεί μεταφορές όπως «Ευρώπη που τους τείνει το χέρι της αλληλεγγύης», ενώ για την αντίθετη άποψη χρησιμοποιεί μεταφορές όπως «Ευρώπη που του τείνει το όπλο της καταστολής». Όπως παρατηρείται χρησιμοποιεί ουσιαστικά με αντιθετική σημασία την αλληλεγγύη που έχει θετική σημασία, ενώ για την αντίθετη χρησιμοποιεί δύο ουσιαστικά με αρνητική σημασία το όπλο και την καταστολή, τα οποία εκ φύσεως είναι συνδεδεμένα με αρνητικά γεγονότα στο μυαλό των πολιτών.

Επίσης σε ένα από τα διλήμματα που θέτει ο κ. Τσίπρας κάνει χρήση δύο διαφορετικών σχημάτων λόγου για να παραθέσει τις δύο απόψεις. Έτσι παρατηρείται μία κυριολεξία «του φούρναρη της Κω, που μοιράζει ψωμιά στα προσφυγόπουλα από το υστέρημά του», στην οποία οι λέξεις χρησιμοποιούνται με την αρχική τους σημασία και μία κυριολεξία μαζί με μία μεταφορά για την αντίθετη άποψη «του Ούγγρου Πρωθυπουργού που χτίζει φράκτες και μοιράζει σφαίρες». Για να διατηρήσει λοιπόν το μοτίβο που χρησιμοποιεί παραπάνω και να κρατήσει το ίδιο σχήμα λόγου αλλά και το ίδιο ρήμα χρησιμοποιεί μία κυριολεξία που εκφράζει μία γενική αλήθεια, ενώ δημιουργεί μία μεταφορά με το ρήμα μοιράζει με αρνητική σημασία, η οποία σνδέεται και με το προηγούμενο δίλημμα που έθεσε («τείνει το όπλο της καταστολής»). Με αυτό τον τρόπο συνδέει τα δύο διλήμματα που θέτει και παρουσιάζει την αντίθετη άποψη να έχει ένα οργανωμένο σχέδιο, το οποίο είναι αντίθετο στην ανθρωπιστική πολιτική και στα ανθρώπινα δικαιώματα, συνεπώς κάνει μια επίκληση στην ηθική των πολιτών καθώς και μια επίκληση στο συναίσθημα με βάση τις λέξεις που χρησιμοποιεί για να περιγράψει τις δύο απόψεις.

Η επίκληση στην ηθική και στο συναίσθημα γίνεται ιδιαίτερα έντονη στο τελευταίο δίλημμα που θέτει ο κ. Τσίπρας. Σε αυτό κάνει αναφορά κυρίως στην οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα, η οποία όμως δεν εμπόδισε τον κόσμο των νησιών να βοηθήσει τους πρόσφυγες. Ενώ αναφέρεται στην εύπορη Βαυαρία, η οποία δεν έχει οικονομικά ή άλλα προβλήματα και παρόλα αυτά δεν δέχεται να φιλοξενήσει σε αντίθεση με

την Ελλάδα. Έτσι συνδέει τους κατοίκους των νησιών με τη χώρα αλλά και τη στάση της κυβέρνησης, υπονοώντας πως όλοι θα κρατούσαν την ίδια στάση σε αντίθεση με τη Βαυαρία, γενικεύει ουσιαστικά τις πράξεις μιας μερίδας ανθρώπων και συμπεριλαμβάνει σε αυτές μία ολόκληρη χώρα, καταφέροντας να τονώσει το αίσθημα του έθνους. Η επίκληση στο συναίσθημα επιτυγχάνεται και με τη χρήση ουσιαστικών «κρίση» και «ευημερία» και του επιθέτου «φτωχή». Επίσης με τη χρήση του συμπλεκτικού συνδέσμου «ούτε» και την αριθμητική ανάλυση που παραθέτει ενισχύει ακόμα περισσότερο το συναίσθημα και την ηθική συνείδηση των πολιτών, δείχνοντας τους ότι η Ελλάδα πάρα τις δυσκολίες που αντιμετώπιζει κάνει αυτό που είναι ηθικά ορθό.

Τέλος στο λόγο του κάνει και μια αναφορά για τη στάση που κράτησαν κόμματα του ελληνικού κοινοβουλίου για το ζήτημα των προσφυγικών ροών και την κριτική που άσκησαν στις πολιτικές της κυβέρνησης. Όπως χαρακτηριστικά δηλώνεται, «Γιατί όσοι μας εγκαλούσαν μέχρι χθες γιατί δεν βυθίζαμε τις βάρκες με τους πρόσφυγες. Όσοι μας εγκαλούσαν ότι φέραμε στην Ελλάδα τους πρόσφυγες, ονομάζοντάς τους μάλιστα ως λαθρομετανάστες, είναι αυτοί που στρώνουν το χαλί στη Χρυσή Αυγή και στο φασισμό. Και δυστυχώς αυτές οι άθλιες κραυγές δεν έλειψαν ούτε από τη Νέα Δημοκρατία, τόσο επί Σαμαρά όσο και επί Μειμαράκη, αλλά ούτε και από το υποτίθεται νέο και κεντρώο κόμμα του κου Θεοδωράκη». Έτσι συσχετίζει μερίδα κυρίως της Νέας Δημοκρατίας αλλά του Ποταμιού, με τον φασισμό και την Χρυσή Αυγή, η οποία κατά γενική απόψη θεωρείται πως έχει μη δημοκρατικές απόψεις παρόμοιες με αυτές που εφαρμόστηκαν την περίοδο της Χούντας στην Ελλάδα, αλλά και στενά συνδεδεμένες με την ναζιστική ιδεολογία. Συνεπώς ο κ. Τσίπρας τους λέει πως η άποψη να βυθίζονται οι βάρκες με τους πρόσφυγες ή το να αποκαλούνται λαθρομετανάστες δεν συνάδουν με τη δημοκρατική ιδεολογία, ούτε με το χώρο τον οποίο υπηρετούν τα δύο κόμματα. Με τον όρο δημοκρατική ιδεολογία αναφερόμαστε στην ιδεολογία που μάχεται για τη δημοκρατία, τα ιδεώδη της καθώς και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Από την άλλη ο κ. Μειμαράκης στην προεκλογική του ομιλία ασκεί έντονη κριτική στις πολιτικές που ακολούθησε η κυβέρνηση και τα αποτελέσματα που είχαν σχετικά με το προσφυγικό και κάνει μια γενική αναφορά στο ζήτημα. Με τις αναφορές που κάνει ο κ. Μειμαράκης προσπαθεί να δείξει το αρνητικό αντίκτυπο που είχαν οι πολιτικές αυτές στην κοινωνία καθώς και να επιρρίψει ευθύνες στον ΣΥΡΙΖΑ για τα όσα έλεγε προεκλογικά και όσα συνέβησαν όταν ανέκυψε το ζήτημα. Όπως χαρακτηριστικά δηλώνεται, «Ξέρετε ότι λίγο πιο κάτω από δω, οι γειτονιές της πόλης μας, οι γειτονιές της Αθήνας μας, άρχισαν να

βουλιάζουν εξαιτίας της ανεξέλεγκτης μετανάστευσης και λαθρομετανάστευσης. Όλοι θυμόμαστε τις διακηρύξεις του ΣΥΡΙΖΑ, για αφύλακτα σύνορα. Όλοι θυμόμαστε τα λεωφορεία που μετέφεραν λαθρομετανάστες από την Αμυγδαλέζα στο κέντρο της πόλης, εδώ στην Ομόνοια. Όλοι θυμόμαστε την πρώην υπουργό, την κυρία Τασία, να διαπιστώνει πως οι μετανάστες λιάζονται - λιάζονται στις πλατείες».

Ο κ. Μείμαράκης στο λόγο του χρησιμοποιεί αρκετά ρήματα αρνητικής σημασίας, όπως «βουλιάζουν», «λιάζονται», για να δώσει έμφαση στο αρνητικό για εκείνον αποτέλεσμα των πολιτικών του ΣΥΡΙΖΑ. Επίσης χρησιμοποιώντας το ουσιαστικό λαθρομετανάστες, για να περιγράψει τους ανθρώπους που εισέρχονται εκείνη τη στιγμή στη χώρα, κάνει το προσφυγικό ζήτημα να φαίνεται σαν έσχατο πρόβλημα που δεν έχει αντιμετωπιστεί καθόλου. Παράλληλα παρατηρείται και μια επανάληψη της φράσης «Όλοι θυμόμαστε», η οποία κάνει τις προτάσεις να παρουσιάζονται ως γενικές αλήθειες και δημιουργεί ένα πλεονασμό που ενισχύει την αρνητικότητα των προτάσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι αναφερόμενος σε δηλώσεις του ΣΥΡΙΖΑ χρησιμοποιεί λέξεις όπως «διακηρύξεις» και «αφύλακτα», υπονοώντας ότι προοικονομούσαν τα γεγονότα που θα συμβούν στη συνέχεια, καθώς και ότι κατά ένα τρόπο ευθύνονται για αυτά. Ακόμη, για να κάνει επίκληση στο συναίσθημα των ακροατών παραθέτει δύο δραματικά παραδείγματα, αυτό των προσφύγων που μεταφέρονταν με λεωφορεία σε κεντρικές πλατείες της Αθήνας, καθώς και το παράδειγμα με κεντρικές πλατείες και πάρκα να γεμίζουν από πρόσφυγες που δεν είχαν κάπου αλλού να πάνε. Δύο εικόνες που ήταν αρκετά συχνές ειδικά τους πρώτους μήνες που οι προσφυγικές ροές ξεκίνησαν να διογκώνονται.

Διαπιστώνεται επίσης και κυβερνητική ανικανότητα στο χειρισμό του θέματος, δηλώνοντας πως «Ας δουν τώρα τα αποτελέσματα των ιδεοληψιών τους, της ανεπάρκειάς τους, της ανικανότητάς τους». Η χρήση των ουσιαστικών «ιδεοληψιών», «ανεπάρκειας», «ανικανότητας» όχι μόνο προσδίδει μια αρνητική σημασία στην κυβερνητική ικανότητα του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά υπονοεί επίσης ότι εάν συνεχίσει να είναι κυβέρνηση δεν θα αλλάξει τίποτα και ίσως τα αποτελέσματα είναι και χειρότερα.

Στη συνέχεια ο κ. Μείμαράκης διαχωρίζει τη λαθρομετανάστευση, τη μετανάστευση και το προσφυγικό, διότι όπως αναφέρει «Είναι ανάγκη να κάνουμε σαφή διάκριση ανάμεσα στους πρόσφυγες και στους μετανάστες. Γιατί είναι άνθρωποι που χρειάζονται στήριξη, αλληλεγγύη και εμείς πάνω από όλα, το βλέπουμε ανθρώπινα το ζήτημα. Χρειάζεται όμως να είμαστε αμείλικτοι στους δουλέμπορους και να μην εκπέμπουμε το μήνυμα ότι η χώρα είναι ξέφραγο αμπέλι». Χρησιμοποιώντας λοιπόν

τη φράση «Γιατί είναι άνθρωποι που χρειάζονται στήριξη, αλληλεγγύη και εμείς πάνω από όλα, το βλέπουμε ανθρώπινα το ζήτημα», κάνει επίκληση στο συναίσθημα και στην ανθρωπιά των πολιτών, με τη χρήση των ουσιαστικών «άνθρωποι», «στήριξη», «αλληλεγγύη». Ωστόσο, από το επίθετο «αμείλικτοι» που χρησιμοποιεί, αντιλαμβανόμαστε ότι η στάση του δεν είναι τόσο δεκτική όσον αφορά τους δουλέμπορους, οι οποίοι εκμεταλλεύονται την ανάγκη των συγκεκριμένων ανθρώπων για λόγους κερδοφορίας. Παρόμοια στάση όμως φαίνεται να έχει και για την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό, η οποία αυτή τη στιγμή φαίνεται να είναι, όπως λέει, «ξέφραγο αμπέλι». Με τη συγκεκριμένη μεταφορά θέλει να περάσει στους πολίτες ότι οι πολιτικές που εφαρμόζονται μέχρι τώρα δείχνουν τη χώρα ανήμπορη να πάρει αποφάσεις και ο καθένας μπορεί και κάνει ότι θέλει χωρίς να υπάρχουν συνέπειες. Μια κατάσταση που από την αρνητικότητα της μεταφοράς, σε συνδυασμό με το ρήμα εκπέμπουμε που προηγείται, καθιστούν σαφές ότι τον βρίσκει αντίθετο και αρκετά επικριτικό απέναντί της.

Τέλος, υπογραμίζει πως το προσφυγικό ζήτημα είναι αρκετά σοβαρό και εκείνοι ως κυβέρνηση θα το αντιμετωπίσουν, διότι αν δεν αντιμετωπιστεί μπορεί να εξελιχθεί σε σημαντικό ανθρωπιστικό ζήτημα. Όπως χαρακτηριστικά δηλώνεται, «Το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρό, αν δεν το αντιμετωπίσουμε έγκαιρα μπορεί να μετεξελιχθεί, σε μείζον ανθρωπιστικό ζήτημα. Όχι μόνο για τους πρόσφυγες αλλά και για τους κατοίκους της γειτονιάς μας και αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό». Η έμφαση στη σοβαρότητα της κατάστασης και στο πως μπορεί να εξελιχθεί δημιουργεί αίσθημα φόβου στους ακροατές του, για το τι μπορεί να συμβεί αν δεν γίνει κυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία. Επίσης εντείνει ακόμα περισσότερο το αίσθημα φόβου που δημιούργησε επισημαίνοντας πως το ζήτημα δεν θα επηρεάσει μόνο τους πρόσφυγες, αλλά και τους πολίτες. Κάτι που όπως αναφέρει «δεν μπορεί να γίνει δεκτό», διότι δεν πρέπει οι ίδιοι οι πολίτες να το αφήσουν να συμβεί.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι προωθούνται δύο διαφορετικές οπτικές αναφορικά με το «προσφυγικό ζήτημα» που και τα δύο πολιτικά κόμματα θέτουν ψηλά στην προεκλογική τους ατζέντα. Ο Α. Τσίπρας εστιάζει στην πολιτική που ακολούθησε η κυβέρνησή του, σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, και εντάσσει το όλο θέμα στο γενικότερο ερώτημα «σε ποια Ευρώπη θέλουμε να είμαστε μέλος». Αντίθετα, ο Ε. Μειμαράκης, εστιάζει στα «λάθη» των πολιτικών της κυβέρνησης για να διαχειριστεί το ζήτημα, καθώς και στο κατά πόσο είναι μετανάστες ή πρόσφυγες και στο ποια αντιμετώπιση πρέπει να έχουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Μνημόνιο, κρίση, και πολιτική

Οι επιπτώσεις των κυβερνητικών πολιτικών καθώς και η εφαρμογή μνημονίων την περίοδο της οικονομικής κρίσης επηρέασαν αρκετά την αντίληψη των πολιτών, αλλά και την άποψή τους για τους πολιτικούς. Οι συνθήκες διαβίωσης άλλαξαν ριζικά για μεγάλη μερίδα της κοινωνίας από την αρχή της οικονομικής κρίσης, οδηγώντας τους πολίτες σε απογοήτευση. Σε αυτήν την απογοήτευση και την αλλαγή των συνθηκών διαβίωσης στάθηκαν και οι αρχηγοί των κομμάτων με σκοπό να ενισχύσουν τη θέση του κόμματός τους και να πείσουν το εκλογικό σώμα ότι μόνο εκείνοι έχουν τη λύση που θα φέρει την αλλαγή αυτής της κατάστασης.

Στις προεκλογικές ομιλίες του Ιανουαρίου του 2015, οι πολιτικοί αρχηγοί του ΣΥΡΙΖΑ και της ΝΔ κάνουν εκτενή αναφορά στον αντίκτυπο που είχαν οι πολιτικές του μνημονίου στην κοινωνία. Παρατηρούνται λοιπόν και στις δύο ομιλίες αναφορές και παραδείγματα σχετικά με την καθημερινή ζωή των πολιτών και το κατά πόσο έχει χειροτερέψει την περίοδο της κρίσης, καθώς και μια αναφορά για το αν όλα τα παραπάνω έκαναν τους πολίτες να είναι σκεπτικοί απέναντι στους πολιτικούς.

Στην ομιλία του ο κ. Σαμαράς προσπαθεί να εστιάσει περισσότερο στο πόσο καλύτερα μπορούν να γίνουν τα πράγματα, ενώ κάνει μια αναφορά στις επιπτώσεις των πολιτικών που εφαρμόστηκαν προσπαθώντας να κάνει σαφές πως είτε αναγκάστηκαν να τις ακολουθήσουν είτε ότι καλύπτει την κατάσταση της κοινωνίας σε σχέση με πριν. Ο λόγος του είναι πλούσιος σε διαρρηματικά στοιχεία. Χρησιμοποιεί αρκετά ρήματα, τα οποία επαναλαμβάνονται, για να κάνει επίκληση στο συναίσθημα αλλά και να παρουσιάσει τα όσα λέει ως γενικές αλήθειες (πχ. «υποφέρει», «πλήρωνε», «ματώσει», «φορολογήθηκαν», «ανήκουν»). Ακόμη, χρησιμοποιεί μικρές προτάσεις για να δώσει έμφαση στα όσα αναφέρει και να συγκινήσει το εκλογικό σώμα. Γενικά κάνει αναφορά στη βελτίωση των συνθηκών της χώρας σε σχέση με όταν ανέλαβε πρωθυπουργός, πόσο καλύτερα μπορούν να εξελιχθούν αν τον ψηφίσουν, καθώς και κάνει μια αναφορά στη δυσπιστία του κόσμου προς το πολιτικό σύστημα.

Ο κ. Σαμαράς χρησιμοποιεί αρκετά ουσιαστικά και επίθετα σε όλη την διάρκεια του λόγου του. Χρησιμοποιεί αρνητικά επίθετα όταν αναφέρεται στις πολιτικές της προηγούμενης από αυτόν κυβέρνησης (πχ. «κούφιες»), ενώ επίθετα και ουσιαστικά με θετική σημασία για ότι έχει

κάνει η δική του κυβέρνηση και ότι πρόκειται να κάνει (πχ. «Εξισωτική αποζημίωση», «υποχρέωση», «μεγάλη μεταρρύθμιση», «εξυγίανση», «ανάπτυξη»). Έτσι καταφέρνει να κάνει τα γεγονότα που συνέβησαν πριν αναλάβει πρωθυπουργός να φαίνονται χειρότερα, ενώ στη συνέχεια δίνει έμφαση στο πόσο θετικές για την κοινωνία ήταν οι περισσότερες πολιτικές της κυβέρνησής του. Ουσιαστικά προσπαθεί να δημιουργήσει την εικόνα στο μυαλό των πολιτών ότι εκείνος ήρθε και τα πράγματα έγιναν καλύτερα, άρα αν συνεχίσουν να τον ψηφίζουν τα πράγματα θα γίνουν ακόμα καλύτερα.

Ταυτόχρονα στο λόγο του παρατηρείται μια εκτεταμένη χρήση και επανάληψη των ίδιων ρημάτων, τα οποία ανάλογα με την περίοδο που αναφέρεται έχουν είτε θετική, είτε αρνητική σημασία. Ενισχύοντας έτσι ακόμα περισσότερο την παρατήρηση που θέσαμε παραπάνω για την άσχημη κατάσταση της κοινωνίας και την καλυτέρευσή της με την εκλογή του ως πρωθυπουργό. Όλα τα παραπάνω σε συνδυασμό με τη συχνή χρήση του επιρρήματος «ασφαλώς» στην αρχή των προτάσεών του, κάνουν το λόγο του να μοιάζει «αντικειμενικός» και «αληθής». Όπως χαρακτηριστικά δηλώνεται «Δεν έδωσαν τίποτα από εκείνες τις κούφια υποσχέσεις. Και οκτώ μήνες αργότερα, υπέγραψαν το μνημόνιο και τα πήραν πίσω πολλαπλάσια από εκείνα που είχαν υποσχεθεί. [...] Ήδη αποποινικοποιούμε τα χρέη των επαγγελματιών του ΟΑΕΕ. Ασφαλώς, οι επιδοτήσεις των αγροτών μας ούτε και φορολογήθηκαν ούτε και πρόκειται να φορολογηθούν. Και ασφαλώς οι κτηνοτρόφοι συνεχίζουν να παίρνουν την εξισωτική αποζημίωση».

Ακόμη, προκειμένου να δικαιολογήσει ορισμένες πολιτικές αποφάσεις του, οι οποίες δημιούργησαν δυσκολίες σε μεγάλη μερίδα της κοινωνίας χρησιμοποιεί ρήματα συγκινησιακού χαρακτήρα, για να ενισχύσει την άποψη ότι χρειάστηκε να τις εφαρμόσει χωρίς να το θέλει ο ίδιος. Όπως χαρακτηριστικά δηλώνεται «Ξέρω καλά, φίλες και φίλοι, ξέρω πολύ καλά ότι η ταχύτητα στα μέτρα που πάρθηκαν αυτά τα δύομισι χρόνια δημιούργησε και προβλήματα και μεγάλες δυσκολίες σε συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών και ιδιαίτερα της μεσαίας τάξης. Δεν είχα άλλο δρόμο να διαλέξω. Έπρεπε να σωθεί το καράβι που εκείνη την ώρα βούλιαζε. Αλλά να γνωρίζουν όλοι, πως κύριο μέλημά μου τώρα που μπορώ πια, είναι αυτούς όλους να τους στηρίξω».

Για να ενισχύσει την άποψη αυτή, αλλά και να δικαιολογηθεί για τις αποφάσεις που πάρθηκαν ο κ. Σαμαράς χρησιμοποιεί και κάποιες μεταφορές όπως «Δεν είχα άλλο δρόμο να διαλέξω, Έπρεπε να σωθεί το καράβι που εκείνη την ώρα βούλιαζε, η χώρα σταθεροποιείται». Επιπλέον, για να δείξει ακόμα περισσότερο πόσο άσχημη ήταν η

κατάσταση που βρισκόταν η χώρα όταν ανέλαβε τα ηνία της χρησιμοποιεί και δύο παρομοιώσεις, με τις οποίες παρομοιάζει τη Χώρα με «βαριά καταγίδα» και την οικονομία της με «πανηγύρι με δανεικά».

Τέλος, κάνει μια αναφορά στο μεγάλο αριθμό αναποφάσιτων ψηφοφόρων που υπήρχε την συγκεκριμένη περίοδο, «Ένας στους πέντε! Για πρώτη φορά σε Ελληνικές εκλογές υπάρχουν τόσο πολλοί αναποφάσιμοι μέχρι την τελευταία στιγμή». Οι περισσότεροι από τους οποίους όπως αναφέρει θέλουν μεταρρυθμίσεις με σκοπό να αλλάξει η παρούσα κατάσταση.

Σε αντίθεση, στον προεκλογικό λόγο του κ. Τσίπρα η κατάσταση που επικρατεί αυτή τη στιγμή στην κοινωνία, καθώς και οι επιπτώσεις των πολιτικών που εφαρμόστηκαν, παρουσιάζονται ως ένας από τους βασικούς λόγους που οι πολίτες πρέπει να ψηφίσουν το Σύριζα. Χρησιμοποιεί ουσιαστικά με αρνητική σημασία για να περιγράψει τις προηγούμενες κυβερνήσεις και τις πολιτικές τους (πχ. «παθογένειες», «ρουσφέτι», «διαπλοκή»). Με αυτόν τον τρόπο δημιουργεί την εντύπωση στο ακροατήριό του ότι εκείνοι δεν ενδιαφέρονταν για τους πολίτες, σε αντίθεση με αυτόν που είναι μαζί τους. Για να ενισχύσει λοιπόν το αίσθημα συλλογικότητας χρησιμοποιεί ρήματα σε α' πληθυντικό όπως «γυρίσουμε», «επιθυμούμε», «τελειώσουμε», «συγκρουστούμε», τα οποία τοποθετούν τον ΣΥΡΙΖΑ μαζί με τα συμφέροντα των πολιτών, ενώ τις προηγούμενες κυβερνήσεις απέναντι.

Χρησιμοποιεί ουσιαστικά με αρνητική σημασία για να παρουσιάσει την κατάσταση που βρίσκεται αυτή τη στιγμή η κοινωνία και οι πολίτες. «[...] δεν μπορεί να φοβίσει ή να εκβιάσει έναν λαό πληγωμένο, προδομένο, ταπεινωμένο. [...] να ξεκολλήσει από το χθες, της διαπλοκής, της υποτέλειας και των μνημονίων της καταστροφής». Ακόμη, όπως παρατηρούμε στις παραπάνω προτάσεις χρησιμοποιεί ρήματα αρνητικής σημασίας για να κάνει πιο έντονο το αποτέλεσμα και να δημιουργήσει μια συναισθηματική φόρτιση στο ακροατήριό του.

Παράλληλα, παρουσιάζει την κατάσταση που επικρατεί τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή στην κοινωνία, μέσα από προτάσεις που ξεκινούν με την επανάληψη της φράσης «Έχουμε όραμα στην πατρίδα μας», η οποία ουσιαστικά δίνει μια υπόσχεση στους πολίτες ότι αν εκλεγεί ο ΣΥΡΙΖΑ όλα αυτά τα φαινόμενα θα εξαληφθούν. Ακόμη, κάνει εκτεταμένη χρήση της αντωνυμίας κανένας, για να παρουσιάσει αυτή την υπόσχεση ως συμβόλαιο και δέσμευση μετεκλογικά για τον ΣΥΡΙΖΑ. Επιχειρεί να εγκαθιδρύσει έτσι περιβάλλον κοινωνικού συμβολαίου με τους πολίτες. Όπως χαρακτηριστικά δηλώνεται, «Έχουμε όραμα στη

πατρίδα μας κανένα παιδί να μη μένει χωρίς ένα πιάτο φαγητό, χωρίς ζεστασιά, χωρίς βιβλίο, χωρίς παιδικό σταθμό.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας κανένας άνθρωπος να μην έχει τη ζωή του υποθηκευμένη, χωρίς δωρεάν περίθαλψη και ιατρική συνδρομή.

Και κανένας να μη πεθαίνει αβοήθητος γιατί δεν έχει χρήματα.

Κανένας να μη χρειάζεται φακελάκι για να εγχειριστεί σε ένα δημόσιο νοσοκομείο.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας κανένας να μην κρυώνει μέσα στην αγριότητα του χειμώνα, παρατημένος από την αγριότητα του κράτους, χτυπημένος από την αγριότητα των τραπεζών.

Κανένας να μη ζει στο σκοτάδι, επειδή του έκοψαν το ρεύμα.

Κανένας να μη ζει σαν αδέσποτο, χωρίς μια στέγη πάνω από το κεφάλι του, κι ένα πιάτο φαγητό.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας κανένας νέος να μη μένει χωρίς την ευκαιρία της μόρφωσης, την προοπτική της δουλειάς, το στόχο μιας καλύτερης ζωής.

Κανένας ηλικιωμένος στην εγκατάλειψη της πενιχρής σύνταξης, της φτώχειας και της παγωνιάς, που οδηγούν στον αργό και ταπεινωτικό θάνατο.

Κανένας άνθρωπος χωρίς εκείνα τα αγαθά που ξεχωρίζουν την ανθρώπινη κοινωνία από τη ζούγκλα.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας να μη μένει κανένας πολίτης απροστάτευτος στην απόγνωση της ανεργίας.

Κανένας νέος να μη περιμένει στα γραφεία των βουλευτών ένα ρουσφέτι για να βρει δουλειά.

Κανένας νέος να μη γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης, ανασφάλιστης ή ενοικιαζόμενης εργασίας.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας οι νόμοι να ισχύουν για όλους και όλοι να έχουμε τις ίδιες υποχρεώσεις απέναντι στους νόμους.

Να πληρώνουμε φόρους με βάση τη φοροδοτική μας ικανότητα.

Να μην υπάρχουν εκλεχτοί και μη προνομιούχοι πολίτες, απέναντι στο κράτος».

Στη διαμόρφωση αυτής της εντύπωσης και στην ενίσχυσή της σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν η επαναλαμβανόμενη χρήση των μορίων «μην» και «δεν», πριν από τα ρήματα των προτάσεων, καθώς και η επανάληψη του επιρρήματος «χωρίς» πριν από το αντικείμενο του εκάστοτε ρήματος. Επίσης, για την πρόκληση έντονης συναισθηματικής φόρτισης, αλλά και τη δημιουργία ελπίδας, στην ομιλία χρησιμοποιούνται μεταφορές όπως «άνθρωπος να μην έχει τη ζωή του υποθηκευμένη», «αγριότητα του χειμώνα», «χτυπημένος από την αγριότητα των τραπεζών», αλλά και μία παρομοίωση «να μη ζει σαν αδέσποτο».

Σε παρόμοιο μοτίβο με το παραπάνω ο κ. Τσίπρας παρουσιάζει προβλήματα της κοινωνίας από τις πολιτικές των μνημονίων, δεσμευόμενος να τις αλλάξει ριζικά. Όπως χαρακτηριστικά δηλώνεται, «Να προστατέψουμε το 99% της κοινωνίας που λεηλατήθηκε από το μνημόνιο. Και να εντοπίσουμε, προκειμένου να πληρώσει, το 1% που συστηματικά φοροδιαφεύγει και παρανομεί. Με το λαθρεμπόριο στα καύσιμα και στα τσιγάρα, με το μαύρο χρήμα και την ανομία. Για αυτό και θα ξεκινήσουμε από κείνους που γεμίζουν λίστες τύπου Λαγκάρντ. Οι λίστες θα βγουν από τα συρτάρια και θα επανελεγχθούν, είτε κάποιος το θέλουνε είτε όχι.

Γιατί έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε:

Τέλος στην διαπλοκή.

Τέλος στο μαύρο πολιτικό χρήμα.

Τέλος στο χορό των σκανδάλων.

Και στο σκάνδαλο των σκανδάλων να παραμένουν οι δράστες ατιμώρητοι».

Αναλυτικότερα, χρησιμοποιεί ρήματα αρνητικής σημασίας, όπως, «λεηλατήθηκε», «φοροδιαφεύγει», «παρανομεί», για να εκφράσει τον αρνητικό αντίκτυπο των πολιτικών των κυβερνήσεων της ΝΔ στην κοινωνία και στους πολίτες. Παρατηρείται πως όλα τα παραπάνω ρήματα βρίσκονται στο γ' ενικό, προσπαθώντας έτσι να δημιουργήσει μια συλλογικότητα, αλλά και να εκφράσει τις προτάσεις του ως γενικές αλήθειες. Με αυτόν τον τρόπο καταφέρνει το ακροατήριο του να ταυτιστεί με τα όσα λέει και συνεπώς να συμφωνήσει μαζί του. Ακόμα παρατηρείται μια ουσιαστικοποίηση των προτάσεων με τα ρήματα να συνοδεύονται με ουσιαστικά αρνητικής σημασίας όπως «λαθρεμπόριο», «διαπλοκή», «σκάνδαλο», «δράστες», τα οποία δίνουν περισσότερη έμφαση στην άσχημη κατάσταση που βρίσκεται αυτή την στιγμή η κοινωνία.

Τέλος, για να δημιουργήσει ακόμα πιο έντονη συναισθηματική φόρτιση και να δείξει τη σοβαρότητα των επιπτώσεων χρησιμοποιεί μεταφορές όπως το «μαύρο πολιτικό χρήμα» και «στο χορό των σκανδάλων». Με τις παραπάνω μεταφορές καταφέρνει να χρησιμοποιήσει κι ένα επιπλέον μέσο πειθούς, τις παραπειστικές μεθόδους, με τις οποίες παρουσιάζει όσο το δυνατόν χειρότερη την κατάσταση, με σκοπό να παρουσιάσει τον εαυτό του ως σωτήρα που αν τον εκλέξουν τίποτε από αυτά δεν θα παραμείνει ίδιο.

Συμπερασματικά, όπως καταδεικνύεται παραπάνω και ο κ. Τσίπρας και ο κ. Σαμαράς χρησιμοποιούν πληθώρα ρημάτων, μεταφορών και παρομοιώσεων για να καταφέρουν να πείσουν το ακροατήριο τους πως

εκείνοι έχουν τη λύση που θα τους οδηγήσει έξω από το αδιέξοδο που βρίσκονται. Κανένας από τους δύο δεν κρύβεται σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί. Όμως στην περίπτωση του κ. Σαμαρά, ο οποίος ήταν ένας από τους πρωθυπουργούς που πήραν αποφάσεις που έχουν οδηγήσει στη συγκεκριμένη κατάσταση, βλέπουμε να εστιάζει περισσότερο στην κατάσταση της χώρας όταν ανέλαβε, ώστε να μπορέσει να δείξει ότι βρίσκεται σε κάπως καλύτερη θέση. Επιπλέον μέσα από την ομιλία του προσπαθεί να απολογηθεί και να δείξει με ένα τρόπο ότι αναγκάστηκε λόγω συνθηκών να πάρει κάποιες αποφάσεις που δεν ήταν ευνοϊκές για μεγάλη μερίδα του πληθυσμού. Στο πλαίσιο αυτό μάλιστα αναφέρει πως αν εκλεγεί λόγω των συγκεκριμένων των αποφάσεων που πήρε, θα καταφέρει να βγάλει τη χώρα από το μνημόνιο. Από την άλλη πλευρά ο κ. Τσίπρας δίνει έμφαση στην κατάσταση που επικρατεί αυτήν τη στιγμή και στο πόσο αρνητικά ήταν τελικά τα αποτελέσματα των πολιτικών που ακολουθήθηκαν. Γι' αυτόν τον λόγο η ομιλία του στρέφεται κυρίως στο να δείξει πως όλα αυτά δεν θα υπάρχουν αν ο λαός ψηφίσει τον ΣΥΡΙΖΑ. Από ότι παρατηρούμε και οι δύο πολιτικοί αρχηγοί είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στο πως αναφέρονται στην κατάσταση που επικρατεί στην κοινωνία, διότι αυτή είναι και ένας από τους λόγους που στη συγκεκριμένη εκλογική περίοδο υπήρχαν αρκετοί αναποφάσιστοι ψηφοφόροι. Ιδιαίτερα διότι η κρίση και οι επιπτώσεις των πολιτικών που εφαρμόστηκαν είναι ένας από τους κύριους λόγους που πραγματοποιούνται οι συγκεκριμένες εκλογές.

Στην προεκλογική περίοδο του Σεπτεμβρίου του 2015 ο κ. Μειμαράκης και ο κ. Τσίπρας κάνουν εκτενή αναφορά στην κατάσταση της κοινωνίας τη συγκεκριμένη περίοδο, αλλά και στις πολιτικές που εφάρμοσε η τελευταία κυβέρνηση. Οι δύο πολιτικοί αρχηγοί αφιερώνουν μεγάλο κομμάτι της ομιλίας τους αναφερόμενοι στην κοινωνία, κυρίως διότι οι συγκεκριμένες εκλογές γίνονται σε μικρή χρονική απόσταση από τις προηγούμενες, που έγιναν τον Ιανουάριο του 2015. Παρατηρούνται λοιπόν εκτενείς αναφορές και παραδείγματα σε συμβάντα των τελευταίων μηνών πριν τις εκλογές.

Στην ομιλία του κ. Μειμαράκη η κατάσταση που επικρατεί τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή στην κοινωνία καθώς και οι επιπτώσεις που είχαν οι πολιτικές της κυβέρνησης, παρουσιάζονται ως ένας από τους κύριους λόγους που ζητά από τους πολίτες να ψηφίσουν τη Νέα Δημοκρατία. Ειδικότερα, φαίνεται σε όλο του τον λόγο να εστιάζει και να επαναλαμβάνει μια παρομοίωση που χρησιμοποιεί στην αρχή της ομιλίας του, με την οποία παρουσιάζει την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ με «επικίνδυνο πείραμα», στο οποίο όπως αναφέρει πρέπει να «βάλουμε τέλος». Ο συνδυασμός των δύο λέξεων που χρησιμοποιούνται, του

επιθέτου και του ουσιαστικού που κρύβουν και τα δύο μία αρνητική σημασία, δημιουργούν στο ακροατήριο το αίσθημα του φόβου και του κινδύνου. Ταυτόχρονα χρησιμοποιούν μία έντονη συναισθηματική φόρτιση και κάνουν σαφή επίθεση στο ήθος του ΣΥΡΙΖΑ.

Ο κ. Μεϊμαράκης χρησιμοποιεί πολλά ουσιαστικά δημιουργώντας έτσι ένα λεκτικό πληθωρισμό και έναν πλεονασμό λέξεων που επαναλαμβάνουν ουσιαστικά το ίδιο νόημα. Όλο αυτό, σε συνδυασμό με μία ρητορεία που προσπαθεί να δείξει τα χειρότερα των πολιτικών του ΣΥΡΙΖΑ, καταλήγει σε μια βεβαιωτική/καθησυχαστική διατύπωση ότι η Νέα Δημοκρατία δεν έχει σχέση με όλα αυτά: «Είναι ακόμη εδώ μαζί μας και τους βλέπω, μικρομεσαίοι επιχειρηματίες, επαγγελματίες, μαγαζάτορες, έμποροι, εξαγωγείς, όλοι εσείς που βλέπω στα μάτια σας, ότι δεν αντέχετε άλλο το πάγωμα τις αγοράς. Εσείς που ξέρετε πολύ καλά, ότι το μόνο νέο που έφερε ο Σύριζα ήταν τα CAPITAL CONTROLS. Είναι η μαχαιριά που μας έδωσε στην αξιοπρέπεια όλων μας. Είναι η απόλυτη ασφυξία του εμπορίου, η απόλυτη ταπείνωση του επιχειρηματία που δεν μπορεί ούτε να εξάγει ούτε να εισάγει. Αλλά είναι εδώ μαζί μας και οι εργαζόμενοι του ιδιωτικού τομέα, που αγωνιούν για την επιβίωση της δουλειάς τους, αγωνιούν για την επόμενη μέρα, αγωνιούν για την αποκατάσταση της σταθερότητας και βλέπω πολλούς εργαζόμενους και του δημόσιου τομέα, άνδρες και γυναίκες, που πολλές φορές ξεπερνούν τα όρια τους για να καλύψουν χρόνιες αδυναμίες του κράτους. Είναι οι δημόσιοι λειτουργοί που πάνω από όλα βάζουν την ανάγκη για την προσφορά στη χώρα, για την εξυπηρέτηση του πολίτη. Και χαίρομαι ιδιαίτερα, γιατί ανάμεσά σας βλέπω και πολλούς ανθρώπους των γραμμάτων, των τεχνών, του πολιτισμού που στηρίζουν τις αρχές μας και πορεύονται μαζί μας.

Αλλά είδα και πολλούς ένστολους, τους καθημερινούς ήρωες, που ξενυχτούν και κινδυνεύουν για την ασφάλεια του πολίτη και για αυτό με σεβασμό στεκόμαστε απέναντι τους, από τους Οθωνούς μέχρι την Κρήτη και από τον Έβρο μέχρι το Καστελόριζο.

Είναι μαζί μας και οι άνεργοι, που εμπιστεύονται την δική μας παράταξη για νέες επενδύσεις, νέες επιχειρήσεις, νέες δουλειές, είστε όλοι εσείς, που ξέρετε ότι την Δευτέρα πιάνουμε δουλειά, για να φέρουμε δουλειές, για να υπάρχει εισόδημα, να υπάρχουν θέσεις εργασίας.

Εμείς με την αξιοπρέπεια των πολιτών, δεν κάνουμε πειράματα. Και σας το λέω με ειλικρίνεια. Η μεγαλύτερη τιμή για ένα πολιτικό, είναι να βλέπει τους συνανθρώπους του, να ορθοποδούν μαζί με τις δικές του πολιτικές αποφάσεις και γι' αυτό ακριβώς, θέλω να σας ευχαριστήσω όλους».

Αναλυτικότερα παρατηρούμε ότι χρησιμοποιεί αρκετές μεταφορές για να δώσει ακόμα περισσότερη έμφαση στην άσχημη κατάσταση που έχει οδηγήσει ο ΣΥΡΙΖΑ τη χώρα και ταυτόχρονα να δημιουργήσει μία συναισθηματική φόρτιση η οποία εντείνει το αίσθημα φόβου, αλλά και δυσπιστίας του ακροατηρίου προς την κυβέρνηση. (πχ.«πάγωμα τις αγοράς, μαχαιριά που μας έδωσε στην αξιοπρέπεια, η απόλυτη ασφυξία του εμπορίου»). Ενώ σε όλα τα παραπάνω βλέπουμε να προστίθεται μια ασάφεια σε ορισμένα σημεία του λόγου του η οποία προκαλεί σύγχυση. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι αφού κάνει επίκληση στο συναίσθημα και δημιουργεί ένα αίσθημα φόβου, ο λόγος του γίνεται βεβαιωτικός και υποσχετικός, προσπαθεί να τους καθησυχάσει δηλαδή υπονοώντας ότι υπάρχει λύση και αυτή είναι να τους ψηφίσουν.

Παρόμοιο μοτίβο φαίνεται να επαναλαμβάνεται και στη συνέχεια του λόγου του με τα ουσιαστικά και τα επίθετα να βρίσκονται σε πληθώρα σε όλες τις προτάσεις του, χωρίς να εκλείπουν βέβαια και οι μεταφορές («εκείνοι που βύθισαν τη χώρα στο χάος, εκείνοι που ζωντάνεψαν τους ποιο σοβαρούς κινδύνους, εκείνοι που έκαναν ριφιφί στους ψήφους των πολλών, προσπαθούν τώρα να εξαπατήσουν για δεύτερη φορά τους έλληνες», «[...] Δεν θέλουν άλλο πείραμα Σύριζα. Δεν εμπιστεύονται εκείνους που υποτίμησαν και ταπείνωσαν την κοινωνία, δεν δέχονται άλλο εμπαιγμό, άλλη δημαγωγία». [...] Αποτέλεσμα. Χάσαμε όλοι. Έχασε όλη η Ελλάδα. Ο ΣΥΡΙΖΑ έκανε μια παρά φύση κυβέρνηση με τους ΑΝΕΛ, αλλά δεν έκανε τίποτε από αυτά που υποσχόταν στους έλληνες πολίτες. Μέσα σε λίγο χρόνο η χώρα άρχισε και πάλι να βουλιάζει στην ύφεση. Άρχισε να βυθίζετε ξανά στα ελλείμματα, άρχισε να γράφει νέα έξαρση της ανεργίας, η πραγματική οικονομία πάγωσε, το δημόσιο σταμάτησε να πληρώνει τις υποχρεώσεις του, οι πολίτες ένοιωσαν προδομένοι, αδικημένοι, ταπεινωμένοι»). Σε όλα τα παραπάνω παραδείγματα είναι εμφανή τα όσα αναφέραμε. Παρατηρούμε πόλλα ουσιαστικά κυρίως αρνητικής σημασίας («κινδύνους», «ριφιφί», «πείραμα», «εμπαιγμό», «δημαγωγία»), καθώς και μια εκτεταμένη χρήση της αντωνυμίας «εκείνοι» όταν θέλει να αναφερθεί στη συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και Ανεξάρτητων Ελλήνων, η οποία δημιουργεί την εικόνα του κατηγορούμενου στο ακροατήριο. Επίσης, παρατηρούμε ότι χρησιμοποιεί αρκετές μεταφορές για να εντείνει την επίκληση στο συναίσθημα του ακροατηρίου («βύθισαν την χώρα στο χάος, η χώρα άρχισε και πάλι να βουλιάζει στην ύφεση, η πραγματική οικονομία πάγωσε»). Επιπλέον, παρατηρούμε ότι ο πλεονασμός γίνεται ακόμα πιο έντονος με την επανάληψη του ρήματος «άρχισε». Ενώ, τα τρία επίθετα που χρησιμοποιούνται («προδομένοι», «αδικημένοι», «ταπεινωμένοι») για να περιγράψουν τους πολίτες εκφράζονται μέσα από την πρόταση ως

γενικές αλήθειες και εντείνουν ακόμα περισσότερο την συναισθηματική φόρτιση των ακροατών.

Παράλληλα, κάνει χρήση παραπειστικών μεθόδων χρησιμοποιώντας πολλές συνεχόμενες ερωτήσεις που μόνο σκοπό έχουν να περάσουν υποσυνείδητα στους πολίτες πως η προηγούμενη κυβέρνηση έκανε «καλύτερη» δουλειά από την τωρινή και πως το μόνο που έχει καταφέρει αυτή η κυβέρνηση είναι να κάνει τα πράγματα χειρότερα («Αλήθεια μπορείτε τώρα να σκεφθείτε πως ήταν η χώρα τον Ιανουάριο του 2015, και πως είναι σήμερα; Ποιος πιστεύει ότι είναι καλύτερα σήμερα από ότι τον Γενάρη του 15; Ποιος αισθάνεται από τις κοινωνικά αδύναμες ομάδες, ότι η ζωή του καλυτέρευσε; »).

Τέλος, για να τονίσει τα όσα αναφέρει παραπάνω για την κατάσταση της κοινωνίας χρησιμοποιεί ιστορίες ανθρώπων, που όπως αναφέρει συνάντησε στην προεκλογική του εκστρατεία. Έτσι καταφέρνει να προσδώσει στον λόγο του την αίσθηση γενικής αληθείας, να δημιουργήσει μια αμεσότητα και να κάνει τους πολίτες να ταυτιστούν με τις ιστορίες τους: «Όσο μπόρεσα αυτό τον σύντομο χρόνο του προεκλογικού αγώνα, γύρισα σχεδόν όλη την Ελλάδα. Συνάντησα πάρα πολλούς και πάρα πολλές θυμάμαι ακόμη και σήμερα μία κυρία που πίστεψε αυτόν τον πωλητή υποσχέσεων και σήμερα δεν έχει να πληρώσει ούτε τους λογαριασμούς του σπιτιού της. Και η γυναίκα με κοίταζε με δακρυσμένα μάτια. Θυμάμαι ακόμη ένα άλλο φίλο που βασίστηκε σε αυτές τις υποσχέσεις που του δώσανε που είχε καλύτερο μισθό και τώρα είναι άνεργος. Θυμάμαι ένα μαγαζάτορα που μου έλεγε ότι είχε όνειρο να πάρει το διπλανό μαγαζί για να κάνει μια επέκταση και τώρα έχει κλείσει και αυτό που είχε. Κάθε φορά που συναντούσα νοικοκυρές, άνεργους, μικρομεσαίους, διαπίστωνα κάτι που με στεναχωρεί αφάνταστα. Έβλεπα μια χώρα γονατισμένη μια πατρίδα, η οποία είχε προσδοκίες σπασμένες που δεν είχαν γίνει, μια ελπίδα που είχε προδοθεί». Με αυτό τον τρόπο, βάζοντας δηλαδή τον εαυτό του σε θέση αφηγητή, δείχνει ότι εκείνος ενδιαφέρεται για τους πολίτες, γι' αυτό και γύρισε όλη την Ελλάδα τους συνάντησε και άκουσε τις ιστορίες τους. Συνεπώς ενδιαφέρεται και μπορεί να προστατεύσει και τα συμφέροντα τους αν και εφόσον βρεθεί σε μία θέση ισχύος.

Παράλληλα, παρατηρείται πως και στην ομιλία του κ. Τσίπρα η κατάσταση που επικρατεί και επικρατούσε στην κοινωνία καθώς και οι πολιτικές και το έργο που ξεκίνησε ο ΣΥΡΙΖΑ ως κυβέρνηση, παρουσιάζεται ως ένας από τους κύριους λόγους για να τους ψηφίσουν οι πολίτες. Ωστόσο ο λόγος του εστιάζει περισσότερο στην προσπάθεια που έκανε η κυβέρνηση, η οποία έχει ως στόχο «να επιστρέψει στην πατρίδα

μας η αξιοπρέπεια». Όμως, ταυτόχρονα, θέτει στο ακροατήριο του ένα δίλημμα: «Το δίλημμα της κάλπης είναι αν θα αφήσουμε την Ελλάδα να γυρίσει πίσω ή θα συνεχίσουμε μαζί τη μεγάλη προσπάθεια που ξεκινήσαμε το Γενάρη. [...] Αν θα επιστρέψει το παλιό καθεστώς που κυβέρνησε τη χώρα για 40 χρόνια φορτώνοντας στο λαό χρέη και ελλείμματα, ή θα προχωρήσουμε μπροστά συνεχίζοντας τη μεγάλη προσπάθεια της απελευθέρωσης του λαού μας από τα δεσμά του παρελθόντος». Με τον τρόπο αυτό, παρουσιάζει τον εαυτό του και τον ΣΥΡΙΖΑ ως το νέο και προοδευτικό πολιτικό σκηνικό, ενώ παρουσιάζει τους αντιπάλους του ως το παλιό το οποίο το μόνο που θα καταφέρει αν το ψηφίσουν είναι να «γυρίσει τη χώρα πίσω». Όπου νέο και προοδευτικό πολιτικό σκηνικό εννοούμε πολιτικούς που έχουν ως στόχο τον εκσυγχρονισμό της χώρας, του δημοσίου και της οικονομίας της. Από την άλλη, με τη μεταφορά να «γυρίσει τη χώρα πίσω», ο κ. Τσίπρας εννοεί ότι αν βγει κάποιο άλλο κόμμα η χώρα θα γυρίσει στις πολιτικές του παρελθόντος, οι οποίες είναι και ο κύριος λόγος που έχει οδηγηθεί σε κρίση, καθώς και σε ιδεολογίες που παραμένουν στάσιμες και δεν συμβαδίζουν με τη σημερινή εποχή. Έτσι κάνει μια επίκληση στο φόβο των πολιτών και παρουσιάζει τον ΣΥΡΙΖΑ ως τη μοναδική λύση για να μπορέσει η χώρα να βγει από την κρίση.

Καθόλη τη διάρκεια της ομιλίας του χρησιμοποιεί πληθώρα επιθέτων για να τονίσει και να δώσει έμφαση στη δύσκολη θέση που βρίσκονταν ως κυβέρνηση και στον αγώνα που έδωσαν (πχ. «σκληρό», «άνισο»). Τα παραπάνω επίθετα συνοδεύουν ουσιαστικά κυρίως αρνητικής σημασίας που προσπαθούν να δείξουν τις «αντιξοότητες» που είχε να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση (πχ. «ασφυξιάς», «εκβιασμού», «απειλών», «παραλογισμό», «ολιγαρχία»). Επίσης, παρατηρούνται και ορισμένες μεταφορές στο λόγο οι οποίες τονίζουν κυρίως την άσχημη οικονομική κατάσταση της χώρας («χρηματοπιστωτική ασφυξία», «μονοκαλλιέργεια της λιτότητας»). Αντίθετα, η πλειονότητα των ρημάτων που χρησιμοποιούνται έχουν θετική σημασία κυρίως για τις πολιτικές της κυβέρνησης και το πως χειρίστηκε τα προβλήματα (πχ. «δώσαμε», «κάναμε», «σταματήσουμε», «αποκαταστήσουμε», «υψώσει»).

Επίσης, ο κ. Τσίπρας αναφέρεται και στην άνοδο ακροδεξιών και φασιστικών κινημάτων την περίοδο της κρίσης στην Ελλάδα. Κάνει μάλιστα σαφή αναφορά σε ένα κόμμα που συμμετέχει στις συγκεκριμένες εκλογές και το συσχετίζει με αυτές τις ιδεολογίες, αναφέροντας ένα συγκεκριμένο περιστατικό την δολοφονία του Παύλου Φύσσα το 2013 στον Πειραιά. Στη δολοφονία εμπλέκονταν μέλη της Χρυσής Αυγής, η οποία έχει θεωρηθεί ότι είχε πολιτικά κίνητρα και πως διαπράχθηκε λόγω της διαφορετικής ιδεολογίας του Φύσσα. Η άνοδος

τέτοιων απόψεων και ιδεολογιών εκείνη την περίοδο είχε συνδεθεί άρρηκτα με τις επιπτώσεις της κρίσης στη κοινωνία. Όπως χαρακτηριστικά διαπιστώνεται, «Και επιτρέψτε μου σε αυτό το σημείο να θυμηθώ, να θυμηθούμε όλοι μαζί, ότι σα σήμερα πριν από δυο χρόνια δολοφονήθηκε στις λαϊκές γειτονιές του Πειραιά ο Παύλος Φύσσας. Από χέρι οπλισμένο με τη πολιτική καθοδήγηση και πολιτική ευθύνη της Χρυσής Αυγής. Σήμερα όλοι καταγγέλλουν τη δράση της Χρυσής Αυγής. Δεν αρκεί όμως αυτό. Χρειάζεται να μάχεσαι και την ιδεολογία της. Την ιδεολογία του φασισμού».

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του επαναλαμβάνει αρκετές φορές τις μεταφορές «οικονομικός πόλεμος» και «οικονομική ασφυξία» για να τονίσει όσο το δυνατόν περισσότερο το τι είχαν να αντιμετωπίσουν ως κυβέρνηση. Συγχρόνως, τις χρησιμοποιεί και ως εισαγωγή για να δείξει στη συνέχεια τι μέτρα κατάφερε να περάσει η κυβέρνησή του προς το συμφέρον της κοινωνίας. Έτσι ξεκινά μια καταγραφή των θετικών πολιτικών αποφάσεων που πήρε ως πρωθυπουργός με την επανάληψη της πρόθεσης «με» στην αρχή κάθε πρότασης. Ο πλεονασμός αυτός κάνει τον λόγο του να μοιάζει με διάλογο και δημιουργεί μια αμεσότητα με το κοινό. Ενδεικτικά, δηλώνεται πως «Μέσα σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες οικονομικού πολέμου και ασφυξίας εμείς δεν καταφέραμε, όμως, μόνο να διαπραγματευτούμε βάζοντας πάνω από όλα το συμφέρον του ελληνικού λαού. Δώσαμε και δείγματα γραφής.

Με το νόμο για την ανθρωπιστική κρίση που βοήθησε πάνω από 300.000 χιλιάδες οικογένειες να πατήσουν ξανά στα πόδια τους.

Με το νόμο για τις 100 δόσεις που έδωσε ανάσα σε 1.100.000 νοικοκυριά και επιχειρήσεις που πνίγονταν κάτω από το βάρος των χρεών.

Με την αποποινικοποίηση των οφειλών μέχρι 50.000 Ευρώ που σταμάτησε το ανελέητο ανθρωποκνηγητό των μικροοφειλετών του Δημοσίου.

Με τη δεύτερη ευκαιρία στους εντίμως πτωχεύσαντες.

Με το νόμο για την επαναλειτουργία της ΕΡΤ που αποκατέστησε τη ντροπή του μαύρου στις οθόνες του κου Σαμαρά.

Με το νόμο για την επαναπρόσληψη των σχολικών φυλάκων, των καθαριστριών του Υπουργείου οικονομικών και των 2500 εκπαιδευτικών που άδικα και αντισυνταγματικά είχαν απολυθεί.

Με την κατάργηση του χουντικού νόμου για την πολιτική επιστράτευση».

Εν συνεχεία ο κ. Τσίπρας χρησιμοποιεί το ρήμα «απευθυνόμαστε» και μιλάει προς τους πολίτες. Στην αρχή τους Αριστερούς, καλώντας τους «να μην σταθούν στη μέση» και «να μην αφήσουν να τραβήξουν πίσω το

λαό». Όλη αυτή η αναφορά γίνεται λόγω της διάσπασης που προκλήθηκε στο κόμμα μετά το δημοψήφισμα του Ιουλίου του 2015. Η όλη αναφορά χρησιμοποιεί τη μέθοδο του εκφοβισμού για να τους πείσει να ψηφίσουν τον ΣΥΡΙΖΑ, ώστε να μην βγει κάποιος άλλος που θα κάνει χειρότερα από αυτούς. Μετά καλεί όλους τους «συντηρητικούς πολίτες» να κάνουν την σωστή επιλογή «της ακεραιότητας και της εντιμότητας» για την «υπεράσπιση των δικαιών του λαού και της πατρίδας». Με τον όρο συντηρητικούς εννοεί όλους τους πολίτες που δεν συνηθίζουν να ψηφίζουν ή δεν έχουν ψηφίσει ποτέ τον ΣΥΡΙΖΑ ή κάποιο άλλο αριστερό κόμμα.

Τέλος, λίγο πριν τελειώσει την ομιλία του κάνει μια επίκληση στο φόβο των πολιτών, που δεν έχουν αποφασίσει ακόμα αν θα ψηφίσουν και σε όσους έχουν αποφασίσει να απέχουν. Αναφέρει λοιπόν «[...] να μην πάει καμία ψήφος χαμένη. Γιατί η αποχή από την κάλπη είναι η επιθυμία και η ευχή της ΝΔ. Γιατί και όποιος απέχει, είναι σα να δίνει το πράσινο φως στο παλιό να ξαναγυρίσει.

Μέχρι τη Κυριακή καμία ψήφος μη πάει χαμένη.

Γιατί κάθε ψήφος που χάνεται για το ΣΥΡΙΖΑ, είναι ψήφος κερδισμένη για τη ΝΔ.

Κάθε ψήφος που χάνεται για το ΣΥΡΙΖΑ, είναι ψήφος εμπιστοσύνης στη διαπλοκή και τη διαφθορά.” Ουσιαστικά τους παρουσιάζει μια επικείμενη καταστροφή με διαπλοκή και διαφθορά αν δεν ψηφίσουν τον Σύριζα και μια κατάσταση χειρότερη από αυτή που ζουν τώρα. Με τη χρήση του ρήματος είμαι στο γ’ ενικό κάνει τις προτάσεις του να μοιάζουν με γενική αλήθεια και να προβλέπουν με σιγουριά τι πρόκειται να συμβεί. Κάτι που προφανώς δεν είναι εφικτό και όλα τα παραπάνω παρουσιάζουν κάποιες οικασίες, οι οποίες μπορεί να βγουν αληθινές μπορεί και όχι. Όμως αξίζει να σημειωθεί πως επιρίπτει ευθύνες για ότι πρόκειται να συμβεί στο μέλλον στους πολίτες και κυρίως στους πολίτες που θα απέχουν από τις εκλογές.

Όπως παρατηρείται και οι δύο πολιτικοί αρχηγοί αφιερώνουν αρκετό χρόνο στο να παρουσιάσουν την κατάσταση, αλλά και να «εκφοβίσουν» τους πολίτες για το πόσο μπορεί να χειροτερέψει η κατάσταση αν δεν ψηφίσουν σωστά. Οι πολιτικοί αρχηγοί εστιάζουν και στη μεγάλη αποχή και δυσαρέσκεια που έχει δημιουργηθεί στους πολίτες κυρίως μετά το δημοψήφισμα του Ιουλίου του 2015 και τη μετέπειτα συμφωνία. Όμως, η κατάσταση της κοινωνίας που παρουσιάζουν είναι διαφορετική, με τον κ. Μειμαράκη να αναφέρει πως έχει χειροτερέψει αρκετά σε σχέση με αυτό που επικρατούσε όταν ήταν κυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία, ενώ ο κ. Τσίπρας παρουσιάζει την κατάσταση καλύτερη από τη στιγμή που έγινε πρωθυπουργός, αναφέροντας μάλιστα ότι έχει λάβει και ανθρωπιστικά

μέτρα για να βοηθήσει τους πολίτες. Κάτι που είναι έντονο και στις δύο ομιλίες είναι η παρουσία του εκάστοτε κόμματος ως η μόνη λύση για να ορθοποδήσει η χώρα. Παράλληλα, παρατηρούμε ότι εστιάζουν αρκετά στους αναποφάσιστους και σε όσους ψηφοφόρους τους μπορεί να έχασαν με πολιτικές που ακολούθησαν, δίνοντας τους ένα δίλημμα του τι μπορεί να συμβεί αν δεν εκλεγούν εκείνοι. Τέλος, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι απευθύνονται στους πολίτες που έχουν αποφασίσει να απέχουν από την εκλογική διαδικασία, ο αριθμός των οποίων έχει αυξηθεί σε σχέση με προηγούμενες εκλογικές αναμετρήσεις. Γίνεται μία προσπάθεια να αλλάξουν γνώμη σε αυτούς τους πολίτες και να ξανακερδίσουν την εμπιστοσύνη τους αλλά και τη ψήφο τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι εκλογικές περιόδοι του Ιανουαρίου και του Σεπτεμβρίου του 2015 είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη σύγχρονη ιστορία. Γι' αυτό το λόγο και οι κεντρικές προεκλογικές ομιλίες των αρχηγών των κομμάτων λίγο πριν ανοίξουν οι κάλπες θεωρούνται υψίστης σημασίας, κυρίως για τη Νέα Δημοκρατία και τον ΣΥΡΙΖΑ που αποτελούν δύο βασικούς δρώντες ως κυβέρνηση και αξιωματική αντιπολίτευση. Οι κεντρικές προεκλογικές ομιλίες αποτελούν την τελευταία ευκαιρία των κομμάτων να πείσουν τους ψηφοφόρους ότι αξίζουν τη ψήφο τους. Δεν είναι τυχαία η σημασία των δύο αυτών εκλογικών περιόδων λόγω των εξελίξεων που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του 2015 στην Ελλάδα, οι οποίες σηματοδότησαν μία γενικότερη απογοήτευση της κοινωνίας στο πολιτικό σύστημα. Η απογοήτευση αυτή οδήγησε πολλούς να μην μπορούν να αποφασίσουν τι θα ψηφίσουν και ποιο κόμμα θα στηρίξουν στις εκλογές.

Οι δύο αρχηγοί της Νέας Δημοκρατίας (Σαμαράς, Μειμαράκης) και ο αρχηγός του ΣΥΡΙΖΑ ο κ. Τσίπρας προσπάθησαν μέσα από τις ομιλίες τους να πάρουν με το μέρος τους τους αναποφάσιστους, οι οποίοι και στις δύο περιόδους ήταν πολλοί, και να τους πείσουν να ψηφίσουν το κόμμα τους. Για να επιτύχουν το στόχο τους χρησιμοποίησαν φαινόμενα κινδυνολογίας, που παρουσίαζαν τις καταστροφικές συνέπειες που θα είχε η χώρα αν δεν βρίσκονταν εκείνοι αλλά ο αντίπαλός τους στην εξουσία. Έριχναν στους πολίτες ακόμα και ευθύνες για αυτά που πρόκειται πιθανόν να συμβούν αν δεν είναι το κόμμα τους κυβέρνηση, δημιουργώντας την εντύπωση ότι οι πολίτες δεν θα έχουν το δικαίωμα να παραπονεθούν σε περίπτωση που η επιλογή ενός κόμματος στις εκλογές δεν εξελιχθεί όπως θα ήθελαν.

Όλοι τους έθιξαν καίρια ζητήματα που απασχολούσαν στη συγκεκριμένη περίοδο την κοινωνία (όπως οι πρόσφυγες και τα μνημόνια). Ανέφεραν τις πολιτικές που έχουν σκοπό να ακολουθήσουν ή έχουν ήδη ακολουθήσει, αλλά και τα αρνητικά αποτελέσματα που θα έχουν ή είχαν ήδη οι πολιτικές που έχουν ακολουθήσει οι αντίπαλοί τους. Επίσης αναφέρθηκαν και στο ρόλο τους ως κυβέρνηση (η Νέα Δημοκρατία και ο κ. Σαμαράς αναφερόμενος στην περίοδο πριν τις εκλογές του Ιανουαρίου του 2015 και ο ΣΥΡΙΖΑ και ο κ. Τσίπρας αναφερόμενος στην περίοδο από τον Ιανουάριο μέχρι και τις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 2015) στις δυσκολίες που αντιμετώπισαν στις διαπραγματεύσεις με τους θεσμούς, στην συμπεριφορά των υπόλοιπων κομμάτων και στα όσα κατάφεραν εκείνη την περίοδο παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν. Στις ομιλίες και των δύο προεκλογικών

περιόδων γίνεται εκτενής αναφορά στις συνθήκες διαβίωσης των πολιτών, καθώς και στο πόσο μπορούν να χειροτερέψουν, αν δεν παρθούν οι «ορθές» πολιτικές από εδώ και πέρα.

Αυτό που παρατηρείται και έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι η ομοιότητα των ομιλιών των δύο κομμάτων, όταν πριν την προεκλογική περίοδο ήταν κυβέρνηση, καθώς και ο τρόπος που παρουσιάζουν αποφάσεις που «αναγκάστηκαν», όπως λένε να πάρουν κατά τη διάρκεια της θητείας τους ως κυβέρνηση, οι οποίες δεν ήταν ιδιαίτερα ευνοϊκές για τους πολίτες. Το αξιοσημείωτο της ομοιότητας αυτής είναι οι διαφορετικές καταβολές των δύο κομμάτων, το ένα έχει δεξιές καταβολές και το άλλο αριστερές καταβολές (Νέα Δημοκρατία και ΣΥΡΙΖΑ αντίστοιχα). Φαίνεται λοιπόν ότι παρά αυτή τη σημαντική διαφορά τους, χρησιμοποιούν την ίδια τακτική ώστε να πείσουν τους πολίτες για τις προθέσεις τους και να δικαιολογήσουν τις προηγούμενες πολιτικές τους.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα είναι και η αλλαγή που παρατηρείται από την μία προεκλογική ομιλία του κ. Τσίπρα στην άλλη. Ενώ το βασικό μήνυμά του μένει το ίδιο, ότι εκείνοι είναι το μέλλον της χώρας που θα καταφέρει να τη βγάλει από την κρίση, υπάρχει μία διαφοροποίηση στα λεγόμενά του. Την προεκλογική περίοδο του Ιανουαρίου του 2015 ο κ. Τσίπρας παρουσιάζεται κατά των μνημονίων και μέσα από τον λόγο του αναφέρει ότι εκείνοι δεν θα ακολουθήσουν παρόμοιες πρακτικές με την προηγούμενη κυβέρνηση εάν εκλεγούν. Παρουσιάζει λοιπόν το κόμμα του έμμεσα κατά των μνημονίων, κάνει σφοδρή κριτική στην κυβέρνηση για τα μέτρα και τις πολιτικές που έχει ακολουθήσει και δίνει την εντύπωση στους πολίτες ότι είναι ένα από τα βασικά αντιμνημονιακά κόμματα που παίρνουν μέρος στις εκλογές. Την προεκλογική περίοδο του Σεπτεμβρίου του 2015 ο κ. Τσίπρας και ο ΣΥΡΙΖΑ εισερχόμενος σε αυτή ως κυβέρνηση προσπαθεί να αιτιολογήσει πολιτικές που πάρθηκαν, οι οποίες δεν ήταν ευνοϊκές προς τους πολίτες, αλλά και να δικαιολογήσει το δημοψήφισμα που διεξήχθη και την συμφωνία που ήρθε μετά από αυτό. Προσπαθώντας έτσι να ξανακερδίσει αρκετούς ψηφοφόρους του που ήταν αντίθετοι με τις πολιτικές που ακολούθησε μετά το δημοψήφισμα.

Παράλληλα η Νέα Δημοκρατία φαίνεται να προσπαθεί να αλλάξει την εικόνα της, προσπαθώντας να κερδίσει ψηφοφόρους που είχε χάσει και να αποκτήσει νέους. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο παρατηρείται και η αλλαγή στην ηγεσία του κόμματος με τον κ. Μεϊμαράκη να διαδέχεται τον κ. Σαμαρά μετά τη δεύτερη αποτυχία που είχαν να περάσουν το μήνυμά τους στο δημοψήφισμα. Ειδικότερα φαίνεται ο κ. Μεϊμαράκης να κάνει έντονη κριτική για την περίοδο του δημοψηφίσματος, τα capital

controls και το διχασμό που δημιούργησε αυτό στην κοινωνία. Πιο συγκεκριμένα φαίνεται να αποδίδει όλες τις ευθύνες για το διχασμό που προκλήθηκε στην κοινωνία στον κ. Τσίπρα και τον ΣΥΡΙΖΑ.

Η χρονική περίοδος του 2015 έχει αφήσει το στίγμα της στη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας λόγω των πολλών γεγονότων που έλαβαν χώρα, άλλα και των πολλών εκλογικών περιόδων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης χρονιάς. Οι πολίτες ήταν απογοητευμένοι από τα κόμματα που υπήρχαν και αυτό φαινόταν ακόμα και στις δημοσκοπήσεις της περιόδου, οι οποίες έδειχναν πολλούς αναποφάσιστους και μεγάλη αποχή. Η αποχή αυτή έγινε πραγματικότητα και στα αποτελέσματα των εκλογών του Ιανουαρίου του 2015, γι'αυτό και παρατηρείται στις ομιλίες του Σεπτεμβρίου του 2015 ιδιαίτερη μνεία στους αναποφάσιστους και σε όσους δεν είχαν σκοπό να ψηφίσουν με σκοπό να τους αλλάξουν γνώμη. Οι ομιλίες των κομμάτων στις δύο αυτές εκλογικές περιόδους είναι ιδιαίτερα σημαντικές, διότι καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό το ποσοστό που πήραν τα κόμματα αυτά στις εκλογές και συνεπώς την κατεύθυνση που θα ακολουθούσε η χώρα, καθώς και τις πολιτικές που θα εφαρμόζονταν μετά τις εκλογές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Chilton Paul (2004), *Analysing Political Discourse. Theory and Practice*, Λονδίνο και Νέα Υόρκη, Routledge.
- Howarth David & Torfing Jacob (eds) (2005), *Discourse Theory in European Politics. Identity, Policy and Governance*, Νέα Υόρκη, Palgrave Macmillan.
- Kaal Bertie, Maks Isa, Van Elfrinkhof Annemarie (eds.) (2014), *From Text to Political Positions. Text analysis across disciplines*, Άμστερνταμ & Φιλαδέλφια, John Benjamins Publishing Company 2014.
- Okulska Urszula & Cap Piotr (eds.) (2010), *Perspectives in Politics and Discourse*, Άμστερνταμ & Φιλαδέλφια, John Benjamins Publishing Company.
- Phillips Nelson & Hardy Cynthia (2002), *Discourse Analysis. Investigating Processes of Social Construction*, Καλιφόρνια, Λονδίνο & Νέο Δελχί, Sage.
- Tannen Deborah , Hamilton Heidi E., Schiffrin Deborah (eds.) (2015), *The Handbook of Discourse Analysis*, Νέο Δελχί, Willey Blackwell.
- Louise Phillips, Jorgensen Marianne (2009), *Ανάλυση λόγου—Θεωρία και Μέθοδος*, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Fairclough, N. (1995), *Critical discourse analysis: the critical study of language.*, Νέα Υόρκη, Longman Publishing.
- Edelman, M. J. (1977), *Political language : words that succeed and policies that fail.*, Νέα Υόρκη, Academic Press.
- Norris Pippa (2003), *A Virtuous Circle. Political communications in Postindustrial Societies.*, Λονδίνο, Cambridge University Press.
- Schiffrin, D., Tannen, D. & Hamilton, H.E. (ed) (2003), *The handbook of discourse analysis*, Οξφόρδη, Blackwell.
- Bayram Fatih (2010), *Ideology and Political Discourse: A critical discourse analysis of Erdogan's political speech*, ARECLS.
- Norris Pippa (2004), *The evolution of election campaigns: Eroding political engagement?*, Harvard University: John F. Kennedy School of Government.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Μπαμπινιώτης Γ., *Τα παιχνίδια του Πολιτικού Λόγου*, <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=120916>
- <http://www.newsbomb.gr/politikh/news/story/625647/oloi-oi-xartes-ton-eklogon-apo-ti-metapoliteysi-mexri-simera>

- <http://www.publicissue.gr/11933/polls-2015-report/>
- Μαυρής Γ., *Από το 2012 στο 2015: Γιατί η ΝΔ έχασε τις εκλογές*
<http://www.avgi.gr/article/5272541/apo-to-2012-sto-2015-giati-i-n-d-exase-tis-ekloges>
- [http://ekloges-prev.singularlogic.eu/v2015a/v/public/index.html#{"cls":"main","params":{}}](http://ekloges-prev.singularlogic.eu/v2015a/v/public/index.html#{)
- Μαύρος Γ., *Δημοψήφισμα: μια αποτίμηση*,
<http://booksjournal.gr/slideshow/item/1316-δημοψήφισμα-μια-αποτίμηση>
- <https://rproject.gr/article/enas-apologismos-dimopsifisma-tis-5is-iouliou>
- <http://www.ert.gr/dimopsifisma-gia-ti-simfonia-stis-5-iouliou/>
- Inman Ph., *Grece's red lines start to blur and bend*,
<https://www.theguardian.com/business/2015/jun/22/greece-deal-red-lines-blur-and-bend>
- <http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/349e985f-20b7-4581-95f9-5e4c1c78b7bd/ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ.pdf>
- Πρίφτη Κ., *Τι προβλέπει το ελληνικό σύνταγμα για το δημοψήφισμα*,
http://www.huffingtonpost.gr/2015/06/27/politiki-syntagma-diexagogi-dhmopsifsmatos_n_7675290.html
- <http://nd.gr/nea/dilosi-toy-proedroy-tis-neas-dimokratias-antonisamara>
- <http://topotami.gr/ta-ifesiaka-metra-ine-protimotera-apo-tin-apolitikatastrofi-tou-grexit/>
- <http://news.in.gr/greece/article/?aid=1500008133>
- <http://news.in.gr/greece/article/?aid=1500008238>
- Χρυσολωρά Ε., *Σταματά την Τρίτη το πρόγραμμα χρηματοδότησης*,
<http://www.tanea.gr/news/politics/article/5253014/dramatikes-wres-synedriazei-to-eurogroup-thema-lhkshs-toy-ellhnikoy-programmatos-thn-trith-thetoyn-arketoi-yoyoigo/>
- Spiegel P., *All eyes on ECB as time runs out for Greece*,
http://www.ft.com/cms/s/85bc7ab2-1f08-11e5-ab0f-6bb9974f25d0,Authorised=false.html?siteedition=uk&i_location=http%3A%2F%2Fwww.ft.com%2Fcms%2Fs%2F0%2F85bc7ab2-1f08-11e5-ab0f-6bb9974f25d0.html%3Fsiteedition%3Duk&i_referer=&classification=conditional_standard&iab=barrier-app#axzz4At9ENwri
- [http://ekloges-prev.singularlogic.eu/r2015/e/public/index.html#{"cls":"main","params":{}}](http://ekloges-prev.singularlogic.eu/r2015/e/public/index.html#{)
- <http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/F092-22-4277.pdf>
- <http://www.referendum2015gov.gr>
- <http://www.ert.gr/o-kivos-errifithi-stis-20-septemvriou-i-kalpes>

- <http://www.ert.gr/dromologounte-i-diadikasies-gia-tis-proores-ekloges-pithanotata-stis-20-septemvriou>
- Kitsantonis N. & Yardley J., *Alexis Tsipras Greek Prime Minister*, <http://www.nytimes.com/2015/08/21/world/europe/greek-prime-minister-alexis-tsipras-to-call-new-elections-minister-says.html>
- <http://www.ypes.gr/el/Elections/>
- <http://www.ert.gr/stis-2000-i-orkomosa-tis-v-thanou-anigi-o-dromos-gia-kalpes-stis-20-9-2015/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ytB7z1zExYY>
- https://www.youtube.com/watch?v=qvr_WgqjBwU
- <https://www.youtube.com/watch?v=OftS6zZpcoI>
- <https://www.youtube.com/watch?v=4KWaSJKppbg>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ομιλία Σαμαρά

Πάμε Δυνατά, πάμε δυνατά! Ζήτω η ΟΝΝΕΔ, ζήτω η Νέα Δημοκρατία!
Πάμε δυνατά! Δεν υπάρχει άλλο όνειρο, δεν υπάρχει άλλο όραμα, δεν
υπάρχει άλλη νεολαία σαν τη γαλάζια νεολαία της ΟΝΝΕΔ! Σας
ευχαριστώ από την καρδιά μου!

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Γιατί έτσι σας νιώθω: Συmpατριώτες! Συmpατριώτες, γιατί είμαστε όλοι
μαζί, παιδιά της ίδιας μάνας, παιδιά της ίδιας Πατρίδας. Που πέρασε
τελευταία μεγάλες φουρτούνες. Δοκιμάστηκε, κινδύνεψε, αλλά άντεξε
και διασώθηκε. Και τώρα, εκεί που πήγαινε η Πατρίδα μας, να βρει
ήσυχο λιμάνι, βρέθηκε ξανά στη χειρότερη θύελλα. Θέλω, λοιπόν, να σας
μιλήσω από μέσα από την καρδιά μου, κατευθείαν στην καρδιά της
καθεμιάς και του καθενός από εσάς. Στην καρδιά όλων των Ελλήνων και
των Ελληνίδων...

Ξεχάστε τα κόμματα! Θα μιλήσω για την Πατρίδα μας. Γιατί όσα
συνέβησαν και όσα έρχονται, είναι πολύ κοντά. Θα πω για τα καλύτερα
που έρχονται. Αλλά και για τα χειρότερα που δεν πρέπει να έρθουν.

Σήμερα χαιρετήσαμε όλοι τη χθεσινή ιστορική απόφαση της Ευρώπης. Η
Ευρώπη περνάει πια στην Ανάπτυξη.

Με το πακέτο Γιούνκερ, δίνονται 315 δισεκατομμύρια για την ανάπτυξη!
Και με το πακέτο Ντράγκι: 1,1 τρισεκατομμύριο φρέσκο χρήμα,
ρευστότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη! Αυτά η Ελλάδα τα χρειάζεται
περισσότερο και θα τα έχει, γιατί τη Δευτέρα θα είναι Κυβέρνηση η Νέα
Δημοκρατία! Άλλοι, όταν στην Ευρώπη «βρέχει χρήματα», αυτοί
παραγγέλνουν ομπρέλες! Γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ βρήκε «κακή ιδέα» μας είπε,
ακόμα και «ηλιθιότητες», το είπανε κορυφαία στελέχη του, το πακέτο
του Ντράγκι και του Γιούνκερ. Προσέξτε: για να μας τα δώσουν αυτά τα
χρήματα, πρέπει με βάση την απόφαση που βγήκε χθες, να έχουμε
προηγουμένως σαν Ελλάδα, συμφωνήσει με τους εταίρους μας.

Ειδικά για να πάρουμε τη ρευστότητα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική
Τράπεζα, πρέπει να έχουμε τελειώσει και την τελευταία αξιολόγηση του
σημερινού Προγράμματος και να έχουμε νέα Συμφωνία για τη μετά το
Μνημόνιο εποχή. Εμείς εκεί βρισκόμασταν: ένα βήμα απ' όλα αυτά. Και
θα το τελειώσουμε τέλος Φεβρουαρίου, γιατί το ξαναλέω, η Νέα
Δημοκρατία θα είναι στην Κυβέρνηση! Όμως οι άλλοι, δεν
αναγνωρίζουν ούτε αξιολόγηση, ούτε Πρόγραμμα. Δηλαδή λένε όχι στο

Πρόγραμμα αυτό! Λένε όχι στην ρευστότητα! Όχι στις επενδύσεις! Όχι, δηλαδή, σε νέες δουλειές! Όχι, δηλαδή, στα όνειρα αυτών των παιδιών που περιμένουν, μέσα από τις επενδύσεις να βρουν δουλειές!

Να σας πω κάτι από την καρδιά μου: Πριν από δύομισι χρόνια ανέλαβα Πρωθυπουργός σε μία Χώρα με βαριά καταγίδα. Με την κοινωνία να βρίσκεται στο όριο, με την οικονομία να βρίσκεται στο όριο, και με όλον τον κόσμο να αγωνιά για το αύριο. Ό,τι έκανα αυτά τα δύομισι χρόνια, τα έκανα μαζί με τους συνεργάτες μου για ένα λόγο: για να έχει ελπίδα η ελληνική νεολαία και η ελληνική νεολαία έχει ελπίδα! Η ελληνική νεολαία έχει την ΟΝΝΕΔ! Πρωτοπόρα στον αγώνα, για να κατακτήσουμε με μάχες την ελπίδα!

Έξω από τη Χώρα αντιμετώπιζα την καχυποψία όλων. Και μέσα στη Χώρα, τη συνεχή υπονόμηση, εκείνων που σήμερα μας το παίζουν και τιμητές.

Συμμάζεψα, μέσα στην καταγίδα, τα οικονομικά της Χώρας, δουλεύοντας μέρα-νύχτα, για να κρατήσουμε την Ελλάδα όρθια. Και έπρεπε να κρατήσουμε όρθια την Ελλάδα! Δουλέψαμε νύχτα μέρα να κρατήσουμε την Πατρίδα όρθια. Δεν τα σκόρπισα. Θα μπορούσα κι εγώ να τάξω δεξιά και αριστερά. Αλλά πόσο ακόμα θα κρατούσε ένα «πανηγύρι με δανεικά», που δεν υπήρχαν, έτσι κι αλλιώς; Λίγους μήνες; Το πολύ! Και μετά; Που θα ήταν η Ελλάδα μετά; Θα ξαναγυρίζαμε στο χείλος της καταστροφής!

Γι' αυτό και βήμα-βήμα, σε αυτά τα δύομισι χρόνια, η Χώρα κατάφερε να σταθεί στα πόδια της. Ο κόσμος υπέφερε. Κι ακόμα υποφέρει. Αλλά βάλαμε τα θεμέλια της ανάπτυξης. Τα θεμέλια μιας αληθινής ευημερίας για όλους. Τα θεμέλια μιας πραγματικής Ελπίδας: Τα ελλείμματα τα εξαλείψαμε. Δεν έχει πια η Ελλάδα ανάγκη από δανεικά. Γιατί η ανάπτυξη άρχισε. Η ανεργία άρχισε να υποχωρεί. Βεβαίως, υπάρχει, ακόμα, πολύς δρόμος. Αλλά η μείωση είναι μήνα με το μήνα σταθερή. Επενδύσεις έρχονται και εγκρίνονται συνεχώς. Η οικονομία, η μηχανή άρχισε να παίρνει μπροστά. Το εισόδημα των Ελλήνων πρώτη φορά, σήμερα το ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, μετά από έξι χρόνια – πρώτη φορά σήμερα ανακοινώθηκε - ότι αυξήθηκε το τελευταίο τρίμηνο. Μικρή αύξηση, αλλά πάντως αύξηση... Η Χώρα σταθεροποιείται! Αποκαταστήσαμε την αξιοπιστία μας στο εξωτερικό και σταθερότητα στο εσωτερικό.

Και μόλις αυτό ξεκίνησε, τα τίναξαν όλα στον αέρα! Κι έσυραν τη Χώρα σε εκλογές που δεν ήθελε ο Ελληνικός λαός! Και ο Ελληνικός λαός θα

τους απαντήσει την Κυριακή για αυτήν την κίνηση την απαράδεκτη που έκαναν! Ξανάφεραν, έτσι, την πολιτική και την οικονομική αβεβαιότητα. Είχαμε δύο ακόμα χρόνια διακυβέρνησης μπροστά μας. Και αντί της ανάπτυξης που ερχόταν, προτίμησαν την περιπέτεια στην οποία ήδη μπήκαμε. Απειλούν έτσι να τινάξουν στον αέρα τις θυσίες του Ελληνικού λαού. Να τινάξουν τη Χώρα στον αέρα. Και να μας οδηγήσουν έτσι στο «ατύχημα», που όλοι μαζί πρέπει να αποτρέψουμε. Το ατύχημα Τσίπρα δεν θα συμβεί! Δεν θα τους κάνουμε το χατίρι. Δεν τους επιτρέπουμε να μας γυρίσουν πίσω.

Και καταγγέλλω εδώ μπροστά σας αυτό το κόμμα ότι υπονομεύει ανοικτά τη Χώρα και το μέλλον της!

Προσπαθεί να καθησυχάσει τον κόσμο. Αλλά οι πιέσεις που μπορούν να μας ασκηθούν απέξω είναι συντριπτικές: Πώς; Για παράδειγμα, να σταματήσει η ρευστότητα. Κι όταν συμβεί αυτό, τότε αρκούν λίγες μέρες μόνο για να γυρίσουμε στην ύφεση και στα ελλείμματα. Αυτό λέγεται ασφυξία. Ασφυξία ρευστότητας! Αυτό είναι το «ατύχημα» που λέγαμε που δεν πρέπει να γίνει και που δεν θα γίνει!

Δεν το γνώρισε η Ελλάδα. Η Κύπρος, όμως, δυστυχώς το γνώρισε ... Και τότε ο ΣΥΡΙΖΑ πανηγύριζε! Το θυμάστε; Πανηγύριζε, αλλά η Κύπρος βαρυγκωμούσε. Και Υποχρεώθηκαν στην Κύπρο σε περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων! Το ξαναλέω: υποχρεώθηκαν τότε στην Κύπρο σε περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων. Να μην μπορείς, δηλαδή, να σηκώσεις πάνω από ένα μικρό ποσό την ημέρα από τις τράπεζες. Κι αυτό που δεν γνώρισε η Ελλάδα κι από το οποίο σώθηκε τελικά η Κύπρος μπορεί τώρα να συμβεί στην Ελλάδα. Αλλά δεν θα συμβεί, γιατί υπάρχουμε εμείς και είμαστε περισσότεροι, είμαστε αγωνιστές για τη Δημοκρατία, για την Ευρώπη, για το όνειρο μίας καλύτερης Πατρίδας! Μας λένε από την άλλη πλευρά: Από το να πάρουμε μία κακή συμφωνία «είναι προτιμότερος ο θάνατος», μας λένε! Ο θάνατος ποιανού; Ρωτάμε εμείς. Ο θάνατος της Χώρας; Είναι δυνατόν; Κι ύστερα αναρωτιούνται ποιος δημιουργεί τον φόβο.

Δεν θα πληρώσουμε τόκους και χρεολύσια, μας λένε. Δεν αναλαμβάνουμε τις υποχρεώσεις της Ελλάδας.

Δηλαδή μας πάνε για πτώχευση! Κι από την άλλη πλευρά η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, μόλις χθες βγήκε και είπε ότι θα εγκρίνει κάθε δυο βδομάδες από εδώ και πέρα την έκτακτη ρευστότητα που θα μας δίνει. Αυτό δεν είναι καθόλου καλή εξέλιξη...

Όλα αυτά θα ήταν, λοιπόν, αν συνεχιστούν, αυτοκτονία για την Ελλάδα! Δεν έχουν ιδέα, τι πρόκειται να διαπραγματευτούν, με ποιούς και πώς: Είσαι, όμως, δυνατός απέναντι στους δανειστές, μόνο όταν δεν χρειάζεσαι άλλα δανεικά. Αλλά εκείνοι πάνε να δημιουργήσουν καινούργια ελλείμματα! Άρα ανάγκη από δανεικά, άρα ανάγκη από νέους φόρους. Κι αν ζητήσει νέα δανεικά, θα του βάλουν πολύ σκληρούς όρους.

Και έτσι, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν θα «αλλάξει την Ευρώπη», όπως μας λέει με αλαζονεία. Θα μετατρέψει και θα μεταστρέψει όλη την Ευρώπη εναντίον της Ελλάδας! Και αυτό δεν μπορούμε να το δεχτούμε! Γι' αυτό την Κυριακή όλοι πάμε στην κάλη! Όλοι πάμε στον αγώνα για τη μάχη τη μεγάλη για την Ελλάδα!

Εμείς βγαίνουμε από τα Μνημόνια και δεν χρειαζόμαστε άλλο δανεισμό! Αυτοί μας φέρνουν σε ανάγκη δανεισμού και χειρότερο Μνημόνιο! Και εμείς - πρέπει να το πω - σε αυτά τα δύομισι χρόνια είπαμε πολλές φορές όχι στην Τρόικα:

Δεν ήθελαν τη μείωση του ΦΠΑ στην εστίαση. Το κάναμε...

Δεν ήθελαν τη μείωση του φόρου αλληλεγγύης 30%. Το κάναμε...

Δεν ήθελαν τη μείωση του φόρου στο πετρέλαιο 30%. Το κάναμε...

Δεν ήθελαν τις 100 δόσεις για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές στο Δημόσιο και τα Ταμεία. Δεν ήθελαν τα κόκκινα δάνεια που τόσο κόσμο ανακούφισαν. Και τα καταψήφισαν όλα στη Βουλή! Εμείς τα κάναμε, γιατί μπροστά μας έχουμε την Ανάπτυξη, τις επενδύσεις, τις δουλειές για τα νέα τα παιδιά που είναι το μέλλον της χώρας! Για αυτά τα παιδιά αγωνιζόμαστε!

Και πώς καταφέραμε και είπαμε μέχρι τέλους το όχι; Γιατί απλούστατα βγάσαμε πλεονάσματα! Δεν είχαμε ανάγκη νέων δανεικών! Και έτσι βήμα-βήμα χαλαρώσαμε τα δεσμά της Χώρας. Και τώρα που ήταν έτοιμη να λυθεί η Χώρα εντελώς, θέλουν ορισμένοι να μας δέσουν και πάλι χειροπόδα...

Και όχι μόνο αυτό! Δείχνουν και μία ακραία αλαζονεία! Που δεν είχε συνηθίσει ο Ελληνικός λαός. Ό,τι εμείς κάναμε ήταν για εκείνους πάντα «λάθος». Ό,τι ήρθε στη Βουλή από εμάς, πάντα το καταψήφισαν. Ό,τι αναγγέλλαμε για ανάπτυξη, πάντα το κατήγγελλαν. Ό,τι μέτρο πήραμε, ακόμα και για το Άσυλο στα Πανεπιστήμια ακόμα και για τις συντάξεις-μαϊμού ή τα πλαστά πτυχία, αυτοί μας λένε ότι θα τα επαναφέρουν! Ό,τι προνόμια έχασαν οι «Φωτόπουλοι» αυτοί μας λένε ότι θα τα ξαναδώσουν! Γιατί; Γιατί οι «Φωτόπουλοι» και το λόμπι της δραχμής είναι εκείνοι που υπηρετεί ο κ. Τσίπρας! Και παίζουν πολλοί τα ρέστα

τους με το ευρώ. Θέλουν να πάει στην πτώση το ευρώ, για να μας πάνε πίσω.

Αφαιρούν, όμως, έτσι το δικαίωμα της Ελλάδας στο καινούργιο, στην Ελπίδα. Και θέλουν να ζουν στο χθες, με τις συντεχνίες τους, με τις ιδεοληψίες τους. Λες και ψάχνουν για κάποια εκδίκηση μετεμφυλιακή...

Και μας γυρίζουν σε ένα παρελθόν χωρίς νόημα. Και μια νοοτροπία μακριά από τον καινούργιο κόσμο της Ευρώπης! Δεν κατανοούν την Ευρώπη και δεν πιστεύουν στην Ευρώπη... Όμως ο Ελληνικός λαός, το 80% των Ελλήνων, πιστεύουν στην ασφάλεια της Ευρώπης, στη σταθερότητα της Ευρώπης, που μας έβαλε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής. Εμείς ξεκινήσαμε και τις αποκρατικοποιήσεις.

Νοικοκυρέψαμε το κράτος.

Φέρνουμε την αξιολόγηση στο Δημόσιο! Που υπάρχει σε κάθε δημοκρατική χώρα.

Διευκολύνουμε την επένδυση και την επιχειρηματικότητα.

Εξουδετερώσαμε χιλιόμετρα γραφειοκρατίας για την έναρξη νέων επιχειρήσεων, επενδύσεων, έναρξη επαγγέλματος. Παντού!

Πιστεύουμε ότι την Ανάπτυξη τη φέρνει ο ιδιωτικός τομέας, η επιχειρηματικότητα, οι επενδύσεις, η ανταγωνιστικότητα. Και όχι το κομματικό κράτος που ελέγχει τα πάντα, που μπλοκάρει τα πάντα, που μοιράζει προνόμια και που μαζεύει φόρους για να χρηματοδοτεί τις σπατάλες του.

Και κυρίως πιστεύουμε στη μείωση των φόρων. Και παρά την κρίση, προχωρήσαμε ήδη στις πρώτες φορο-ελαφρύνσεις. Τώρα που εξαλείψαμε τα ελλείμματα, ετοιμάζουμε παντού φορο-ελαφρύνσεις. Αυτή είναι η γραμμή της Νέας Δημοκρατίας.

Μείωση του φόρου των επιχειρήσεων από το 25% στο 15% ως το τέλος της τετραετίας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει ότι ο Έλληνας «υπο-φορολογείται» και οι επιχειρήσεις. Και ανακοίνωσε καινούργιο φόρο για τις επιχειρήσεις, 1% στο τζίρο τους!

Εμείς ετοιμάζουμε ακόμα τη σταδιακή μείωση στον ΕΝΦΙΑ, με πρώτο βήμα από το 2015, όπου θα είναι 7% λιγότερο από πέρσι. Και τις επόμενες χρονιές θα συνεχιστούν οι μειώσεις με τον ίδιο ρυθμό. Κι ως το τέλος της τετραετίας τρία πράγματα θα συμβούν:

Ο φόρος ακινήτων θα είναι κάτω από τον μέσον όρο του φόρου ακινήτων στην Ευρώπη.

Και θα δοθεί απευθείας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Έχοντας εν τω μεταξύ αλλάξει και τις αντικειμενικές αξίες, που είναι υποχρέωση μας να το κάνουμε.

Και ήρθε να μας πει η αξιωματική αντιπολίτευση ότι, λέει, εκείνοι «θα το καταργήσει το φόρο αυτό». Όμως, αποκαλύφθηκε ότι θα φορτώσουν το μεγαλύτερο μέρος του ΕΝΦΙΑ για να το πληρώνει η Μεσαία Τάξη! Και μας είπαν όσοι έχετε περιουσία πάνω από 200 χιλιάδες ευρώ. Θα πολλαπλασιαστεί έτσι η επιβάρυνση της μεσαίας τάξης!

Αν κάποιος που έχει ένα διαμέρισμα στην Ηλιούπολη και ένα πατρογονικό σπίτι στο χωριό, πλήρωνε περί τα 600 ευρώ σήμερα. Θα φτάσει με το νέο φόρο που θα πληρώσει- αν βγει, αλλά δε θα βγει ποτέ ο ΣΥΡΙΖΑ- 3500 χιλιάδες ευρώ! Αυτό, κ. Τσίπρα, δεν είναι Ελπίδα. Είναι λεπίδα για τον κάθε νοικοκύρη! Είναι λεπίδα για τη μεσαία τάξη. Και δε θα επιτρέψουμε να ματώσει η μεσαία τάξη με αυτήν τη φορολογία που της ετοιμάζεις, κ. Τσίπρα!

Θα μειώσουμε σταδιακά και το φόρο εισοδήματος. Πάμε δυνατά. Τη Δευτέρα θα είμαστε πάλι μαζί στην κυβέρνηση. Πάμε δυνατά. Και να το ξέρετε, έτσι είναι όλη η Ελλάδα. Ο ανώτερος συντελεστής θα πέσει σταδιακά από το 42% στο 33% για το φόρο εισοδήματος. Οι άλλοι λένε ότι θα πάνε το φόρο στο 60% του εισοδήματος. Γιατί, λέει, θα πρέπει να το πληρώνουν οι «πλούσιοι». Κι επειδή ελάχιστους πλούσιους θα βρει να δηλώνουν τέτοια εισοδήματα, ασφαλώς θα υπερφορολογήσει τους πιο κάτω. Είναι η καινούργια φοροκαταιγίδα που ετοιμάζουν και πάλι σε βάρος της μεσαίας τάξης...

Εμείς θα μειώσουμε σταδιακά και τους υψηλούς συντελεστές του ΦΠΑ. Και ξεκινώντας από το ΦΠΑ της πρώτης κατοικίας, για να πάρει μπροστά η οικοδομή, που είναι η ατμομηχανή της Ελληνικής οικονομίας. Και που τόσο- τόσο πληγώθηκε σε αυτό το διάστημα. Θέλω να το θυμάστε: Στο τέλος της τετραετίας, η νέα κυβέρνησή μας θα παραδώσει μιαν Ελλάδα που θα έχει από τους χαμηλότερους συντελεστές σε ολόκληρη την Ευρώπη!

Αυτό ήταν πάντα το όνειρό μου. Και πρέπει να γίνει πραγματικότητα, τώρα που βγήκαμε από τα ελλείμματα, που βγαίνουμε από τα μνημόνια. Και μόνο έτσι μπορείς να ανταγωνιστείς τον Τούρκο, το Βούλγαρο, το Ρουμάνο, τον Κροάτη, που έχουν 10% φορολογία, όταν εμείς ζητάμε 44%.

Δε μπορούσα τα δύο προηγούμενα χρόνια να το κάνω. Δεν ήταν δυνατό να γίνει όταν η Χώρα πάλευε με την κρίση και τα ελλείμματα. Μπήκαν, όμως, τα θεμέλια και τώρα μπορούμε. Νοικοκυρεμένα και προγραμματισμένα.

Γιατί; Γιατί ό,τι δίνει το κράτος στον πολίτη προγραμματισμένα, ο πολίτης το παίρνει για πάντα.

Ενώ ό,τι του υπόσχονται, χωρίς να του λένε πώς και από πού, θα του τα πάρουν τελικά πίσω πολλαπλάσια από εκείνα που του υπόσχονται!

Και το θυμάστε όλοι αυτό: Έγινε το 2009 με το «λεφτά υπάρχουν»! Δεν έδωσαν τίποτα από εκείνες τις κούφιες υποσχέσεις. Και οκτώ μήνες αργότερα, υπέγραψαν το μνημόνιο και τα πήραν πίσω πολλαπλάσια από εκείνα που είχαν υποσχεθεί.

Αυτό το έργο δεν πρέπει να το ξαναδούμε τώρα. Το έργο «λεφτά υπάρχουν» δεν πρέπει να το ξαναδεί ο Ελληνικός λαός. Αλλά ο Ελληνικός λαός το έχει καταλάβει. Και δεύτερη φορά σε πέντε χρόνια δεν θα επιτρέψει ποτέ να γίνει το ίδιο λάθος.

Κι ακόμα, τώρα που βγαίνουμε από το μνημόνιο, θα αποκαταστήσουμε και αδικίες που έγιναν. Πρέπει να αποκαταστήσουμε τις αδικίες.

Θα αποκατασταθεί άμεσα η ισόβια σύνταξη για την πολύτεκνη μάνα.

Ήδη αποποινικοποιούμε τα χρέη των επαγγελματιών του ΟΑΕΕ.

Ασφαλώς, οι επιδοτήσεις των αγροτών μας ούτε και φορολογήθηκαν ούτε και πρόκειται να φορολογηθούν.

Και ασφαλώς οι κτηνοτρόφοι συνεχίζουν να παίρνουν την εξισωτική αποζημίωση.

Απαλλάσσουμε τη μικρομεσαία επιχείρηση από την υποχρέωση να κάνει δήλωση ΦΠΑ.

Προωθούμε τη μεγάλη μεταρρύθμιση με το νέο χάρτη για τον αθλητισμό και την εξυγίανσή του.

Ενώ μέσα στα επόμενα δύο χρόνια θα επιστρέψουμε το σύνολο πια των περικοπών στις Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας.

Ξέρω καλά, φίλες και φίλοι, ξέρω πολύ καλά ότι η ταχύτητα στα μέτρα που πάρθηκαν αυτά τα δύομισι χρόνια δημιούργησε και προβλήματα και μεγάλες δυσκολίες σε συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών και ιδιαίτερα της μεσαίας τάξης. Δεν είχα άλλο δρόμο να διαλέξω. Έπρεπε να σωθεί το καράβι που εκείνη την ώρα βούλιαζε. Αλλά να γνωρίζουν όλοι, πως κύριο μέλημά μου τώρα που μπορώ πια, είναι αυτούς όλους να τους στηρίξω. Γιατί η Παράταξή μας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη, είναι ένα πράγμα, με τη μεσαία τάξη. Η μεσαία τάξη ήταν και θα είναι πάντοτε η καρδιά της Παράταξής μας. Και γι' αυτήν οφείλουμε να αγωνιστούμε. Και για τις αδικίες που της έγιναν.

Μπαίνουμε στην Ανάπτυξη. Δεν έχει άλλο κάτω στα εισοδήματα και τις συντάξεις. Μόνο πάνω από δω και μπρός.

Εξαλείψαμε τα ελλείμματα και βγαίνουμε από το Μνημόνιο, δεν έχει πια άλλο πάνω στους φόρους. Μόνο μειώσεις φόρων από δω και μπρός.

Φίλες και φίλοι, μεθαύριο δυο κόσμοι συγκρούονται.

Ο κόσμος ο δικός μας: Επενδύσεις, επιχειρηματικότητα, καινοτομία, νεοφυείς επιχειρήσεις των νέων μας, σύγχρονα Πανεπιστήμια, σε σύνδεση με την Παραγωγή και αληθινά κέντρα Αριστείας. Ένα σύγχρονο ευέλικτο κράτος.

Κι ο άλλος κόσμος απέναντι: κομματικοί στρατοί, κρατικοποιήσεις, άσυλο Παρανομίας στα Πανεπιστήμια, κατάργηση του ΑΣΕΠ. Κι ακούσαμε κι αυτό- αν είναι ποτέ δυνατόν- η ΕΥΠ, το ΣΔΟΕ και όλα αυτά, να υπάγονται στο γραφείο του Έλληνα Πρωθυπουργού. Αυτό λέγεται συγκέντρωση εξουσίας πέραν εκείνων που σου επιτρέπει μια Δημοκρατία, κ. Τσίπρα. Αυτά να τα ξεχάσεις. Δεν πρόκειται ποτέ να σου επιτρέψουμε να γίνει κάτι τέτοιο! Αυτά γίνονται σε άλλες χώρες, κ. Τσίπρα. Αυτά είναι για τη Βόρεια Κορέα, κ. Τσίπρα!

Επίσης, ο κόσμος ο δικός μας αποκαθιστά το αίσθημα ασφάλειας του πολίτη. Προστατεύει τα σύνορα τα Ελληνικά από τη λαθρομετανάστευση. Ενώ ο άλλος κόσμος απέναντι, θέλει να τα ανοίξει τα σύνορα, να διώξει τη δύναμη που τα περιφρουρεί, τη FRONTEX. Να αφοπλίσει την Αστυνομία και το Λιμενικό. Να καταργήσει τις φυλακές υψίστης ασφαλείας Και να είμαστε παραδομένοι στο έλεος της κάθε συμμορίας.

Σε δύο χρόνια δημιουργήσαμε σχέσεις λαμπρές με Αμερική, με Κίνα, με Ρωσία, με Αίγυπτο, με Ισραήλ, και με την τελευταία ακόμα Ευρωπαϊκή χώρα υπάρχει προσωπική και πολιτική φιλία και κυρίως εμπιστοσύνη πλέον μεταξύ μας. Όλοι, και εκείνοι και εγώ, υπηρετούμε την ελεύθερη οικονομία, την επιχειρηματικότητα, τις επενδύσεις. Και βέβαια, κανείς από αυτούς δε θα περιμένει τον αυριανό Έλληνα Πρωθυπουργό, να τους μιλήσει για το πώς θα διώξει τις επιχειρήσεις τους, πως θα κρατικοποιήσει τις εταιρείες στη χώρα του, ή πως θα πρέπει κι εκείνοι οι ηγέτες να ανοίξουν τα σύνορα τους και να δίνουν ιθαγένεια σε όποιον τη ζητάει.

Είναι τεράστιες οι διαφορές των δυο κόσμων και είναι άσχετη η θέση και η νοοτροπία αυτού του κόμματος που θέλει να μπει στην κυβέρνηση ή να γίνει κυβέρνηση. Πως θα προωθήσεις, χωρίς τέτοια διεθνή στηρίγματα, τα γεωπολιτικά πλεονεκτήματα της Χώρας μας; Πως θα προωθήσεις, χωρίς αυτά τα στηρίγματα στο εξωτερικό, την εκμετάλλευση του

τεράστιου υποθαλάσσιου πλούτου σε φυσικό αέριο και πετρέλαιο της Χώρας μας, για το οποίο δεν κάνει ούτε μισή κουβέντα ο ΣΥΡΙΖΑ. Δεν τον ενδιαφέρει το μέλλον, η Ανάπτυξη, οι επενδύσεις, ο πλούτος που έχουμε ως Ελλάδα.

Το μόνο που λέει είναι ότι θα πάει με σύγκρουση. Μέχρι και να διαλύσει το ΝΑΤΟ έχουν πει. Και ταύτισε τα συμφέροντα του με εκείνα τα περιθωριακά κόμματα της Ευρώπης, που το μεγαλύτερο κόμμα από αυτά είναι το Κομμουνιστικό Κόμμα της Γερμανίας, που, όμως- να ξέρετε- κατανήφισε όλες τις χρηματοδοτήσεις της Ελλάδας. Όλα αυτά τα κινήματα, η παρέα του κ. Τσίπρα, να κατεδαφίσουν θέλουν την Ευρώπη, δε θέλουν να τη χτίσουν καλύτερη την Ευρώπη. Όλα!

Πράγματι, λοιπόν, δύο κόσμοι συγκρούονται. Κι εμείς έχουμε τη σιγουριά της νίκης σε αυτόν τον αγώνα, γιατί; Γιατί εκφράζουμε την πλειοψηφία του Ελληνικού λαού.

Γιατί είναι η πλειοψηφία του λαού μας, που μέσα στην Ευρώπη μας θέλει, με Ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.

Είναι η μεγάλη πλειοψηφία του λαού, που μας θέλει οπωσδήποτε να παραμείνουμε στο ευρώ.

Είναι η μεγάλη πλειοψηφία του λαού, που θέλει οπωσδήποτε να κατοχυρωθεί η ασφάλεια του πολίτη.

Γι' αυτό και εδώ απευθύνομαι, πέρα και πάνω από κόμματα, σε όλους τους Έλληνες. Γιατί δεν έχει η Πατρίδα χρόνο για χάσιμο ούτε περιθώρια για «πειραματισμούς».

Μόλις κερδίσει η Νέα Δημοκρατία, θα έχουμε αμέσως κυβέρνηση σε λίγες μέρες. Και σε μερικές εβδομάδες, θα έχουμε βγει από την αβεβαιότητα των τελευταίων μηνών. Και σε έξι μήνες, όλα αυτά που ζούμε τώρα θα μοιάζουν με μια κακή, μακρινή ανάμνηση...

Διαφορετικά, η αβεβαιότητα τώρα ξεκινάει! Και η Χώρα σε λίγες εβδομάδες μπορεί να βρεθεί σε πολύ άσχημη κατάσταση. Ακυβερνησία, ελλείμματα, μνημόνια, ύφεση. Η πλειοψηφία του Ελληνικού λαού, όμως, δε θέλει ούτε να το σκέφτεται αυτό...

Γι' αυτό μεθαύριο, μία είναι η γραμμή: όλοι στην κάλπη να δώσουν το βροντερό το «παρών» το δημοκρατικό το φιλελεύθερο, το Ελληνικό «παρών». Όλοι στην κάλπη την Κυριακή. Ο Ελληνικός λαός καλείται να απαντήσει σε απλά ερωτήματα: Αυτή τη στιγμή, την τόσο κρίσιμη για την Ελλάδα, που βρισκόμαστε τόσο κοντά στο καλύτερο και στο χειρότερο, θέλει ο Έλληνας όλα να τα «κουμαντάρει» το κράτος ή θέλει να υπάρχει ιδιότητα και πρωτοβουλία και επιχείρηση;

Θέλει Ελεύθερα Πανεπιστήμια, όπως είναι παντού στον κόσμο; Ή θέλει επιστροφή στο άσυλο της Παρανομίας;

Θέλει ασφάλεια του πολίτη; Ή θέλει άοπλη αστυνομία;

Και το κυριότερο: αυτή την ώρα ο ελληνικός λαός, ποιόν θέλει καπετάνιο στο τιμόνι; Ποιόν θέλει καπετάνιο για την δύσκολη ώρα στο τιμόνι;

Και μπορώ να το πω, δεν μου αρέσει να μιλάω ποτέ για εμένα, αλλά υπάρχει εμπιστοσύνη, υπάρχει αξιοπιστία με τους εταίρους μας στον σημερινό Έλληνα Πρωθυπουργό. Στην Ευρώπη της Ανάπτυξης, ενεργά θα μετέχω και θα συν-διαμορφώνω.

Ενώ, ο κ. Τσίπρας θα απέχει και θα «συμμορφώνεται». Και αυτή είναι η διαφορά! Θα μετέχω και θα συν-διαμορφώνω! Θα απέχει και θα «συμμορφώνεται»! δεν έχει θέσεις, δεν έχει άποψη, δεν έχει γνώση για την Ευρώπη που θέλουμε!

Και προσέξτε, μεθαύριο, όλα θα κριθούν από το ποιο κόμμα θα βγει πρώτο, έστω και με μία ψήφο. Γιατί, τότε, θα πάρει το δώρο των 50 εδρών! Μια ψήφος μπορεί να κρίνει, αν η Ελλάδα θα κάνει το άλμα στο αύριο που είναι πια τόσο κοντά ή αν θα πάμε στο «μοιραίο ατύχημα». Η σημερινή παρουσία, εδώ πέρα, όλων σας, σε αυτήν την καταπληκτική, συγκλονιστική συγκέντρωση και πάνω από όλα, η νεολαία και η βροντερή της φωνή, δίνουν την απάντηση τι θα κάνει ο Ελληνικός λαός μεθαύριο!

Προσέξτε: Σήμερα, ένας πολύ μεγάλος αριθμός συμπατριωτών μας δηλώνει μέχρι την τελευταία στιγμή «αναποφάσιστος». Ένας στους πέντε! Για πρώτη φορά σε Ελληνικές εκλογές υπάρχουν τόσο πολλοί αναποφάσιστοι μέχρι την τελευταία στιγμή. Σχεδόν όλοι, ανήκουν στην πλειοψηφία του Ελληνικού λαού που ζητάει Ευρώπη και μεταρρυθμίσεις. Που δεν θέλει τυχοδιωκτισμούς και «ατυχήματα». Ο κόσμος αυτός σκέφτεται με το μυαλό, ζυγίζει με την καρδιά του. Και είναι ο κόσμος αυτός που θα δώσει τη νίκη σε μας! Όχι μόνο στην Παράταξη... Στην Ελλάδα, στα παιδιά, στο μέλλον τους! Κάνω σήμερα προσκλητήριο αγώνα, προσκλητήριο ενότητας σε όλους αυτούς που θα κρίνουν το τελικό αποτέλεσμα.

Μαζί, ενωμένοι, κρατάμε σταθερά στα χέρια μας: Το μέλλον του τόπου και τα κοινά ιδανικά μας και το μέλλον των παιδιών μας. Μαζί ασφαλίζουμε την Ευρωπαϊκή μας πορεία. Και περνάμε μαζί από το χθες στο αύριο. Με σιγουριά, με αισιοδοξία!

Είμαστε οι περισσότεροι. Και θα νικήσουμε! Έχουμε την αλήθεια με το μέρος μας. Και θα νικήσουμε! Εκπροσωπούμε το μέλλον, το καλύτερο

μέλλον για την Ελλάδα. Και θα νικήσουμε! Είμαστε περισσότεροι. Και η νίκη είναι δική μας! Πάμε μαζί! Πάμε μπροστά! Πάμε δυνατά!

Θέλω να ξέρετε, ευχαριστώ όλους! Ευχαριστώ ιδιαίτερα την Ελληνική νεολαία! Θέλω να ξέρετε ότι σας έχω όλους μέσα στην καρδιά μου! Μπορεί να μην μπόρεσα να το δείξω όσο θα ήθελα, γιατί έπρεπε να είμαι νυχθημερόν άγρυπνος στο τιμόνι, στο καθήκον για την Πατρίδα, γιατί είναι αυτό που μάθαμε όλοι να υπηρετούμε περισσότερο! Το καθήκον για την Πατρίδα!

Σας ευχαριστώ και σας καλώ όλους: Το καθήκον μέχρι και την ώρα της ψήφου! Όλοι στην κάλπη! Αγώνας μέχρι τις τελευταίες ημέρες! Δύναμη! Πάμε δυνατά! Θα κερδίσουμε! Είμαστε οι περισσότεροι! Θα κερδίσουμε!

ΟΜΙΛΙΑ ΜΕΙΜΑΡΑΚΗ

Ελληνίδες έλληνες, αθηναίες και αθηναίοι, ειλικρινά σας ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου, ευχαριστώ την κάθε μια και τον καθένα σας. Σας βλέπω να χαμογελάτε και αυτό μου δίνει κέφι- ενθουσιασμό για να πάμε την χώρα μπροστά και δεσμευόμαστε από εδώ, ότι θα κάνουμε τα πάντα να γυρίσει το χαμόγελο σε όλους τους έλληνες, σε όλη την Ελλάδα.

Ελληνίδες έλληνες, σηκώστε ψηλά τις ελληνικές σημαίες, τα εθνικά μας χρώματα, από εδώ από το κέντρο της Αθήνας, δηλώνουμε την απόφαση μας, να έχουμε στο κέντρο της πολιτικής μας τον άνθρωπο.

Επιλέξαμε την ομόνοια, για να συμβολίσουμε την πορεία που θέλουμε για την πατρίδα μας. Η πλατεία αυτή, πήρε το όνομά της όταν πριν ενάμισυ αιώνα, οι τότε πολιτικές δυνάμεις, μετά από αιματηρές συγκρούσεις, συγκεντρώθηκαν εδώ και έδωσαν τον όρκο της ομόνοιας. Αυτό είναι και το μήνυμα που στέλνουμε παντού, μήνυμα ομόνοιας και όχι διχόνοιας, μήνυμα ενότητας για όλο τον ελληνικό λαό.

Και επιλέξαμε και την ημέρα, την ημέρα που σήμερα γιορτάζει η σοφία που έχουν ανάγκη οι ηγεσίες μας και οι πολίτες μας, γιορτάζει η αγάπη, η αγάπη για όλους τους πολίτες, γιορτάζει η πίστη που δείχνει την εμπιστοσύνη μας και γιορτάζει η ελπίδα που ξαναγυρίζει μετά την σημερινή συγκέντρωση σε όλους τους έλληνες, σε όλες τις ελληνίδες.

Η φωνή σας σήμερα από εδώ είναι δυνατή, το μήνυμα σας είναι καθαρό, με την βοήθεια του θεού και την θέληση του λαού, την Δευτέρα θα συγκροτήσουμε κυβέρνηση, με κορμό την νέα δημοκρατία. Κυβέρνηση των αξιών, κυβέρνηση των ικανών, που θέλουν να υπηρετούν μόνο τον πολίτη, με πατριωτισμό και ανιδιοτέλεια, κυβέρνηση όλων των ελλήνων.

Είναι μαζί μας σήμερα εδώ πρωτοπόροι στους κοινούς αγώνες, οι νέοι και οι νέες της πατρίδας μας, που τους βλέπω και μας δίνουν δύναμη, είναι τα παιδιά αυτά που είδαν τα όνειρά τους να γίνονται κουρέλια, τα παιδιά που απαιτούν από μας τους μεγάλους να βάλουμε τέλος στο επικίνδυνο πείραμα του Σύριζα, να μη χάνουμε άλλο καιρό, εμείς πρέπει να πάμε την Ελλάδα μπροστά, για να γυρίσουν τα παιδιά μας πίσω, που έχουν φύγει στο εξωτερικό.

Νέοι και νέες της Ελλάδας, ολοένα και περισσότερο νιώθω το πάθος, την ορμή σας για μια καλύτερη Ελλάδα. Ξέρω ότι έχετε άποψη για το μέλλον, ξέρω πως γι' αυτό συνειδητά επιλέγετε την Νέα Δημοκρατία. Ξέρω την διαφωνία σας με όποιους καπηλεύονται το νέο και λεν ότι έρχονται και παίρνουν το δήθεν νέο, προσπαθώντας να κρύψουν ξεπερασμένες πολιτικές αντιλήψεις. Μην τους επιτρέπεται να σας καπηλεύονται. Το νέο είναι εδώ είστε εσείς, όλη η νεολαία που βρίσκεται στις τάξεις της Νέας Δημοκρατίας και θέλει να προχωρήσει η Ελλάδα μπροστά.

Είναι εδώ όμως μαζί μας και βλέπω και πολλές γυναίκες που είναι η καρδιά και η ψυχή κάθε ελληνικής οικογένειας, που είναι η μάνα, η σύζυγος, η νοικοκυρά, η εργαζόμενη, η αγρότισσα. Όλοι εσείς που ζείτε μέσα στο σπίτι, μέρα με τη μέρα την αγωνία και την ανησυχία για το πως εξελίσσεται το αύριο, για την καθημερινότητα αλλά και για το μέλλον των παιδιών σας και των εγγονών σας. Οι γυναίκες, που ζητάτε να ενώσουμε τις δυνάμεις μας, για να βγάλουμε την χώρα μια ώρα αρχύτερα, από την κρίση. Νιώθω το αίτημα σας. Νιώθω την νέα δυναμική της κοινωνίας. Ε λοιπόν ελληνίδες λέμε ναι, η Ελλάδα μπορεί να πάει μπροστά και θα την πάμε εμείς μπροστά.

Είναι ακόμη εδώ μαζί μας και τους βλέπω, μικρομεσαίοι επιχειρηματίες, επαγγελματίες, μαγαζάτορες, έμποροι, εξαγωγείς, όλοι εσείς που βλέπω στα μάτια σας, ότι δεν αντέχετε άλλο το πάγωμα τις αγοράς. Εσείς που ξέρετε πολύ καλά, ότι το μόνο νέο που έφερε ο Σύριζα ήταν τα CAPITAL CONTROLS. Είναι η μαχαιριά που μας έδωσε στην αξιοπρέπεια όλων μας. Είναι η απόλυτη ασφυξία του εμπορίου, η απόλυτη ταπείνωση του επιχειρηματία που δεν μπορεί ούτε να εξάγει ούτε να εισάγει.

Αλλά είναι εδώ μαζί μας και οι εργαζόμενοι του ιδιωτικού τομέα, που αγωνιούν για την επιβίωση της δουλειάς τους, αγωνιούν για την επόμενη μέρα, αγωνιούν για την αποκατάσταση της σταθερότητας και βλέπω πολλούς εργαζόμενους και του δημόσιου τομέα, άνδρες και γυναίκες, που πολλές φορές ξεπερνούν τα όρια τους για να καλύψουν

χρόνιες αδυναμίες του κράτους. Είναι οι δημόσιοι λειτουργοί που πάνω από όλα βάζουν την ανάγκη για την προσφορά στη χώρα, για την εξυπηρέτηση του πολίτη.

Και χαίρομαι ιδιαίτερα, γιατί ανάμεσά σας βλέπω και πολλούς ανθρώπους των γραμμάτων, των τεχνών, του πολιτισμού που στηρίζουν τις αρχές μας και πορεύονται μαζί μας. Αλλά είδα και πολλούς ένστολους, τους καθημερινούς ήρωες, που ξενυχτούν και κινδυνεύουν για την ασφάλεια του πολίτη και για αυτό με σεβασμό στεκόμαστε απέναντι τους, από τους Οθωνούς μέχρι την Κρήτη και από τον Έβρο μέχρι το Καστελόριζο. Είναι μαζί μας και οι άνεργοι, που εμπιστεύονται την δική μας παράταξη για νέες επενδύσεις, νέες επιχειρήσεις, νέες δουλειές, είστε όλοι εσείς, που ξέρετε ότι την Δευτέρα πιάνουμε δουλειά, για να φέρουμε δουλειές, για να υπάρχει εισόδημα, να υπάρχουν θέσεις εργασίας.

Εμείς με την αξιοπρέπεια των πολιτών, δεν κάνουμε πειράματα. Και σας το λέω με ειλικρίνεια. Η μεγαλύτερη τιμή για ένα πολιτικό, είναι να βλέπει τους συνανθρώπους του, να ορθοποδούν μαζί με τις δικές του πολιτικές αποφάσεις και γι' αυτό ακριβώς, θέλω να σας ευχαριστήσω όλους. Γιατί πριν από 5 εβδομάδες ξεκινήσαμε πολλοί λίγοι από τον κάθε νομό, οι ανώνυμοι Νεοδημοκράτες, που χρόνια προσέφεραν στην παράταξη και κράτησαν όρθια την σημαία της παράταξης, άρχισαν σιγά-σιγά να βγαίνουν προς τα έξω.

Άρχισαν να αποκτούν αυτοπεποίθηση, άρχισαν νέοι, γυναίκες, παιδιά, να πηγαίνουν στα χωριά και στα καφενεία και πέντε εβδομάδες μετά έχουμε κάνει το απίθανο. Είμαστε η πρώτη κυρίαρχη δύναμη μέσα στην ελληνική κοινωνία. Ξαναβρήκαμε την αυτοπαιπήθιση μας, βρήκαμε την ιστορία μας. Θεωρούμε ότι εμείς είμαστε το κόμμα και η παράταξη, που έφερε όλα τα μεγάλα προοδευτικά μέτρα στην χώρα. Εμείς με τον Κων. Καραμανλή, περάσαμε αναίμακτα στη δημοκρατία, φέραμε το ποιο σύγχρονο Ευρωπαϊκό σύνταγμα, βάλαμε την χώρα στην Ευρωπαϊκή ένωση.

Και προχωρήσαμε με την αυτοπαιπήθιση αυτή σε όλα τα μέτρα προόδου για την Ελλάδα, γι' αυτό επιτρέψτε μου να βροντοφωνάξω μαζί σας. Ναι είμαστε βαθιά προσηλωμένοι στην πρόοδο, είμαστε εμείς οι πιο προοδευτική πολιτική δύναμη στον τόπο. Είμαστε εμείς που έχουμε φέρει αυτή την πρόοδο στην Ελλάδα.

Ελληνίδες έλληνες, εκείνοι που βύθισαν την χώρα στο χάος, εκείνοι που ζωντάνεψαν τους ποιο σοβαρούς κινδύνους, εκείνοι που έκαναν

ριφιφί στους ψήφους των πολλών, προσπαθούν τώρα να εξαπατήσουν για δεύτερη φορά τους έλληνες. Μην τους αφήσετε, μην ανεχθείτε άλλη πολιτική απάτη, μην ανεχθείτε άλλο εμπόριο ελπίδας.

Την Κυριακή αποφασίζουμε όλοι μαζί να πάμε την Ελλάδα μπροστά και δίνουμε την αρνητική απάντηση σε αυτούς.

Είναι ξεκάθαρο το ερώτημα για την Κυριακή. Τι θέλουμε; Να γυρίσουμε πίσω; Ακούγοντας κάλπικες υποσχέσεις και ψέματα ή να τραβήξουμε μπροστά με πίστη και λόγια, ντόμπρα, αληθινά.

Τι θέλουμε. Να εμπιστευθούμε πάλι μπλόφες και πειράματα που στοιχίζουν ακριβά ή να προχωρήσουμε μπροστά με υπευθυνότητα και εθνικό σχέδιο;

Τι θέλουμε, να πάμε με αυτούς που κόντεψαν να βγάλουν την χώρα από την Ευρώπη και την πήγαν στα βράχια ή με την παράταξη που έβαλε την Ελλάδα στην ΕΟΚ και τώρα την ξανά κράτησε όρθια μέσα στην Ευρώπη.

Το μεγάλο ερώτημα για την καθεμιά και τον καθένα μας είναι ξεκάθαρο. Πειράματα ή σιγουριά και σταθερότητα; Θέλετε να συνεχίσουμε τα πειράματα με ανθρώπους που οδηγούν την χώρα από την μία γκάφα στην άλλη και μετά μας ζητούν συγνώμη, από την μια καταστροφή στην άλλη ή να οδηγήσουμε την χώρα στην ασφάλεια, στην σιγουριά, στην ανάπτυξη, με όλες τις υπεύθυνες δυνάμεις και όλους τους πολίτες μαζί;

Ε! λοιπόν, εγώ πιστεύω ότι οι έλληνες πολίτες πλέον ξέρουν τι θέλουν. Δεν θέλουν άλλο Πείραμα Σύριζα. Δεν εμπιστεύονται εκείνους που υποτίμησαν και ταπείνωσαν την κοινωνία, δεν δέχονται άλλο εμπαιγμό, άλλη δημαγωγία. Είναι καιρός, εκείνοι που πουλούσαν λόγια αξιοπρέπειας, να καταλάβουν τι πραγματικά σημαίνει τώρα αξιοπρέπεια. Είναι καιρός λοιπόν να τελειώνουμε με την ανικανότητα. Να τελειώνουμε με τα ψέματα. Το πείραμα σύριζα τελειώνει την Κυριακή, στις 20 Σεπτεμβρίου. Διότι πριν από ένα χρόνο ο πρόεδρος του Σύριζα, υποσχόταν στους έλληνες πως θα βαράει τα νταούλια και θα χωρεύουν πεντοζάλι οι αγορές.

Στήριζε την Ελλάδα, μύραζε στους πάντες τα πάντα, υποσχέσεις έδινε για τα πάντα, δεσμευόταν. Δεσμευόταν για την διαγραφή του μεγαλύτερου μέρους του χρέους, για την χορήγηση ξανά της 13ης σύνταξης, για την άμεση κατάργηση του Εμφια, για το αφορολόγητο στα 12.000€. Για την αύξηση του κατώτατου μισθού, για αύξηση θέσεων εργασίας, για νέες τράπεζες ειδικού σκοπού, για κατάργηση του μνημονίου με ένα νόμο και ένα άρθρο.

Ακόμη και εκείνοι που αμφισβητούσαν τον αρχηγό του ΣΥΡΙΖΑ σκεφτόταν, ακόμη και τα μισά από αυτά που λέει να κάνει, καλά θα ήταν.

Ακόμη και εκείνοι που δεν τον πίστευαν, νόμιζαν πως ψηφίζοντας τον δεν έχουν να χάσουν και τίποτε. Ήταν πολλοί αυτοί που μας το έλεγαν.

Αποτέλεσμα. Χάσαμε όλοι. Έχασε όλη η Ελλάδα. Ο Σύριζα έκανε μια παρά φύση κυβέρνηση με τους Ανέλ, αλλά δεν έκανε τίποτε από αυτά που υποσχόταν στους έλληνες πολίτες. Μέσα σε λίγο χρόνο η χώρα άρχισε και πάλι να βουλιάζει στην ύφεση. Άρχισε να βυθίζετε ξανά στα ελλείμματα, άρχισε να γράφει νέα έξαρση της ανεργίας, η πραγματική οικονομία πάγωσε, το δημόσιο σταμάτησε να πληρώνει τις υποχρεώσεις του, οι πολίτες ένοιωσαν προδωμένοι, αδικημένοι, ταπεινωμένοι. Από την πρώτη στιγμή αυτής της συν κυβέρνησης, είχε αποφασίσει να παραδώσει την χώρα στην θεωρία των παιγνίων.

Αντί να ζητήσουν την στήριξη, απειλούσαν την Ευρώπη, αντί να διαπραγματευτούν κατέφυγαν σε διχαστικό δημοψήφισμα.

Αποφάσισαν με μεγάλη αφέλεια όπως λένε, με θράσος, με ανευθυνότητα, να προκαλέσουν ένα σεισμό στην Ευρώπη. Και τι πέτυχαν. Άφησαν σκόπιμα να εκπνεύσει. Έκλεισαν με δική τους απόφαση τις τράπεζες και επέβαλαν και πάλι τα capital controls. Προκάλεσαν ταπεινωτικές ουρές συνταξιούχων στα atm, τίναξαν στον αέρα το χρηματιστήριο, έσπρωξαν χιλιάδες επιχειρήσεις στο λουκέτο. Έσειραν τελικά την χώρα στο χάος, στην καταστροφή. Τότε και μόνο τότε, αποφάσισαν να κατέβουν από το συννεφάκι τους.

Και ενώ μέχρι τότε αρνούνταν να διαπραγματευτούν, αποφάσισαν άρον άρον να συμβυθασθούν. Άντεξαν όμως λέει 17 ώρες διαπραγμάτευσης. Και τι ήταν το αποτέλεσμα; Αντί να σκίσουν το μνημόνιο, έφεραν ένα ακόμη χειρότερο μνημόνιο. Αντί να αυξήσουν το αφορολόγητο, έβαλαν πρόσθετους φόρους. Αντί να δώσουν την σύνταξη, μείωσαν και άλλο τις συντάξεις. Αντί να δημιουργήσουν τράπεζες έκλεισαν και αυτές που υπήρχαν. Αντί να μειώσουν το χρέος, πήγαν σε νέο δανεισμό. Φόρτωσαν την χώρα με νέα χρέη, φόρτωσαν την οικονομία με νέα βάρη, φόρτωσαν τον κόσμο με νέους φόρους. Μέσα σε έξι μήνες, έγιναν όλα χειρότερα. Σε όλους τους τομείς και βέβαια για όλες τις ελληνίδες, για όλους τους έλληνες. Για τους εργαζόμενους, για τους άνεργους, για τους αγρότες, για τους μαγαζάτορες, για τους συνταξιούχους, για την γυναίκα εργαζόμενη, για την μητέρα.

Αλήθεια μπορείτε τώρα να σκεφθείτε πως ήταν η χώρα τον Ιανουάριο του 2015, και πως είναι σήμερα; Ποιος πιστεύει ότι είναι καλύτερα

σήμερα από ότι τον Γενάρη του 15; Ποιος αισθάνεται από τις κοινωνικά αδύναμες ομάδες, ότι η ζωή του καλυτέρευσε; Μας είπε ότι θα χτυπήσει τους έχοντες, όμως έχει χτυπήσει τις κοινωνικά αδύναμες ομάδες. Αυτοί δεν μπορούν να έχουν περίθαλψη, αυτοί δεν μπορούν να έχουν το φάρμακό τους, αυτοί δεν μπορούν να έχουν την σύνταξή τους. Αυτοί δεν μπορούν να έχουν την καλύτερη ποιότητα ζωής τους, αυτοί πληρώνουν φπα 23% στην εκπαίδευση, αυτοί δεν μπόρεσαν να κάνουν διακοπές.

Οι έχοντες με τον σύριζα περάσανε καλά. Οι μη έχοντες; Αυτό είναι το αριστερό συννεφάκι του Τσίπρα, και η μεγάλη κοροϊδία στους έλληνες πολίτες της κοινωνικά αδύναμης τάξης, που η δικιά μας παράταξη πάντα περιέβαλε με αγάπη.

Η πατρίδα μας τώρα βρίσκεται στο πιο κρίσιμο σημείο. Οι παλιές αντιλήψεις ανατράπηκαν, οι παλιές πρακτικές χρεοκόπησαν, οι παλιοί τρόποι κατέρρευσαν, οι αυταπάτες τελείωσαν. Για να βγει η Ελλάδα από την κρίση, χρειάζεται πλέον ένα νέο μοντέλο διακυβέρνησης. Χρειάζεται σταθερότητα, χρειάζεται ομαλότητα, χρειάζεται να προσεγγίσουμε τα θέματα με μετριοπάθεια, χρειάζεται να έχουμε σύνθεση, χρειάζεται να έχουμε συναίνεση και θέλω να ξεκαθαρίσω ότι, συναίνεση και συνεννόηση μόνο με όσους θέλουν να συνεννοηθούμε, όποιοι δεν θέλουν ας τραβήξουν τον δρόμο τους.

Η Ελλάδα θα προχωρήσει μπροστά. Χρειάζεται λοιπόν μια εθνική ομάδα, ικανή να πάρει το μέλλον στους ώμους της και να τραβήξει μπροστά. Αυτή είναι η δική μας επιλογή, είναι η δική μου επιλογή. Είναι το μοντέλο, που θα εφαρμόσω την Δευτέρα, ως υπεύθυνος πρωθυπουργός, μόλις μου δώσετε την εντολή, μαζί με την εμπιστοσύνη σας.

Απόφαση μου είναι, να συγκροτήσω μια εθνική ομάδα διαπραγμάτευσης, αξιοποιώντας τους καλύτερους, τους ικανούς τους άξιους, τους αποφασισμένους. Για να πάμε την χώρα μπροστά.

Απόφασή μου είναι να συγκροτίσω εθνική ομάδα διαπραγμάτευσης, με την συμμετοχή όλων των πολιτικών δυνάμεων, που θέλουν να μείνουμε στο ευρώ.

Απόφαση μου είναι να συγγρωτηθεί ομάδα εθνικού σχεδιασμού, με συμμετοχή όλων των παραγωγικών φορέων της αυτοδιοίκησης και όλων εκείνων που μπορούν να έχουν προτάσεις για να προχωρήσει η χώρα μπροστά. Επιλογή λοιπόν και απόφασή μου με την εντολή σας, είναι να φτιάξουμε την εθνική Ελλάδος, με όσους θέλουνε να πορευθούμε μαζί.

Γιατί όλοι μαζί, μπορούμε να επιβεβαιώσουμε την μεγάλη συνεννόηση. Μη κάνουμε άλλο λάθος. Για να κερδίσουμε το χαμένο έδαφος χρειάζεται να ενώσουμε όλοι μαζί τα χέρια μας.

Όχι να κτίζει κάποιος και ο επόμενος να γκρεμίζει. Όχι με κυρίαρχους και υβριστές και λασπολόγους όχι με το συστηματάκι που πανικοβλήθηκε και επιχειρεί τώρα με λάσπη να μας σπιλώσει και να φανατίσει και να διχάσει. Εμείς ξέρουμε ότι είμαστε σε αυτό το σταυροδρόμι και γι'αυτό απλώνουμε χέρι αγάπης, ενότητας σε όλους τους ψηφοφόρους που πλανήθηκαν και ψήφισαν τον σύριζα ή άλλο κόμμα.

Και τους λέμε, εδώ είμαστε εμείς, εδώ είναι η Νέα Δημοκρατία με την μεγάλη αγκαλιά, να μπορέσει να αγκαλιάσει όλους τους έλληνες, να τους φέρουμε κοντά, να προχωρήσουμε μαζί, να προχωρήσουμε παρέα για την νέα Ελλάδα.

Και ξέρω ότι έτσι θα συμπεριφερθείτε μέχρι και την Κυριακή που θα κλείσουν οι κάλπες. Δεν θα αντιδράσουμε στη δικιά τους προσπάθεια έντασης, δεν θα αντιδράσουμε στις ύβρις και στη λάσπη που πετούν γιατί έχουν πανικοβληθεί, επειδή χάνουν. Εμείς με ηρεμία, με το χαμόγελο της νίκης, μέχρι που θα κλειδώσουν οι κάλπες την Κυριακή, θα είμαστε εκεί. Παρόντες με ανοιχτή την αγκαλιά μας προς όλους τους έλληνες.

Απέναντι στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινωνία και η οικονομία προτείνουμε το σύμφωνο κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης.

Την Κυριακή λοιπόν τελειώνουμε μια και καλή με το δήθεν, που αποδείχθηκε παλιό, σαθρό. Από την Δευτέρα πιάνουμε δουλειά και θα κινηθούμε σταθερά σε επτά άξονες.

Άξονας πρώτος

Επανεκίνηση της οικονομίας και βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος. Σας το έχω αναλύσει και νομίζω ότι το γνωρίζετε όλοι.

Άξονας δεύτερος

Σταθεροποίηση των δημοσίων οικονομικών και οριστική λύση στο πρόβλημα του δημόσιου χρέους

Άξονας τρίτος

Σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης που καλύπτει όλους τους τομείς και όλες τις περιφέρειες.

Άξονας τέταρτος

Αποτελεσματικότερο κράτος, με λιγότερους φόρους. Κράτος δίπλα στον πολίτη, αρωγός και όχι χειραγωγός της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Άξονας πέμπτος

Κοινωνική συνοχή, με έμφαση στην τόνωση της απασχόλησης. Είναι απόφασή μας να στηρίζουμε κάθε επιχείρηση που κάνει έστω και μία πρόσληψη. Πρέπει να αποποινικοποιήσουμε την έννοια της επιχειρηματικότητας και την σωστή έννοια του κέρδους, μέσα από τους βασικούς κανόνες που θέτουμε.

Είναι απόφασή μας να προχωρήσουμε στην εφαρμογή προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, που μπορεί να καλύπτουν απασχόληση των συμπολιτών μας και είναι απόφασή μας να προχωρήσουμε στην καθολική εφαρμογή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, για ανθρώπους που είναι στα όρια της φτώχειας. Αυτή είναι κοινωνική πολιτική. Αυτή την κοινωνική πολιτική μπορεί και πρέπει να εφαρμόσει η δική μας παράταξη.

Άξονας έκτος

Εξωτερική πολιτική ανοικτών οριζόντων. Στιβαρή μπροστά στα δίκαια και τα δικαιώματά μας.

Άξονας εβδομος

Θεσμική εμβάθυνση και συνταγματική αναθεώρηση, με αλλαγές που εξασφαλίζουν την πολιτική σταθερότητα, διαφάνεια, αλλά και απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού της χώρας. Γι' αυτό ακριβώς έχουμε βάλει πρωτεραιότητά μας, από την Δευτέρα να φέρουμε επενδύσεις και να φέρουμε δουλειές –δουλειες-δουλειες για να μπορεί να υπάρξει αύξηση εισοδήματος στους έλληνες πολίτες.

Κεντρική λοιπόν απόφασή μας είναι να ξεμπερδέψουμε πολύ γρήγορα με τα δύσκολα και να πετύχουμε αυτή την επαννεκίνηση της οικονομίας.

Γι' αυτό σχεδιάζουμε την ανακεφαλαιωποίηση των τραπεζών και το σταμάτημα των capital controls.

Έτσι ώστε να αρχίσει η αποκατάσταση της ρευστότητας. Εντάσσουμε στο ίδιο διάστημα την διαπραγμάτευση για την οριστική επίλυση του προβλήματος του δημοσίου χρέους.

Ξεκινούμε μεγάλες αλλαγές για την βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος. Δρομολογούμε τις διαδικασίες για την αξιοποίηση του πακέτου γιουνκερ που εμείς εξασφαλίσαμε. Ξεκλειδώνουμε αμέσως το ΕΣΠΑ, και στηρίζουμε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αγρότες και αγροτική ανάπτυξη, μεγάλα έργα, απασχόληση και νέα γενιά, την περιφερειακή ανάπτυξη. Είναι μέσα στις σκέψεις μας επειδή υπάρχουν

πολλά αξιοποιήσιμα Ευρωπαϊκά προγράμματα για την νέα γενιά , για τους νέους επιχειρηματίες, για τους νέους αγρότες. Για να μπορούν οι νέοι να βρουν δουλειά. Όλα αυτά να μην είναι σε συναρμόδια υπουργεία , αλλά να είναι σε ένα υπουργείο. Είναι στη σκέψη μας να κάνουμε υπουργείο νέας γενιάς, που θα υπηρετήσει την νεολαία και μόνο, για να μπορέσουμε να φέρουμε τα παιδιά μας πίσω, τα παιδιά που έχουν φύγει στο εξωτερικό.

Αναπτύσσουμε επίσης κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίσπευση των αποκρατικοποιήσεων και την προσέλκυση επενδύσεων, που δημιουργούν ήδη νέες θέσεις εργασίας.

Στόχος μας λοιπόν είναι η αποκατάσταση της χαμένης εμπιστοσύνης, είναι η ενίσχυση της ρευστότητας και η επαννεκίνηση της οικονομίας και εδώ θέλω να τονίσω από το βήμα της ομόνοιας, προς όλους τους έλληνες προς όλες τις ελληνίδες, δεν μας ενδιαφέρει μόνο να μας ψηφίσετε. Θέλουμε και βέβαια την ψήφο σας, αλλά πάνω από όλα θέλουμε την εμπιστοσύνη σας. Ακόμη και αν δεν μας ψηφίσετε, να μας εμπιστευθείτε, να ρηθίτε μαζί μας, να δουλέψουμε, να πάμε την Ελλάδα μπροστά.

Να αποκαταστήσουμε τη σχέση εμπιστοσύνης που απαιτείτε μεταξύ πολιτών και πολιτικής ηγεσίας. Πρέπει ο έλληνας πολίτης να εμπιστευθεί και πάλι την πολιτική του ηγεσία, ανεξαρτήτως τι ψηφίσει, ανεξαρτήτως ποια πολιτική και ιδεολογική καταβολή έχει.

Ζητούμε λοιπόν να μας ξανά εμπιστευθούν οι έλληνες και είμαι σίγουρος ότι όταν κερδίσουμε την εμπιστοσύνη τους θα κερδίσουμε και την καρδιά τους , και θα κερδίσει ολόκληρη η Ελλάδα. Γι' αυτό σας λέω. Ψηλά οι ελληνικές σημαίες , ψηλά η Ελλάδα μας.

Αθηναίες και Αθηναίοι , Χρειάζεται ένα εθνικό σχέδιο, το εθνικό σχέδιο για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Από την πρώτη μέρα λοιπόν, πιάνουμε δουλειά και για αυτό είναι επιλογή μας, να επενδύσουμε πρωτίστως στην εκπαίδευση. Και αν χαριτολογώντας με ρωτούσατε ποιο μνημόνιο θα έσκιζα; Θα σας έλεγα το μνημόνιο Μπαλά, το οποίο είναι ντροπή και όνιδος για την ελληνική παιδία, για την χώρα που παράγει παιδία, για την χώρα που μπορεί να δώσει φώτα πολιτισμού .Γιατί η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να μετατραπεί σε γη της καινοτομίας, σε γη της τεχνολογίας, σε γη της νεανικής επιχειρηματικότητας.

Είναι επιλογή μας επίσης να επενδύσουμε στον τουρισμό, στη γεωργία, στην κτηνοτροφία, στην αλιεία, στην μεταποίηση, στην τυποποίηση,

την ναυτιλία, στην αξιοποίηση του ορυκτού μας πλούτου, στην αναζήτηση κοιτασμάτων πετρελαίου, φυσικού αερίου στη γη και στις θάλασσές μας.

Σχεδιάζουμε ταυτόχρονα την απλούστευση του φορολογικού συστήματος και αποβλέπουμε προπάντων στην σταδιακή μείωση των φορολογικών συντελεστών, σε συνάρτηση με την ανάκαμψη και την σταθεροποίηση της οικονομίας.

Άλωστε, εμείς είμαστε εκείνοι που πιστεύουμε ότι μπορεί το κράτος να είναι μικρότερο, ευέλικτο, επιτελικό, να σχεδιάζει και όχι να είναι μεγάλο και αναποτελεσματικό και να συντηρείτε από τους φόρους που πληρώνει ο ιδιωτικός τομέας.

Τονίζω λοιπόν ότι εμείς διαφωνούμε με τον Σύριζα και σε αυτό, γιατί αυτοί θέλουν να φοβήσουν, να τρομοκρατήσουν τους πολίτες. Εμείς δεν θέλουμε κοινωνία φόβου, εμείς θέλουμε κοινωνία με φορολογική συνείδηση. Ο πολίτης πρέπει να έχει συνείδηση, κοινωνία αλληλοσεβασμού, κοινωνία ευθύνης.

Αθηναίες και αθηναίοι όπως ξέρετε καλύτερα από όλους, η κρίση χτύπησε πρώτα την Αθήνα και τις μεγάλες πόλεις. Χτύπησε την Αττική και μετά την υπόλοιπη χώρα. Οι επιπτώσεις φάνηκαν πρώτα εδώ και μετά στην περιφέρεια.

Αυτή την στιγμή όμως, όλη η Ελλάδα πλήττεται από την κρίση. Ξέρετε ότι λίγο πιο κάτω από δω, οι γειτονιές της πόλης μας, οι γειτονιές της Αθήνας μας, άρχισαν να βουλιάζουν εξαιτίας της ανεξέλεγκτης μετανάστευσης και λαθρομετανάστευσης. Όλοι θυμόμαστε τις διακηρύξεις του Σύριζα, για αφύλακτα σύνορα. Όλοι θυμόμαστε τα λεωφορεία που μετέφεραν λαθρομετανάστες από την αμυγδαλέζα στο κέντρο της πόλης εδώ στην ομόνοια.

Όλοι θυμόμαστε την πρώην υπουργό την κυρία Τασία να διαπιστώνει πως οι μετανάστες λιάζονται - λιάζονται στις πλατείες.

Ας δουν τώρα τα αποτελέσματα των ιδιοληψιών τους, της ανεπάρκειάς τους, της ανικανότητάς τους.

Ποιος συμφωνεί σήμερα με τις εικόνες που βλέπουμε στις γειτονιές της Αθήνας?

Πάντως εμείς όχι. Ποιος συμφωνεί με την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και την έξαρση της παραβατικότητας? Πάντως εμείς όχι.

Ποιος συμφωνεί με μια κυβέρνηση που δεν έβλεπε δεν άκουσε δεν ήξερε? Πάντως εμείς όχι.

Όμως άλλο λαθρομετανάστευση, άλλο μετανάστευση κανονική και άλλο το προσφυγικό. Είναι ανάγκη να κάνουμε σαφή διάκριση

ανάμεσα στους πρόσφυγες και στους μετανάστες. Γιατί είναι άνθρωποι που χρειάζονται στήριξη, αλληλεγγύη και εμείς πάνω από όλα, το βλέπουμε ανθρώπινα το ζήτημα. Χρειάζεται όμως να είμαστε αμύλικτοι στους δουλέμπορους και να μην εκπέμπουμε το μήνυμα ότι η χώρα είναι ξέφραγο αμπέλι.

Δεσμευόμαστε λοιπόν, ως κυβέρνηση, από την Δευτέρα να αναλάβουμε πρωτοβουλίες, μέσα και έξω από τη χώρα. Το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρό, αν δεν το αντιμετωπίσουμε έγκαιρα μπορεί να μετεξελιχθεί, σε μείζων ανθρωπιστικό ζήτημα. Όχι μόνο για τους προσφυγές αλλά και για τους κατοίκους της γειτονιάς μας και αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

Και θέλω να υπογραμμίσω, ότι η πρότασή μας για μια νέα διακυβέρνηση, περιλαμβάνει ξεκάθαρες και στέρεες θέσεις και για την εξωτερική πολιτική και την άμυνα της χώρας. Γνωρίζετε ότι εγώ ως υπουργός άμυνας στην κυβέρνηση του Κώστα Καραμανλή, τιμώ της ένοπλες δυνάμεις και το περίφανο ανθρώπινο δυναμικό της. Και δεσμεύομαι όπως έκανα και πρόεδρος της βουλής, κατά την διάρκεια της διακυβέρνησης του Αντώνη Σαμαρά, δεσμεύομαι να σταθώ δίπλα στους ανθρώπους με εθνική ευαισθησία. Θέλω να επαναλάβω ότι εμείς παραμένουμε σταθεροί στις παρακαταθήκες του ιδρυτού μας του Κων. Καραμανλή και εκφράζουμε με συνέπια, την εξωτερική πολιτική ανοικτών οριζόντων. Υπερασπιζόμαστε χωρίς να κάνουμε βήμα προς τα πίσω, τα δίκαια και τα δικαιώματά μας.

Επιμένουμε ταυτόχρονα στην επανένωση της Κύπρου, με τερματισμό της τουρκικής κατοχής και με σεβασμό στο κοινωνικό κεκτημένο. Στην νέα διακυβέρνηση προτεραιότητα έχουν επίσης και οι θεσμικές αλλαγές που θωρακίζουν την δημοκρατία και την διαφάνεια.

Δέσμευσή μας είναι να δρομολογήσουμε αμέσως στους πρώτους έξι μήνες μια νέα συνταγματική αναθεώρηση. Επιδιώκουμε πρώτα από όλα αλλαγές, που μπορούν να συμβάλουν στην διασφάλιση της πολιτικής σταθερότητας, να μην έχουμε εκλογές κάθε έξι μήνες. Και να μην διαλύετε η βουλή. Δεν μπορεί ο κάθε πρωθυπουργός, όταν αυτό δεν τον βολεύει να προσφεύγει στους πολίτες και να διαλύει την πορεία της χώρας.

Επιδιώκουμε ταυτόχρονα την αναθεώρηση του άρθρου προκειμένου να ανοίξει ο δρόμος για την ίδρυση των μη κρατικών πανεπιστημίων. Δεν μπορεί ακόμη και τώρα να φράζουν τον δρόμο στα νιάτα της χώρας μας, οι παλαιές χρεοκοπημένες ιδαιοληψίες. Επιτέλους είναι η ώρα εμείς να παρέχουμε εκπαίδευση. Εμείς να εισάγουμε και όχι να

εξάγουμε φοιτητές. Και θέλω να υπογραμμίσω ότι δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση και στην αναθεώρηση του άρθρου, που αφορά την ποινική ευθύνη των υπουργών. Να τελειώνουμε και με αυτό Δεν μπορεί ούτε να παραμένουν ατιμώρητες ούτε να δημιουργούνται οι οποιεσδήποτε υποθέσεις ατιμωρησίες για υποθέσεις υπουργών, που έβλαψαν το δημόσιο συμφέρον. Είναι δέσμευσή μας, δεν φοβόμαστε τίποτε, καθαρός ουρανός για αυτό ακριβώς θέλουμε να ρίξουμε φώς σε όλες τις υποθέσεις.

Και ας αφήσουν αυτά που ξέρουν για την λίστα λαγκαρτ, γιατί υπάρχει η λίστα Τσίπρα η οποία οφείλει να απαντηθεί και οφείλει να δώσει τις απαραίτητες εκτιμήσεις. Γιαντό σας λέω, ότι σχεδιάζουμε ρυθμίσεις για την ενίσχυση της διαφάνειας, την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, την θεσμοθέτηση τακτικού διαλόγου στο υπουργικό συμβούλιο και τους παραγωγικούς φορείς. Και μόνο έτσι με αυτή την αναθεώρηση μπορεί η Ελλάδα να προχωρήσει πιο μπροστά.

Αναγνωρίζουμε ότι χιλιάδες πολίτες, πέρα από την Νέα Δημοκρατία αποδεικνύουν αίσθημα πολιτικής ευθύνης. Δεν διεκδικούμε την αποκληστικότητα στην προσφορά, δεν κινηθήκαμε άλλωστε μόνο τα τελευταία χρόνια.

Δεν μπορεί όμως ουρανοκατέβατοι να παριστάνουν τους σωτήρες. Την χώρα δεν μπορεί να τη σώσει ούτε ο σύριζα, ούτε το Ποτάμι, ούτε η Ανέλ. Και βέβαια δεν μπορεί η Ελλάδα να περιμένει τίποτε καλό από το νέο σχήμα του Λαφαζάνη και της Ζωής. Ο δραχμικός παράδεισος που υπόσχονται, είναι η κόλαση που έφεραν στους συντρόφους. Σήμερα λοιπόν είναι ξεκάθαρο πως τα πειράματα, τα εσωκομματικά τους, κόστισαν ακριβά και κόντεψαν να πετάξουν την Ελλάδα εκτός Ευρώπης. Και αν εμείς δεν βάζαμε πλάτη την κρίσιμη ώρα, η χώρα θα είχε τιναχθεί στον αέρα. Αυτό το ρίσκο δεν πρέπει να το ξαναπάρουμε. Η Ελλάδα χρειάζεται σταθερότητα, ηρεμία συνεργασίες. Σε κάθε περίπτωση ένα είναι βέβαιο. Η Βαβέλ με τις συνιστώσες και την καθεστωτική αντίληψη του σύριζα προκαλούν αστάθεια, προκαλούν αβεβαιότητα, και πρέπει όλοι μας να έχουμε στο μυαλό μας ότι η κοινωνοβουλευτική του ομάδα και πάλι μπορεί να έχει διασπάσεις, όταν έρθει ένα σοβαρό νομοσχέδιο. Το κείμενο των 53 μας βεβαιώνει γιαντό.

Και τι θα γίνει Ελληνίδες έλληνες; θα ξαναπάμε σε εκλογές ; κάθε πέντε μήνες ο σύριζα θα έχει εσωκομματικά προβλήματα και θα οδηγήει την χώρα στην αστάθεια;

Γιαντό σας λέω. Η απάντηση ανήκει στον κάθε έλληνα πολίτη. Θέλουμε σταθερότητα και ασφάλεια ή αστάθεια και κίνδυνο. Θέλουμε επενδύσεις

και δουλειές ή κρατισμό και ανεργία. Θέλουμε ανάκτηση αξιοπρέπειας ή μόνο στα λόγια και στα χαρτιά;

Η πατρίδα μας τώρα είναι μπροστά στην τελευταία ευκαιρία. Δεν είναι στην δεύτερη ευκαιρία, α είναι στην τελευταία ευκαιρία. Και γιαυτό δεν μπορεί να την θυσιάσουμε στα ψέματα και τις μπλόφες. Δεν μπορεί να την παραδώσουμε στον λαϊκισμό και την ανευθυνότητα. Δεν μπορεί να την ανθίσουμε στο πείραμα του σύριζα.

Η αλήθεια είναι πως τον Γενάρη ο κόσμος δεν ήξερε. Και πολλοί ήταν εκείνοι που πίστεψαν τον σύριζα. Είχε υποσχεθεί όλα αυτά που ανέφερα και συνέκριναν τα πεπραγμένα της δικής μας κυβέρνησης με τις ψεύτικες υποσχέσεις που είχε δώσει. Σήμερα όμως πρέπει να συγκρίνουν αυτές τις υποσχέσεις του Γενάρη με τις οποίες υφάρπαξε τις ψήφους τους, με τα αποτελέσματα της διακυβέρνησης του επταμήνου.

Και είμαι σίγουρος ότι η πραγματικότητα ήδη φωνάζει. Απέτυχαν παντού. Ύφεση, χάος χάθηκαν επενδύσεις, χάθηκαν δουλειές, χάθηκαν ευκαιρίες, είναι απελπιστικές ποιά οι απαντήσεις. Ήταν το πείραμα καταστροφικό. Κατέστρεψαν την εμπιστοσύνη των επενδυτών, πάγωσαν την επιχειρηματικότητα, έφραξαν τις αρτηρίες της οικονομίας μας.

Γέρασαν τον ήδη αποδυναμωμένο κοινωνικό ιστό, έπαιξαν, ρίσκαραν, έχασαν. Και αφού έχασαν, στέλνουν τον λογαριασμό στην κάθε ελληνίδα και στον κάθε έλληνα.

Νέοι φόροι, νέες περικοπές, περίπου 90 δις. Και θέλουν τώρα να συνεχίσουν και πάλι το πείραμα? Τους απαντούμε ξεκάθαρα, και δυνατά. Δεν υπάρχει δεύτερη ευκαιρία στην ανικανότητα, στην ανεπάρκεια, στην αδράνεια. Δεν υπάρχει δεύτερη ευκαιρία στις λίστες αυτές, δεν υπάρχει δεύτερη ευκαιρία πολιτικής απάτης.

Υπάρχει καλύτερο αύριο και γιαυτό παλεύουμε. Υπάρχει καλύτερη ζωή και την ζητούμε. Υπάρχει καλύτερη Ελλάδα και την θέλουμε. Ξέρω ότι πολλοί έλληνες είναι θυμωμένοι με τους πολιτικούς, σε μεγάλο βαθμό κατανοώ ότι έχουν και δίκαιο για να φτάσουν μάλιστα να ψηφίσουν τον σύριζα, καταλαβαίνω πόση αγωνία, οργή και θυμό συσσορευμένη είχαν, διαχρονικά. Όμως κάθε επίθεση που εκτοξεύει ο σύριζα και οι εταίροι τους αυτή την στιγμή εναντίον μας, κάθε επίθεση εναντίον της ελεύθερης δημοσιογραφίας, κάθε επίθεση στην επιχειρηματικότητα, νομίζω ότι θυμώνει ακόμη πιο πολύ τους πολίτες, αποδικνύει οτι ξέχασε τις φρικιαστικές ικανότητας της ασυνέπειας του, και επιχειρεί και πάλι να στέψει την προσοχή μας αλλού, να φανατίσει, να πολώσει γιατί βλέπει ότι χάνει και δεν έμαθε ακόμη πως ο δρόμος της προόδου δεν στρώνετε με το χαλί του διχασμού. Δεν μπορείς να διχάσεις τους έλληνες για να υπάρξει πρόοδος στη χώρα?

Σήμερα περισσότερο από ποτέ η χώρα χρειάζεται την συνεννόηση και τις συνεργασίες.

Είναι η ώρα λοιπόν οι έλληνες να βρεθούμε ποιο κοντά, να δουλέψουμε όλοι μαζί ,σαν οικογένεια σαν μια ομάδα, γι'αυτό προτίνω την εθνική ομάδα, για να προχωρήσουμε ενωμένοι, να ακολουθήσουμε ενωτική και όχι διαχωριστική γραμμή, με ένα και μόνο στόχο το μέλλον της χώρας μας το μέλλον της νεολαίας μας για να πετύχουμε την Ελλάδα που μπορούμε και θέλουμε.

Όσο μπόρεσα αυτό τον σύντομο χρόνο του προεκλογικού αγώνα, γύρισα σχεδόν όλη την Ελλάδα. Συνάντησα πάρα πολλούς και πάρα πολλές θυμάμαι ακόμη και σήμερα μία κυρία που πίστεψε αυτόν τον πωλητή υποσχέσεων και σήμερα δεν έχει να πληρώσει ούτε τους λογαριασμούς του σπιτιού της. Και η γυναίκα με κοίταζε με δακρυσμένα μάτια.

Θυμάμαι ακόμη ένα άλλο φίλο που βασίστηκε σε αυτές τις υποσχέσεις που του δώσανε που είχε καλύτερο μισθό και τώρα είναι άνεργος.

Θυμάμαι ένα μαγαζάτορα που μου έλεγε ότι είχε όνειρο να πάρει το διπλανό μαγαζί για να κάνει μια επέκταση και τώρα έχει κλείσει και αυτό που είχε.

Κάθε φορά που συναντούσα νοικοκυρές, ανέργους, μικρομεσαίους, διαπίστωνα κάτι που με στεναχωρεί αφάνταστα. Έβλεπα μια χώρα γονατισμένη μια πατρίδα, η οποία είχε προσδοκίες σπασμένες που δεν είχαν γίνει, μια ελπίδα που είχε προδοθεί. Βλέπω ακόμη μελαγχολία να έχει μπει από τα παράθυρα και να έχει καλύψει όλα τα σπίτια. Στην κουζίνα, στο τραπέζι, στο σαλόνι, στη συζήτηση αλλά και στα δωμάτια των παιδιών μας. Μέσα σε επτά μήνες Ρίζωσε ξανά ο φόβος, ότι αυτή η γκρίζα κατάσταση μπορεί να πάρει πολλά χρόνια. Γιαυτό ένα θέλω να δεσμευτώ. Να ανοίξουμε την πόρτα να μπει το φώς να δούμε το αύριο με αισιόδοξο χαμόγελο, να βασιζόμαστε σε μια λογική και στέρεη επιλογή, μια επιλογή που να θυμίζει τον δρόμο εδώ της παλιάς γειτονιάς, όπου συναντιόντουσαν νέοι και γέροι, γυναίκες και άνδρες και μιλούσαν για την καλύτερη ημέρα, μια νέα επιλογή που θα μας πάει ξανά, όπως πηγαίναμε ενωμένοι μονιασμένοι, όπως προχωράγαμε στα στάδια αυτά των αγώνων, αυτή είναι η δική μας επιλογή, είναι η επιλογή που θα κάνουμε την Κυριακή, είναι η επιλογή της Νέας Δημοκρατίας.

Για να προχωρήσουμε τον δρόμο της λογικής, το δρόμο του μέλλοντος, τον δρόμο της εθνικής ομάδας. Πράγματι υπάρχουν στιγμές που είναι κρίσιμες για την χώρα μας.

Η ψήφος την Κυριακή είναι κρίσιμη. Δεν έταξα, ούτε τάζω τίποτα, ακολουθώντας τις ισχυρές παρακαταθήκες που μας έχουν αφήσει οι προηγούμενοι αρχηγοί μας. Αλλά μπορώ όμως να σας βεβαιώσω, ότι όλοι μαζί μπορούμε να βάλουμε τέλος στους κινδύνους που απλώνονται μπροστά μας. Μπορούμε να φέρουμε νέες επενδύσεις και νέες εργασίες και μπορούμε να τα καταφέρουμε. Όμως εξαρτάται αυτό από τον καθένα και την καθεμιά.

Αυτές οι εκλογές είναι πιο κρίσιμες από ποτέ. Σε αυτές τις εκλογές μετράει και η τελευταία ψήφος. Από αυτές τις εκλογές δεν πρέπει να λείψει κανένας. Γιαυτό σας ζητώ να βγούμε όλοι παντού, σε κάθε γειτονιά της Αθήνας, σε κάθε γωνιά της αττικής, να πάμε πόρτα-πόρτα, να είμαστε την Κυριακή έξω από τα εκλογικά κέντρα, με την ευγένεια μας, αλλά και με το σήμα της Νέας Δημοκρατίας, με την ελληνική μας σημαία, να δούμε τους πολίτες, να τους πούμε να σκεφθούν, να κρίνουν και να συγκρίνουν.

Να εξηγήσουμε ότι η χώρα χρειάζεται κυβερνήτη δεν χρειάζεται δραπέτη, Δεν χρειάζεται κάποιον που έφυγε. Χρειάζεται σταθερότητα και όχι αστάθεια. Χρειάζεται συνεργασίες και όχι δήθεν αυθεντίες και αφελείς. Χρειάζεται νέο τρόπο διακυβέρνησης και όχι νοσηρές καθεστωτικές αντιλήψεις.

Σε όλη λοιπόν αυτή την προεκλογική περίοδο αποφύγαμε την όξυνση, ερχόμαστε να ενώσουμε τον λαό μας και μετά από πολλά χρόνια έντασης και στείρας αντίδρασης και διχαστικών διαιρέσεων. Γιατί τελικά η Ελλάδα μας χρειάζεται όλους. Εμείς ποτέ δεν είπαμε σε κανέναν θα σας τελειώσουμε. Αντιθέτως εμείς λέμε ελάτε μαζί μας και εσείς που δεν θα μας ψηφίσετε.

Ελάτε μαζί μας για να φτιάξουμε την νέα Ελλάδα. Εμείς νοιώθουμε παιδιά της ίδιας πατρίδας. Ότι και αν ψήφισαν τα παιδιά ότι και αν ψήφισαν οι γονείς τους, ελληνόπουλα είναι, νέοι και νέες της Ελλάδας είναι, δεν μας νοιάζει τι ακριβώς ψήφισαν, μας νοιάζει να μπορούμε να προχωρήσουμε όλοι μαζί. Γιαυτό και κάνω έκκληση σε όλους τους Έλληνες, δεν πάει άλλο αυτή η ανευθυνότητα, δεν πάει άλλο αυτή η ένταση, δεν πάει αυτή η ανικανότητα. Ελάτε μαζί μας, ελάτε να βάλουμε μαζί την Ελλάδα σε ένα δρόμο σταθερότητας. Το χρωστάμε στην ιστορία μας, το χρωστάμε στην πατρίδα μας και απευθύνομαι σε όλους.

Δώστε μας την εντολή, ισχυρή εντολή για τέσσερα χρόνια ώστε να μπορέσουμε με τις πολιτικές με το βλέμμα στην αρένα, να μπορέσουμε

να φέρουμε την χώρα στην κανονικότητα. Δώστε μας εντολή για κυβέρνηση όλων των ελλήνων, για συνθέσεις, συναινέσεις, συνεργασίες.

Δώστε μας εντολή να πάμε την Ελλάδα μπροστά, όλες και όλοι μαζί, γιατί μπορούμε καλύτερα. Αυτή είναι η πίστη μου, αυτή είναι η θέση μου, αυτή είναι η πρότασή μου. Είναι ότι όλοι μπορούμε να σηκώσουμε την Ελλάδα.

Η νίκη ανήκει στον κάθε έλληνα στην κάθε ελληνίδα.

Η νίκη είναι στα δικά σας χέρια.

Ζήτω η Ελλάδα. Ψηλά την ελληνική σημαία.

Ομιλία Τσίπρα Σεπτέμβριος 2015

Πολίτες της Αθήνας,

Η σημερινή μας συγκέντρωση στέλνει μήνυμα αποφασιστικότητας και νίκης. Όσοι αμφέβαλαν για το ποιος θα είναι ο νικητής. Όσοι ταλαντεύονταν πριν από τη κάλπη. Σήμερα δεν έχουν πια καμία αμφιβολία.

Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι εδώ, η ελπίδα είναι εδώ, η αποφασιστικότητά μας να συνεχίσουμε είναι ανίκητη. Τη Κυριακή ξεμπερδεύουμε με το παλιό και με τα σχέδια της παρένθεσης. Και παίρνουμε την τρίτη και οριστική εντολή να συνεχίσουμε για μια ολόκληρη τετραετία τη προσπάθεια που μαζί ξεκινήσαμε τον περασμένο Γενάρη για να αλλάξουμε την Ελλάδα.

Εδώ, από την Πλατεία που γράφτηκαν οι πιο λαμπρές σελίδες τη σύγχρονης ιστορίας του τόπου. Από το Σύνταγμα του λαϊκού ξεσηκωμού, από το Σύνταγμα των αγώνων και των ανοιχτών συνελεύσεων, από το Σύνταγμα της περηφάνιας και της αξιοπρέπειας, η φωνή σας σήμερα απλώνεται σε όλη την Ελλάδα αλλά και σε κάθε γωνιά της Ευρώπης.

Ο πόθος του λαού μας για ζωή, για το δίκιο και την αξιοπρέπειά του, δε μπορεί να γίνει παρένθεση. Και δε θα γίνει παρένθεση.

Με την ίδια αποφασιστικότητα και ορμή που σταθήκαμε όρθιοι τους έξι σκληρούς μήνες της διαπραγματεύσεως, θα σταθούμε όρθιοι και τώρα, συνεχίζοντας τον αγώνα για μια Ελλάδα περήφανη, για μια Ελλάδα κυρίαρχη ξανά, για μια κοινωνία δικαιοσύνης, ισότητας και αλληλεγγύης.

Πολίτες της Αθήνας

Κάποιοι νόμιζαν ότι θα ξεμπερδέψουν εύκολα με τον ΣΥΡΙΖΑ. Ότι θα ξεμπερδέψουν εύκολα με το λαό. Διαψεύστηκαν.

Σχεδιάζαν να μας ανατρέψουν με τη πιστωτική ασφυξία και τις κλειστές τράπεζες. Διαψεύστηκαν.

Σχεδιάζαν να μας εξοντώσουν ρίχνοντάς μας στη παγίδα του Grexit. Την αποφύγαμε.

Τώρα ελπίζουν να μας εγκλωβίσουν ποντάροντας ότι δε θα έχουμε κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Για άλλη μια φορά θα διαψευστούν.

Γιατί πάντοτε λογαριάζουν και σχεδιάζουν χωρίς το ξενοδόχο. Χωρίς εσάς.

Λογαριάζουν και σχεδιάζουν χωρίς να υπολογίζουν τη λαϊκή επιθυμία.

Για αυτό, όπως και τον Ιούλη, έτσι και τώρα θα διαψευστούν.

Ο ΣΥΡΙΖΑ όχι μόνο θα κερδίσει την Κυριακή, αλλά θα πάρει εντολή σχηματισμού σταθερής και ισχυρής κυβέρνησης.

Γιατί ο τόπος χρειάζεται σταθερότητα, και σταθερότητα εγγυάται μόνο μια κυβέρνηση με προοδευτικό πρόσημο και με ισχυρή βούληση να κρατήσει το έδαφος που κερδήθηκε στη διαπραγμάτευση, αλλά και να προχωρήσει στις μεγάλες τομές, μεταρρυθμίσεις και αλλαγές που έχει ανάγκη ο τόπος.

Γιατί τη Κυριακή έχουμε μπροστά μας ακόμα ένα κρίσιμο δημοψήφισμα. Το δίλημμα της κάλπης είναι αν θα αφήσουμε την Ελλάδα να γυρίσει πίσω ή θα συνεχίσουμε μαζί τη μεγάλη προσπάθεια που ξεκινήσαμε το Γενάρη, να επιστρέψει στη πατρίδα μας η αξιοπρέπεια

Αν θα επιστρέψει το παλιό καθεστώς που κυβέρνησε τη χώρα για 40 χρόνια φορτώνοντας στο λαό χρέη και ελλείμματα, ή θα προχωρήσουμε μπροστά συνεχίζοντας τη μεγάλη προσπάθεια της απελευθέρωσης του λαού μας από τα δεσμά του παρελθόντος.

Και σε αυτό το δημοψήφισμα της Κυριακής, όπως και τον Ιούλη έτσι και πάλι ο λαός μας θα πει το μεγάλο όχι.

Όχι στην επιστροφή του χρεοκοπημένου πολιτικού συστήματος.

Όχι στην παλινόρθωση του καθεστώτος της ολιγαρχίας, της διαπλοκής και της διαφθοράς.

Όχι στο πιο παλιό από το παλιό, στη ΝΔ του κου Μειμαράκη και στο πολιτικό προσωπικό που έριξε την Ελλάδα στα βράχια και καιροφυλαχτεί να επιστρέψει για να εκδικηθεί.

Πολίτες της Αθήνας

Όλους τους προηγούμενους μήνες δώσαμε έναν σκληρό και άνισο αγώνα μέσα σε συνθήκες οικονομικού πολέμου. Μέσα σε συνθήκες χρηματοπιστωτικής ασφυξίας, εκβιασμού και απειλών. Κάναμε ότι περνούσε από το χέρι μας για να σταματήσουμε τη μονοκαλλιέργεια της

λιτότητας. Για να αποκαταστήσουμε την θιγμένη περηφάνια του λαού μας. Για να σταματήσουμε τον οικονομικό και κοινωνικό παραλογισμό που τα ντόπια και ξένα συμφέροντα επέβαλαν στον ελληνικό λαό.

Και ο αγώνας μας αυτός συντάραξε ολόκληρη την Ευρώπη, ολόκληρο τον κόσμο. Η μικρή Ελλάδα έγινε πρώτο θέμα για επτά ολόκληρους μήνες γιατί τόλμησε να υψώσει το ανάστημά της στο πανίσχυρο καθεστώς, στη Διεθνή της ολιγαρχίας.

Έγινε φάρος για όλους τους λαούς του κόσμου που αγωνίζονται, για όλους όσοι βιώνουν τις φρικτές συνέπειες της κρίσης.

Η Ευρώπη δεν θα είναι ποτέ πια η ίδια μετά από αυτό το εξάμηνο της περήφανης ελληνικής διαπραγμάτευσης. Γιατί αυτό που καταφέραμε ήταν να βγάλουμε στο προσκήνιο τις πραγματικές κοινωνικές και πολιτικές αντιθέσεις που την χωρίζουν. Που τη διαιρούν από άκρη σε άκρη.

Και οι διαιρέσεις αυτές έγιναν σε όλους πιο σαφείς από ποτέ στην ιστορική συνεδρίαση του Ευρωκοινοβουλίου λίγες μέρες μετά το ελληνικό δημοψήφισμα. Όταν η εκπρόσωποι της Ευρώπης χωρίστηκαν στα δύο. Σε αυτούς που υποστηρίζουν το Σχέδιο Σόιμπλε της λιτότητας. Και σε αυτούς που υποστηρίζουν το σχέδιο ΣΥΡΙΖΑ της κοινωνικής δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης. Και εκεί φάνηκε ότι δεν είμαστε πια μόνοι στην Ευρώπη.

Η Ευρωπαϊκή αριστερά έχει στο πλευρό της τους Ευρωπαίους Πράσινους και μεγάλη πλειοψηφία των σοσιαλιστών. Και, κυρίως, τη μεγάλη πλειοψηφία των λαών, που αντιστέκεται στην αδιέξοδη πολιτική της λιτότητας.

Η Ευρώπη, λοιπόν, χωρίζεται από τη μια στις δυνάμεις της προόδου. Και από την άλλη στις δυνάμεις της συντήρησης, το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, το κόμμα της κας Μέρκελ στο οποίο ανήκει και η ΝΔ. Τα στρατόπεδα έχουν ήδη συγκροτηθεί. Και οι αναμετρήσεις θα είναι πολλές και διαρκείς.

Και όλοι μας θα επιλέξουμε:

Θέλουμε την Ευρώπη της λιτότητας και της κοινωνικής αναληθσίας; Ή την Ευρώπη της αλληλεγγύης και της δημοκρατίας;

Και το αποτέλεσμα στις ελληνικές εκλογές θα είναι καθοριστικής σημασίας για τις εξελίξεις στην Ευρώπη. Γιατί σε λίγες μέρες έχει εκλογές στην Πορτογαλία, στην Ισπανία, στην Ιρλανδία. Φανταστείτε το μήνυμα της δικής μας νίκης στις δυνάμεις της αλλαγής της Ευρωπαϊκής περιφέρειας. Και φανταστείτε πόσο σημαντικό θα είναι αν ο Έλληνας

πρωθυπουργός στις Βρυξέλλες, από δω και στο εξής δεν είναι μόνος εναντίον πολλών. Αλλά θα έχει μαζί του και τον Πάμπλο από την Ισπανία και τον Τζέρεμι Άνταμς από την Ιρλανδία, έναν προοδευτικό πρωθυπουργό στη Πορτογαλία.

Η μάχη για την αλλαγή της Ευρώπης, όχι μόνο δε τελείωσε τον Ιούλη, αλλά τώρα καλούμαστε να αποδείξουμε ότι δε παραδίδουμε τα όπλα και συνεχίζουμε για να δρέψουμε όλοι μαζί τους καρπούς που έσπειρε ο αγώνας του ελληνικού λαού.

Είναι όμως και μια μάχη που δεν αφορά μόνο το θέμα της λιτότητας. Αλλά και το θέμα των προσφυγικών ροών. Των ανθρώπων που μαζικά εγκαταλείπουν τις στέγες τους, που έχουν πάρει φωτιά από τους πολέμους, για να βρουν καταφύγιο στην Ευρωπαϊκή ήπειρο. Και το ερώτημα είναι ποια Ευρώπη θα συναντήσουν;

Μια Ευρώπη που τους τείνει το χέρι της αλληλεγγύης Ή την Ευρώπη που του τείνει το όπλο της καταστολής; Ποια είναι η Ευρώπη που οραματιζόμαστε;

Η Ευρώπη του φούρναρη της Κω, που μοιράζει ψωμιά στα προσφυγόπουλα από το υστέρημά του; Ή η Ευρώπη του Ούγγρου Πρωθυπουργού που χτίζει φράκτες και μοιράζει σφαίρες.

Η Ευρώπη της φτωχής Μυτιλήνης και της Κώ, που παρά τη κρίση φιλοξένησε δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες ή Ευρώπη του πλούσιου κρατιδίου της Βαυαρίας που παρά την ευμάρειά του, δε δέχεται να φιλοξενήσει ούτε 30 χιλιάδες από αυτούς; Μια Ευρώπη φρούριο που θα κλείνει τα μάτια στις καταστροφές που η ίδια προκαλεί;

Γιατί η κρίση φέρνει στην επιφάνεια μεγάλα ερωτήματα. Με βαθύ ιδεολογικό και ουμανιστικό περιεχόμενο. Όταν η Μεσόγειος γίνεται υγρός τάφος. Όταν το Αιγαίο ξεβράζει νεκρά παιδιά. Τότε σε κρίση βρίσκεται ο ίδιος ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός, η ίδια έννοια της ενωμένης Ευρώπης. Γιατί αν η Ενωμένη Ευρώπη έχει ως μόνο σεβαστό πλαίσιο κανόνων αυτό της δημοσιονομικής πειθαρχίας και δεν έχει ως υπέρτατη αξία την αλληλεγγύη, και αφήνει κάθε κράτος μέλος μόνο του απέναντι σε μια μείζονα ευρωπαϊκή κρίση, τότε αυτή η Ευρώπη ούτε μπορεί να έχει σχέση με την Ευρώπη των ιδρυτικών της αξιών αλλά ούτε μπορεί να έχει και μέλλον.

Για αυτό λοιπόν εμείς, οι προοδευτικοί ευρωπαϊστές, όλοι όσοι αντιμετωπίζουμε την Ευρώπη ως μια πρόκληση για τους λαούς και για την ευημερία τους, με δικαιοσύνη και δημοκρατία, δε μπορεί παρά να αγωνιστούμε για να αλλάξουμε τη Ευρώπη. Δε μπορεί παρά να

αγωνιστούμε για να διασώσουμε την Ευρώπη, από τις ιδεολογίες του μίσους και της καταστροφής.

Και επιτρέψτε μου σε αυτό το σημείο να θυμηθώ, να θυμηθούμε όλοι μαζί, ότι σα σήμερα πριν από δυο χρόνια δολοφονήθηκε στις λαϊκές γειτονιές του Πειραιά Ο Παύλος Φύσσας. Από χέρι οπλισμένο με τη πολιτική καθοδήγηση και πολιτική ευθύνη της Χρυσής Αυγής. Σήμερα όλοι καταγγέλλουν τη δράση της Χρυσής Αυγής. Δεν αρκεί όμως αυτό. Χρειάζεται να μάχεται και την ιδεολογία της. Την ιδεολογία του φασισμού. Και να μην αντιγράφεις την αθλιότητα του λαϊκισμού και της ψηφοθηρίας πάνω στα αντανακλαστικά του φόβου, όπου πάντα ο φασισμός επενδύει.

Γιατί όσοι μας εγκαλούσαν μέχρι χτες γιατί δε βυθίζαμε τις βάρκες με τους πρόσφυγες. Όσοι μας εγκαλούσαν ότι φέραμε στην Ελλάδα τους πρόσφυγες, ονομάζοντάς τους μάλιστα ως λαθρομετανάστες, είναι αυτοί που στρώνουν το χαλί στη Χρυσή Αυγή και στο φασισμό. Και δυστυχώς αυτές οι άθλιες κραυγές δεν έλειψαν ούτε από τη Νέα Δημοκρατία, τόσο επί Σαμαρά όσο και επί Μειμαράκη, αλλά ούτε και από το υποτίθεται νέο και κεντρώο κόμμα του κου Θεοδωράκη.

Πολίτες της Αθήνας,

Αυτές είναι οι πραγματικές προκλήσεις για την Ευρώπη του αύριο.

Και η Ελλάδα ως αναπόσπαστο κομμάτι της Ευρώπης, δεν επιλέγει απλά να μείνει στην Ευρώπη. Αλλά να γίνει πρωτοπόρος στη μάχη για την αλλαγή της. Και δεν μπορούν, αυτές οι πραγματικές προκλήσεις να απαντηθούν με σχέδια εθνικών αναδιπλώσεων. Με σχέδια απόδρασης από την πραγματικότητα και τους συσχετισμούς. Η Ευρώπη είναι το πεδίο της μάχης και εκεί θα τη δώσουμε τη μάχη καθημερινά. Όχι σε έναν φανταστικό τόπο και χρόνο που θα επινοήσουμε εμείς, για να ξεφύγουμε από τις δυσκολίες και τις συγκρούσεις.

Μέσα στην Ευρώπη δώσαμε τη μάχη της διαπραγμάτευσης και μέσα στην Ευρώπη καταφέραμε παρά τους εκβιασμούς και τις απειλές να κερδίσουμε πολύτιμο έδαφος. Γιατί η σκληρή διαπραγμάτευση αλλά και η μεγάλη νίκη του δημοψηφίσματος μας έδωσε διέξοδο. Γιατί πετύχαμε μια συμφωνία που, παρά τις δυσκολίες, δίνει επιτέλους προοπτική στην ελληνική οικονομία. Μειώνει τα πρωτογενή πλεονάσματα κατά 20 δις εξασφαλίζοντας δημοσιονομικό χώρο για την επόμενη τριετία. Εξασφαλίζει την χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας και θέτει επιτέλους επί τάπητος το ζήτημα του χρέους. Αυτόν τον βραχνά που μας κρατά καθηλωμένους από το 2010. Εξασφαλίζει, επίσης, το δημόσιο χαρακτήρα της μικρής ΔΕΗ και του ΑΔΜΗΕ. Την αξιοποίηση

και όχι εκποίηση της Δημόσιας Περιουσίας. Τερματίζει τις απολύσεις στο Δημόσιο τομέα. Καταργεί το αποικιοκρατικό αίσχος του αγγλικού Δικαίου και των παραιτήσεων από το κυριαρχικό δικαίωμα των ασυλιών που προστατεύουν την περιουσία του κράτους και της Τράπεζας της Ελλάδας.

Και θέλω να σας ρωτήσω ευθέως:

Ποιος θα μπορούσε να φέρει μια καλύτερη συμφωνία; Ο κύριος Μειμαράκης ή ο κος Σαμαράς; Θα μπορούσαν να φέρουν καλύτερη συμφωνία όσοι μας εγκαλούσαν ότι δεν υπογράφουμε οτιδήποτε οι δανειστές μας, μας ζητήσουν; Αυτοί που δεν ήθελαν να τους κλέψει η τρόικα τη δόξα; Αυτοί που προπαγάνδιζαν τον Ιούλη το ΝΑΙ σε μια πολύ χειρότερη συμφωνία από τη σημερινή και χωρίς ούτε ένα ευρώ για χρηματοδότηση, χωρίς καμία δέσμευση για το χρέος; Νομίζω δε χρειάζεται να απαντήσω. Εκτός αν κάποιος πιστεύουν πως περισσότερα κερδίζουν όσοι παραδίδονται χωρίς μάχη από όσους πολεμάνε μέχρι τέλους.

Πολίτες της Αθήνας,

Μέσα σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες οικονομικού πολέμου και ασφυξίας εμείς δεν καταφέραμε, όμως, μόνο να διαπραγματευτούμε βάζοντας πάνω από όλα το συμφέρον του ελληνικού λαού.

Δώσαμε και δείγματα γραφής.

Με το νόμο για την ανθρωπιστική κρίση που βοήθησε πάνω από 300.000 χιλιάδες οικογένειες να πατήσουν ξανά στα πόδια τους.

Με το νόμο για τις 100 δόσεις που έδωσε ανάσα σε 1.100.000 νοικοκυριά και επιχειρήσεις που πνίγονταν κάτω από το βάρος των χρεών.

Με την αποποινικοποίηση των οφειλών μέχρι 50.000 Ευρώ που σταμάτησε το ανελέητο ανθρωποκνηγητό των μικροοφειλετών του Δημοσίου.

Με τη δεύτερη ευκαιρία στους εντίμως πτωχεύσαντες.

Με το νόμο για την επαναλειτουργία της ΕΡΤ που αποκατέστησε τη ντροπή του μαύρου στις οθόνες του κου Σαμαρά.

Με το νόμο για την επαναπρόσληψη των σχολικών φυλάκων, των καθαριστριών του Υπουργείου οικονομικών και των 2500 εκπαιδευτικών που άδικα και αντισυνταγματικά είχαν απολυθεί.

Με την κατάργηση του χουντικού νόμου για την πολιτική επιστράτευση.

Με την δρομολόγηση της πρόσληψης 3500 γιατρών και νοσηλευτών.

Πολίτες της Αθήνας

Είναι αυτά τα δείγματα γραφής που αποδεικνύουν τη βούληση μας να αγωνιστούμε μαζί με τον ελληνικό λαό. Για να ανοίξουμε δρόμους. Για

να βγούμε επιτέλους από το αδιέξοδο της λιτότητας. Έχουμε όμως πολλή δουλειά ακόμα. Για να τελειώσουμε με τα ανοιχτά θέματα της διαπραγματεύσεως.

Και σας ρωτώ:

Ποιον θα εμπιστευθεί ο ελληνικός λαός για να διαπραγματευτεί υπέρ των συμφερόντων της κοινωνικής πλειοψηφίας; Ποιος θα διαπραγματευτεί για τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα;

Ο κος Μειμαράκης και ο κύριος Σαμαράς που μετέτρεψαν τη μεγάλη πλειοψηφία των εργαζόμενων στον ιδιωτικό τομέα σε ημιαπασχολούμενους και ημιάνεργους; Αυτοί που κατάργησαν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, και θέσπισαν τη πολιτική επιστράτευση και τις μαζικές απολύσεις;

Ποιος θα διαπραγματευτεί για τους μικρομεσαίους και τους αυτοαπασχολούμενους; Αυτοί που συμφώνησαν με τους δανειστές τον αφανισμό τους;

Ποιος θα υπερασπιστεί τους εκπαιδευτικούς, τους σχολικούς φύλακες, τις καθαρίστριες, τους υπαλλήλους των πανεπιστημίων, τους αστυνομικούς; Ο κ. Μειμαράκης που τους αποκαλεί άχρηστους;

Ποιος θα υπερασπιστεί τα συμφέροντα της ελληνικής νεολαίας; Των νέων μας που κάθε χρόνο κατά χιλιάδες φεύγουν από την πατρίδα, ξενιτεύονται και ζουν με το όνειρο της επιστροφής; Αυτοί που τους έδωξαν μετανάστες στο εξωτερικό;

Ποιος θα διαπραγματευτεί τη φορολογική ελάφρυνση των αγροτών; Αυτοί που τον Ιούνη προπαγάνδιζαν το ΝΑΙ στη συμφωνία που μας έδιναν και καταργούσαν μονομιάς όλες τις φορολογικές τους διευκολύνσεις;

Και τέλος, ποιος θα διαπραγματευθεί το Νοέμβρη την απομείωση του χρέους; Αυτοί που διαλαλούσαν ότι είναι βιώσιμο και ζητάγαν πιστοποιητικά βιωσιμότητας από τους δανειστές;

Δεν υπάρχει, πολίτες της Αθήνας, καμιά αμφιβολία

Ότι μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ, με τη στήριξη του λαού, μπορεί να προστατεύσει και να εκπροσωπήσει τα συμφέροντα της κοινωνικής πλειοψηφίας απέναντι στους δανειστές;

Γιατί οι ομοτράπεζοι του κυρίου Χριστοφοράκου, οι δωρολήπτες της Siemens, οι τρόφιμοι της λίστας Λαγκάρντ και οι αυτουργοί της μεγάλης

φοροδιαφυγής δεν μπορούν και δε θέλουν να δώσουν καμία μάχη για να υπερασπιστούν τα λαϊκά συμφέροντα.

Για αυτό και δεν τόλμησαν να ερευνήσουν τόσα χρόνια τη λίστα Λαγκάρντ, γιατί φοβόντουσαν μήπως μέσα της, βρούνε τον εαυτό τους.

Πολίτες της Αθήνας

Αυτά είναι τα μεγάλα διλήμματα της Κυριακής.
Αυτά είναι τα ερωτήματα στα οποία ο ελληνικός λαός έχει ήδη απαντήσει.

Γιατί δεν θέλει την παλινόρθωση των πολιτικών δυνάμεων που έριξαν την Ελλάδα στα βράχια, που εκμεταλλεύτηκαν, απαξίωσαν και τελικά ρήμαξαν το κράτος και τους θεσμούς.
Γιατί θέλει να συνεχίσουμε τον αγώνα που ξεκινήσαμε στις 25 Γενάρη.

Και να ολοκληρώσουμε το πρόγραμμα για τον μεγάλο, δημοκρατικό μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας.

Γιατί θέλει όλοι μαζί να χτίσουμε τη νέα Ελλάδα με μια Αριστερά που γνωρίζει ότι επιτρέπεται να πέσει αλλά επιβάλλεται να σηκωθείς.

Με μια Αριστερά που δεν δραπετεύει, δεν αναχωρεί από το πεδίο της μάχης. Αλλά επιμένει να τολμά και να αγωνίζεται. Να τολμά και να νικά.

Τολμά να πάρει την ευθύνη της διακυβέρνησης. Τολμά να λερώσει τα χέρια της για να ξελασπώσει το μέλλον. Τολμά και να ματώσει για να σταματήσει ο λαός μας άλλο να ματώνει.
Αυτή την Αριστερά έχει ανάγκη ο λαός.
Αυτή την Αριστερά θέλουμε και εμείς.
Δύναμη πατριωτικής ευθύνης.
Δύναμη κοινωνικής απελευθέρωσης.

Πολίτες της Αθήνας,

Θέλω σήμερα, λίγες ώρες πριν τη τρίτη και κρισιμότερη εκλογική αναμέτρηση των τελευταίων μηνών.
Να απευθυνθώ σε κάθε δημοκράτη και προοδευτικό πολίτη.
Κάθε πολίτη που έχει υπηρετήσει τη δημοκρατική παράταξη.

Τον καλούμε να ενώσουμε δυνάμεις και να μην επιτρέψουμε την παλινόρθωση της ακραίας νεοφιλελεύθερης δεξιάς που θέλει να εκδικηθεί την τόλμη του λαού μας.

Απευθυνόμαστε σε κάθε αριστερό, που περίμενε περισσότερα που προσδοκούσε περισσότερα.
Τον καλούμε να μη στέκεται στη μέση, να μην αφήσει να τραβήξουν πίσω το λαό.

Να δώσουμε τη μάχη μαζί για να μη πάρουν πίσω όσο έδαφος κατακτήσαμε.
Να μην αφήσουμε τα σενάρια της αριστερής παρένθεσης να δικαιωθούν.

Απευθυνόμαστε, όμως, και στους συντηρητικούς πολίτες και τους καλούμε να κάνουν την επιλογή της ακεραιότητας και της εντιμότητας.
Την επιλογή της σθεναρής υπεράσπισης των δικαίων του λαού και της πατρίδας.

Απευθυνόμαστε σε όλο το λαό και σε καθένα ξεχωριστά.
Και τους λέμε ότι τη Δευτέρα θα συγκροτήσουμε μια κυβέρνηση όλων των Ελλήνων και όλων των Ελληνίδων ανεξάρτητα από το τι ψήφισαν την Κυριακή.
Μια προοδευτική κυβέρνηση μάχης για τα συμφέροντα του λαού και της πατρίδας.

Πολίτες της Αθήνας,

Το δεύτερο μεγάλο δημοψήφισμα της Κυριακής κρίθηκε σήμερα, σ' αυτήν εδώ την πλατεία.
Η σημερινή συγκλονιστική σας παρουσία σας.
Αυτό το παλλαϊκό μήνυμα αξιοπρέπειας και Δημοκρατίας.
Δεν αφήνει αμφιβολία.
Κλείνει οριστικά και αμετάκλητα τους λογαριασμούς του λαού μας με το χθες.

Με τη ΝΔ και την ολιγαρχία.
Με το καθεστώς της διαπλοκής και της διαφθοράς που ρήμαξε το λαό και τον τόπο και τον έβαλε στη μέγγενη των δανειστών και των μνημονίων.

Σήμερα αποφασίσατε.
Σήμερα ψηφίσατε.
Η Ελλάδα δεν γυρίζει πίσω.

Η Ελλάδα θα πάει μόνο μπροστά, με οδηγό το λαό και πυξίδα του τον ΣΥΡΙΖΑ.

Σήμερα μας εμπιστευθήκατε ισχυρή εντολή διακυβέρνησης και αλλαγής, με άνετη κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

Για να μην τελεσφορήσει ούτε το σχέδιο της παρένθεσης αλλά ούτε και αυτό της ενσωμάτωσης.

Για να μην χρειαστούμε τα δεκανίκια του παλιού πολιτικού συστήματος.

Γι αυτό μέχρι την Κυριακή να μην πάει καμία ψήφος χαμένη.

Για να μην μας κερδίσει η αποχή.

Γιατί η αποχή από την κάλπη είναι η επιθυμία και η ευχή της ΝΔ.

Γιατί και όποιος απέχει, είναι σα να δίνει το πράσινο φως στο παλιό να ξαναγυρίσει.

Μέχρι τη Κυριακή καμία ψήφος μη πάει χαμένη.

Γιατί κάθε ψήφος που χάνεται για το ΣΥΡΙΖΑ, είναι ψήφος κερδισμένη για τη ΝΔ.

Κάθε ψήφος που χάνεται για το ΣΥΡΙΖΑ, είναι ψήφος εμπιστοσύνης στη διαπλοκή και τη διαφθορά.

Καμία ψήφος χαμένη ειδικά από τις νέες και τους νέους.

Το δικό τους πείσμα, τον δικό τους αγώνα χρειαζόμαστε για να συνεχίσουμε να παλεύουμε.

Τους καλώ να μην τους χαρίσουν το δικαίωμα να ζήσουν, να δουλέψουν και να ονειρευτούν στον τόπο μας.

Να πάνε στην κάλπη.

Να ενωθούν με τον ΣΥΡΙΖΑ.

Να πάρουν τη ζωή τους στα χέρια τους.

\Και όλοι εμείς, από γειτονιά σε γειτονιά, από σπίτι σε σπίτι.

Ούτε ώρα χαμένη στον αγώνα για την αξιοπρέπεια του λαού μας.

Για τη μεγάλη νίκη του ΣΥΡΙΖΑ.

Για την μεγάλη νίκη της Αριστεράς στην Ελλάδα.

Για να έχει η ελπίδα συνέχεια στην Ευρώπη.

Ομιλία Τσίπρα Ιανουάριος 2015

Πολίτες της Αθήνας,

Ο κύβος ερρίφθη. Η Ελλάδα σηκώνεται στα πόδια της ξανά. Με περηφάνια. Με σιγουριά. Με αξιοπρέπεια. Ο λαός μας τη Κυριακή θα γράψει ιστορία. Ο φόβος τελείωσε. Η τελευταία ελπίδα του κ. Σαμαρά, ο

φόβος, τελείωσε. Και μέσα και έξω από την Ελλάδα. Η Ευρώπη αλλάζει, η Ελλάδα προχωράει. Η ελπίδα έφτασε και θα γράψει ιστορία. Κανείς πια δε μπορεί να τη σταματήσει!

Την Κυριακή δε θα έχουμε απλά μια νίκη του ΣΥΡΙΖΑ. Θα έχουμε έναν ιστορικό θρίαμβο του λαού μας. Που θα νικήσει το φόβο και το πόνο. Που θα τιμωρήσει τους τρομοκρατημένους τρομοκράτες του. Τη Κυριακή δεν αλλάζουμε απλά σελίδα. Αλλάζουμε εποχή. Και προχωράμε όλοι μαζί. Ότι κι αν ψηφίζαμε μέχρι χτες. Όλοι μαζί, για να σηκώσουμε ξανά τον ήλιο πάνω από την Ελλάδα. Τον ήλιο της Δικαιοσύνης, τον ήλιο της Δημοκρατίας, τον ήλιο της αξιοπρέπειας.

Όλοι μαζί γιατί η φτώχεια δεν κάνει διακρίσεις. Η ανεργία δεν κάνει διακρίσεις. Η απόγνωση δεν κάνει διακρίσεις. Τα λουκέτα δεν κάνουν διακρίσεις.

Όλοι μαζί, γιατί ΛΑΟΣ ΕΝΩΜΕΝΟΣ, ΠΟΤΕ ΝΙΚΗΜΕΝΟΣ.

Όταν ένας λαός πιστεύει στις δυνάμεις του και ενώνεται, τότε τίποτα και κανείς δε μπορεί να τον σταματήσει. Ο διχασμός είναι το όπλο τους. Η ενότητα είναι το δικό μας όπλο. Γι' αυτό καλώ από δω, από την ιστορική αυτή πλατεία με το συμβολικό όνομα, από τη Πλατεία Ομονοίας, τις Ελληνίδες και τους Έλληνες σε μια νέα εθνική ομόνοια. Σε μια νέα κοινωνική συμμαχία. Σε μια νέα πατριωτική συμμαχία. Με αποφασιστικότητα, θάρρος, σύνεση, να δώσουμε όλοι μαζί τις δύσκολες μάχες που έχουμε μπροστά μας. Με τον ΣΥΡΙΖΑ που ο λαός και η ιστορία έβαλαν στην πρώτη γραμμή. Με τον ΣΥΡΙΖΑ της ενότητας, της αντίστασης, της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας να κάνουμε πράξη το όραμα της νέας απελευθέρωσης.

Την Κυριακή κάνουμε το πρώτο μεγάλο βήμα:

ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΟΣ ΣΥΡΙΖΑ, ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ. ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΟΣ ΣΥΡΙΖΑ για τη Κοινωνική Σωτηρία, την αξιοπρέπεια, τη διεκδίκηση με ασφάλεια στην Ευρώπη. Και ας είναι σε όλους καθαρό. Δε ζητάμε αυτοδυναμία αλαζονείας. Για να αναπαράγουμε τον ανήθικο κομματισμό του παρελθόντος. Για να επιστρέψουμε τη χώρα στο 2009.

Δεν επιθυμούμε να γυρίσουμε στο 2009. Γιατί το 2009 εμπεριείχε όλες τις αιτίες και τις παθογένειες που μας οδήγησαν στη κρίση. Αυτό το καθεστώς που γέρασε, σάπισε πια και διαλύει τις ζωές μας και την κοινωνία. Σε αυτό το καθεστώς εμείς δε θέλουμε να επιστρέψουμε. Με αυτό το καθεστώς εμείς θέλουμε να συγκρουστούμε. Και σε αυτή τη σύγκρουση σας θέλουμε δίπλα μας. Για να τελειώσουμε μια για πάντα με τη διαπλοκή. Να τελειώσουμε με τη διαφθορά. Να τελειώσουμε με τον

κομματισμό και το ρουσφέτι. Να τελειώσουμε με τις αντιλήψεις και πρακτικές του πελατειακού κράτους. Να τελειώσουμε όμως και με αυτούς που έκαναν το κράτος πελάτη. Με τους εθνικούς προμηθευτές και τους εθνικούς εργολάβους. Μια για πάντα, γιατί δε πάει άλλο.

Δε μπορεί ο λαός να λεηλατείται και το πάρτι να συνεχίζεται. Από Δευτέρα τελειώνει το πάρτι και επιστρέφουμε στη νομιμότητα. Για όλους, χωρίς διακρίσεις, όσο ψηλά κι αν βρίσκονται. Από Δευτέρα, όμως, τελειώνουμε και με την εθνική ταπείνωση. Με τις έξωθεν εντολές και με τη διακυβέρνηση της χώρας μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.

Κανείς δεν μπορεί να φοβίσει ή να εκβιάσει έναν λαό πληγωμένο, προδομένο, ταπεινωμένο. Γιατί τη Κυριακή δε μιλάνε οι δανειστές και οι εκπρόσωποί τους στην Ελλάδα. Τη Κυριακή μιλάει ο ελληνικός λαός. Και θα δώσει τη πιο καθαρή απάντηση. Μνημόνια τέλος, υποτέλεια τέλος, εκβιασμοί τέλος!

Στην Ελλάδα, τη χώρα που γέννησε τη δημοκρατία. Η δημοκρατία επιστρέφει. Επιστρέφει για να εξαπλωθεί ξανά σε ολόκληρη της Ευρώπη!

Λαέ της Αθήνας,

Έχουμε πλήρη επίγνωση ότι από Δευτέρα αναλαμβάνουμε ένα δύσκολο έργο. Ο δρόμος που επιλέγουμε απαιτεί αποφασιστικότητα, πίστη και θέληση για μεγάλες συγκρούσεις. Απαιτεί πάνω από όλα:

Καθαρά χέρια. Καθαρή απόφαση. Καθαρές θέσεις. Τα έχουμε και τα τρία.

Γι' αυτό στεκόμαστε μπροστά σε όλους τους Έλληνες και ζητάμε και από αυτούς μια καθαρή εντολή. Πεντακάθαρη. Ανόθευτη. Αδιαμφισβήτητη. Ζητάμε μια πρώτη ευκαιρία στον ΣΥΡΙΖΑ. Ίσως μια τελευταία ευκαιρία για την Ελλάδα. Και ζητάμε αυτή την ευκαιρία καθαρή για να έχουμε τη δύναμη απέναντι στο φθαρμένο σύστημα και στους αυτουργούς των μνημονίων.

Γιατί τις τελευταίες ημέρες γίνεται μεγάλη μάχη, όχι για να ηττηθεί ο ΣΥΡΙΖΑ αλλά για να στερηθεί τη πλειοψηφία στην επόμενη Βουλή. Και γίνεται ένας διαγωνισμός για το ποιος θα καθίσει μαζί μας στο πιλοτήριο, προκειμένου να επιβάλει στο αεροσκάφος τα σχέδια πτήσης του Βερολίνου και των δανειστών.

Θέλουμε να σας μιλήσουμε καθαρά και με το χέρι στη καρδιά. Εμείς στο πιλοτήριο αντιπροσώπους των απόψεων της κ. Μέρκελ, δε πρόκειται να δεχθούμε. Καθαρά και ξάστερα. Δεν έχουμε σκοπό να συγκυβερνήσουμε

παρέα με τους εντεταλμένους των μνημονίων. Παλαιότερους ή και νεότερους. Γιατί κάτι τέτοιο μόνο αστάθεια, μόνο ανωμαλία, και απογοήτευση θα προκαλούσε. Για αυτό και σας καλούμε να καθαρίσετε εσείς με τη ψήφο σας τους όρους για την επόμενη μέρα. Δώστε με τη ψήφο σας σταθερότητα. Δώστε μας τη δύναμη να απογειώσουμε την Ελλάδα. Δώστε στο ΣΥΡΙΖΑ και στην Ελλάδα αυτοδυναμία για να ξεκολλήσει από το χθες, της διαπλοκής, της υποτέλειας και των μνημονίων της καταστροφής.

Πολίτες της Αθήνας

Ο κύριος Σαμαράς και η ακροδεξιά παρέα του, επέλεξαν αυτές τις μέρες να δώσουν μια μάχη οπισθοφυλακών με τα πιο σκοτεινά όπλα. Ίσως τα μόνα που ταιριάζουν στη σκοτεινή τους πολιτική. Στις σκοτεινές τους διασυνδέσεις. Στο σκοτάδι που εκπροσωπούν. Με τη μουτζούρα της μαύρης προπαγάνδας τους, όμως, μουτζουρώνουν ταυτόχρονα τη διεθνή θέση της χώρας. Μουτζουρώνουν τη δημοκρατία. Μουτζουρώνουν το αύριο. Δεν τους ενδιαφέρει. Το μόνο που τους νοιάζει είναι να κρατηθούν στην εξουσία. Με μια διχαστική υπερπαραγωγή τρόμου.

Ποτέ άλλοτε πρωθυπουργός δεν δυσφήμιζε τόσο τη χώρα του, τη δημοκρατία, και το λαό του, όσο ο κύριος Σαμαράς. Ποτέ πρωθυπουργός δεν κακοποίησε τόσο το αξίωμά του, συμπεριφερόμενος σαν περιφερόμενος πλασιέ του φόβου. Ποτέ πρωθυπουργός δεν αρνήθηκε τόσο επίμονα το δημόσιο διάλογο, προτιμώντας να κρύβεται στα σκοτάδια, στο μονόλογο και το μοντάζ.

Αλλά δεν πρόκειται να πέσουμε στην παγίδα του διχασμού. Αυτοί με το φόβο, εμείς με τα επιχειρήματα. Αυτοί με λόγο διχαστικό προσπαθούν να περισώσουν την εξουσία τους. Εμείς με λόγο ενωτικό, πατριωτικό προσπαθούμε να ενώσουμε τις Ελληνίδες και τους Έλληνες σε έναν αγώνα κοινό και δίκαιο.

Στην ακατάσχετη κινδυνολογία περί Grexit, απάντησαν άλλωστε οι ίδιοι οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι. Απάντησε ο ευρωπαϊκός τύπος. Απάντησαν οικονομολόγοι και ειδικοί με διεθνές κύρος. Στον διχαστικό και εμφυλιοπολεμικό, όμως, κήρυγμα του κου Σαμαρά, στον αντικομμουνισμό που ξεσήκωσε από τα μπαούλα με τη ναφθαλίνη, εμείς απαντάμε με κάλεσμα εθνικής και μαχητικής ομοψυχίας, με κάλεσμα μιας νέας εθνικής ευθύνης. Στο φόβο, εμείς απαντάμε με την ελπίδα. Και στην τρομοκρατία με το όραμα.

Αυτοί έχουν το φόβο. Αυτοί έχουν το ψέμα. Αυτοί έχουν τη δύναμη του χρήματος, της εξουσίας και της διαπλοκής. Αυτοί έχουν τη στήριξη της κας Μέρκελ. Να τη χαίρονται.

Εμείς όμως, έχουμε όλα όσα αυτοί δεν έχουνε. Έχουμε όραμα για την Ελλάδα Έχουμε σχέδιο και πρόγραμμα. Έχουμε τη θέληση, την αποφασιστικότητα να μην εγκαταλείψουμε το όραμά μας. Και να εφαρμόσουμε το πρόγραμμά μας.

Πολίτες της Αθήνας,

Εμείς έχουμε όραμα να χτίσουμε μια νέα Ελλάδα. Μια χώρα με δικαιοσύνη, ισότητα και δημοκρατία.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας κανένα παιδί να μη μένει χωρίς ένα πιάτο φαγητό, χωρίς ζεστασιά, χωρίς βιβλίο, χωρίς παιδικό σταθμό.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας κανένας άνθρωπος να μην έχει τη ζωή του υποθηκευμένη, χωρίς δωρεάν περίθαλψη και ιατρική συνδρομή.

Και κανένας να μη πεθαίνει αβοήθητος γιατί δεν έχει χρήματα.

Κανένας να μη χρειάζεται φακελάκι για να εγχειριστεί σε ένα δημόσιο νοσοκομείο.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας κανένας να μην κρυώνει μέσα στην αγριότητα του χειμώνα, παρατημένος από την αγριότητα του κράτους, χτυπημένος από την αγριότητα των τραπεζών.

Κανένας να μη ζει στο σκοτάδι, επειδή του έκοψαν το ρεύμα.

Κανένας να μη ζει σαν αδέσποτο, χωρίς μια στέγη πάνω από το κεφάλι του, κι ένα πιάτο φαγητό.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας κανένας νέος να μη μένει χωρίς την ευκαιρία της μόρφωσης, την προοπτική της δουλειάς, το στόχο μιας καλύτερης ζωής.

Κανένας ηλικιωμένος στην εγκατάλειψη της πενιχρής σύνταξης, της φτώχειας και της παγωνιάς, που οδηγούν στον αργό και ταπεινωτικό θάνατο.

Κανένας άνθρωπος χωρίς εκείνα τα αγαθά που ξεχωρίζουν την ανθρώπινη κοινωνία από τη ζούγκλα.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας να μη μένει κανένας πολίτης απροστάτευτος στην απόγνωση της ανεργίας.

Κανένας νέος να μη περιμένει στα γραφεία των βουλευτών ένα ρουσφέτι για να βρει δουλειά.

Κανένας νέος να μη γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης, ανασφάλιστης ή ενοικιαζόμενης εργασίας.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας οι νόμοι να ισχύουν για όλους και όλοι να έχουμε τις ίδιες υποχρεώσεις απέναντι στους νόμους.

Να πληρώνουμε φόρους με βάση τη φοροδοτική μας ικανότητα.

Να μην υπάρχουν εκλεχτοί και μη προνομιούχοι πολίτες, απέναντι στο κράτος.

Έχουμε όραμα η πατρίδα μας να είναι μια χώρα δικαίου, μια κοινωνία ανοιχτή στο διαφορετικό, που θα δίνει ίσες ευκαιρίες σε όλους, με ισότητα και ισονομία ανεξάρτητα από καταγωγή, θρησκεία, φύλο ή σεξουαλικό προσανατολισμό.

Έχουμε όραμα η πατρίδα μας να ξαναγίνει κοιτίδα του πολιτισμού και της δημιουργίας.

Και κάθε πολίτης να ζει με ασφάλεια και ίσα δικαιώματα.

Έχουμε όραμα στη πατρίδα μας η ευημερία όλων να είναι συνάρτηση της ευημερίας καθενός ξεχωριστά.

Και η Πολιτεία να μεριμνά ισότιμα για την ευημερία του κάθε πολίτη ξεχωριστά.

Αυτό είναι το όραμά μας, για να οικοδομήσουμε μια νέα Ελλάδα. Μια χώρα ισότιμη στο Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Και έναν λαό που δε θα αισθάνεται ντροπή αλλά περηφάνια να ζεί στην Ελλάδα.

Αυτό είναι το όραμά μας, αλλά δεν μένουμε μόνο στο όραμα. Έχουμε και σχέδιο. Έχουμε πρόγραμμα που μετατρέπει το όραμα σε πράξη. Υπολογισμένη, κοστολογημένη, ρεαλιστική πράξη. Ψύχραιμες, μελετημένες, δεσμεύσεις, που θα υλοποιήσουμε από τη πρώτη κιόλας μέρα, για να γίνει το όραμα πραγματικότητα.

Έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε: Η Ελλάδα να διεκδικήσει ξανά τη θέση του ισότιμου εταίρου στην Ευρώπη.

Έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε: Να αρνηθούμε την κηδεμονία, απ' όπου κι αν προέρχεται.

Να τελειώνουμε με τα μνημόνια και να διαπραγματευτούμε σκληρά με μόνο γνώμονα το συμφέρον του λαού μας.

Έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε: Να επιδιώξουμε κοινό αγώνα με τους λαούς του Νότου αλλά και με τους λαούς ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για να απελευθερωθούμε από την θηλιά της λιτότητας.

Για να υπάρξει οριστική και βιώσιμη λύση στο πρόβλημα του χρέους.

Έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε:

Για την αξιοπρέπεια όλων των Ελλήνων.

Για τις εγγυημένες καταθέσεις των πολιτών στις τράπεζες.

Για αξιοπρεπείς συντάξεις.

Για τις εγγυημένες αγροτικές επιδοτήσεις.

Για το κράτος δικαίου.

Για τη σταθερότητα και τη σιγουριά κάθε ελληνίδας και κάθε έλληνα.

Έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε:

Να βάλουμε τέλος στους πλειστηριασμούς στην πρώτη κατοικία.
Κανένα σπίτι στα χέρια τραπεζίτη.

Έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε:

Απλό και δίκαιο φορολογικό σύστημα.

Φορολογική Ελάφρυνση των χαμηλών και μεσαίων στρωμάτων.

Με αφορολόγητο στα 12000 ευρώ για όλους.

Με την Κατάργηση του ΕΝΦΙΑ και αντικατάστασή του με Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας, με υψηλό αφορολόγητο όριο, ώστε η συντριπτική πλειοψηφία της πρώτης κατοικίας να μην φορολογείται.

Έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε:

Να προστατέψουμε το 99% της κοινωνίας που λεηλατήθηκε από το μνημόνιο.

Και να εντοπίσουμε, προκειμένου να πληρώσει, το 1% που συστηματικά φοροδιαφεύγει και παρανομεί.

Με το λαθρεμπόριο στα καύσιμα και στα τσιγάρα, με το μαύρο χρήμα και την ανομία.

Για αυτό και θα ξεκινήσουμε από κείνους που γεμίζουν λίστες τύπου Λαγκάρντ.

Οι λίστες θα βγουν από τα συρτάρια και θα επανελεγχθούν, είτε κάποιος το θέλουνε είτε όχι.

Γιατί έχουμε σχέδιο και δεσμευόμαστε:

Τέλος στην διαπλοκή.

Τέλος στο μαύρο πολιτικό χρήμα.

Τέλος στο χορό των σκανδάλων.

Και στο σκάνδαλο των σκανδάλων να παραμένουν οι δράστες ατιμώρητοι.

Από Δευτέρα η δικαιοσύνη, ελεύθερη από δεσμεύσεις, θα έχει το λόγο.

Γιατί τίποτε δεν μπορούμε να χτίσουμε, αν δεν προηγηθεί η κάθαρση.

Δικαιοσύνη, διαφάνεια, αλλά και αμείλικτη τιμωρία για θέματα που έχουν να κάνουν με το δημόσιο χρήμα.

Πολίτες της Αθήνας,

Γνωρίζετε από το Σεπτέμβρη και από τις εξαγγελίες μας στη ΔΕΘ, ότι έχουμε σχέδιο συγκροτημένο και ρεαλιστικό για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, για την επανεκκίνηση της οικονομίας.

Σήμερα ενώπιόν σας δεσμευόμαστε ότι το πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης θα το αναγνώσουμε αυτούσιο την επόμενη εβδομάδα στη Βουλή, στις Προγραμματικές δηλώσεις της Νέας Κυβέρνησης.

Δεσμευόμαστε όλοι, να μετατρέψουμε το όραμα της κοινωνικής αλληλεγγύης και δικαιοσύνης σε κυβερνητική πράξη. Κι έχουμε τη

θέληση να το εφαρμόσουμε. Και θα το πράξουμε. Γιατί δεν έχουμε καμιά δέσμευση απέναντι στην ολιγαρχία, στο παλιό καθεστώς, στις μικρές και μεγάλες εξουσίες του χρήματος. Έχουμε δέσμευση μόνο απέναντι στον ελληνικό λαό. Και θα συγκρουστούμε αν χρειαστεί με μεγάλα συμφέροντα. Με κατεστημένες νοοτροπίες. Με τζάκια και κυκλώματα. Αλλά το πρόγραμμά μας, οι δεσμεύσεις μας απέναντί σας θα υλοποιηθούν.

Γιατί αυτή τη Κυριακή μας δίνετε εντολή διακυβέρνησης. Αυτή τη Κυριακή εσείς αποφασίζετε αν θέλετε τη συνέχεια των μνημονίων ή το Πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ. Τις δεσμεύσεις του κ. Σαμαρά προς την τρόικα ή τις δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ προς τον κυρίαρχο ελληνικό λαό.

Αυτή την Κυριακή ένας ολόκληρος λαός υψώνει το ανάστημά του. Και μας δίνει εντολή να ενώσουμε τους Έλληνες για να αλλάξουμε την Ελλάδα.

Εμείς μόνο για αυτό σας διαβεβαιώνουμε: Δεν θα διστάσουμε, δεν θα φοβηθούμε, δεν θα γυρίσουμε πίσω.

Νεότεροι και μεγαλύτεροι, όλοι μαζί με το χέρι στην καρδιά, θα κοιτάξουμε ψηλά και μπροστά.

Η Ελλάδα, η χώρα που γέννησε τη Δημοκρατία, θα στείλει την Κυριακή ένα μήνυμα Δημοκρατίας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Κι αυτό το μήνυμα Δημοκρατίας θα αντηχήσει παντού στην Ευρώπη για να δυναμώσει όλες τις φωνές που σ' όλες τις γλώσσες και σ' όλες τις χώρες, αντιστέκονται στη λιτότητα για τους πολλούς και στα υπερκέρδη για τους λίγους.

Κάποιοι σας είπα ότι είμαστε κίνδυνος για το μέλλον. Μην τους ακούτε. Είμαστε κίνδυνος για το δικό τους μέλλον.

Κάποιοι σας είπαν ότι είμαστε κίνδυνος για την Ευρώπη. Μην τους ακούτε. Είμαστε η μεγάλη πρόκληση για την αναγκαία αλλαγή στην Ευρώπη. Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι η Ευρώπη που αλλάζει

Κάποιοι σας είπαν ότι φοβούνται για την Ελλάδα. Μην τους ακούτε. Για το μόνο που φοβούνται είναι για τον εαυτό τους. Για τα προνόμια της εξουσίας που χάνουνε.

Κάποιοι έφτιαξαν σποτ για να προπαγανδίσουν και να διαφημίσουν τη χρεοκοπία της Ελλάδας. Μην τους πιστεύετε. Δε μπορούν να κρύψουν την επιθυμία τους. Θέλουν την Ελλάδα χρεοκοπημένη. Αλλά η μόνη χρεοκοπία που θα δούμε τους επόμενους μήνες, είναι η χρεοκοπία του κ. Σαμαρά και της ακροδεξιάς του παρέας, που μας κυβερνούσε τόσα

χρόνια με το φόβο. Και η μόνη ασφαλής πρόβλεψη για το μέλλον, είναι ότι το Φλεβάρη στη Νέα Δημοκρατία θα ψάχνουν για νέο αρχηγό.

Τους ευχόμαστε το καλύτερο, γιατί την επόμενη ημέρα, επιθυμούμε να έχουμε μια υγιή αντιπολίτευση. Μια αντιπολίτευση που θα μας ασκεί κριτική, αλλά δε θα στέκεται εμπόδιο στην Εθνική προσπάθεια της σκληρής διαπραγματεύσεως για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση για το εθνικό θέμα του χρέους.

Γιατί εν ονόματι του χρέους έγινε το έγκλημα κατά της Ελλάδας. Και μετά από πέντε χρόνια λιτότητας, ύφεσης, ανεργίας, το χρέος έχει διογκωθεί σε απίστευτο βαθμό. Η οικονομία και η χώρα έχουν καταστραφεί σε απίστευτο βαθμό. Και κάποιοι επιμένουν σε απίστευτο βαθμό στις ίδιες συνταγές. Πρώτος ο κύριος Σαμαράς. Που διαβεβαιώνει ότι το χρέος είναι βιώσιμο! Δεν ήταν βιώσιμο όταν βρισκόταν στο 120% του ΑΕΠ. Και είναι βιώσιμο τώρα, που βρίσκεται στο 180%.

Η Ελλάδα, όμως, από τη Δευτέρα παύει να είναι το πειραματόζωο της λιτότητας. Η Ελλάδα με την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θα διαπραγματευτεί με δύναμη, αποφασιστικότητα και με συμμαχίες στην Ευρώπη για το επαχθές και μη βιώσιμο χρέος. Γιατί αυτό το χρέος φράζει το δρόμο της ανάπτυξης και τους πόρους της πατρίδας μας. Αυτό το χρέος όμως υπονομεύει επίσης και την προοπτική της ίδιας της Ευρώπης. Αποτελεί δυναμίτη στα θεμέλιά της. Για αυτό και θα διεκδικήσουμε Ευρωπαϊκή Διάσκεψη και λύση ανάλογη με αυτήν που δόθηκε για τη Γερμανία το 1953. Και η Γερμανική ηγεσία δεν έχει το ηθικό δικαίωμα να αρνείται στους ευρωπαϊκούς λαούς, αυτό με το οποίο οι λαοί της Ευρώπης της έδωσαν απλόχερα, το 1953.

Η Ελλάδα από Δευτέρα, θα αποκτήσει φωνή, αξιοπρέπεια, υπόσταση στην Ευρώπη. Η Ελλάδα με κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, θα διεκδικήσει αποφασιστικά το ανεκπλήρωτο χρέος. Το κατοχικό δάνειο και τις πολεμικές αποζημιώσεις που η Γερμανία της οφείλει. Και που το διεθνές δίκαιο επιβάλλει να της αποδοθούν.

Η Ελλάδα, τέλος, θα μπει σε ένα δρόμο εντελώς διαφορετικό από αυτόν που τα τελευταία χρόνια ακολούθησε. Θα σεβαστεί τις ευρωπαϊκές συνθήκες. Αλλά θα αποκαταστήσει τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τα εργασιακά δικαιώματα. Τη δημοκρατική τάξη. Όπως ακριβώς επιτάσσουν αυτές οι συνθήκες.

Θα ξαναγίνει μια κανονική ευρωπαϊκή χώρα. Και ταυτόχρονα θα προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις με πρόσημο δημοκρατικό, προοδευτικό, ανθρωπιστικό. Μεταρρυθμίσεις που θα επαναφέρουν και θα ενισχύσουν το κοινωνικό κράτος.

Θα αναδιοργανώσουν τη δημόσια διοίκηση.

Θα ανατάξουν τη δημόσια Υγεία και τη δημόσια Παιδεία.

Θα δώσουν στην εργασία τη θέση και τις εγγυήσεις που της αξίζουν.

Θα γίνουν μοχλός ανάπτυξης και επενδύσεων.
Και θα ενθαρρύνουν την ιδιωτική πρωτοβουλία που θέλει να επιχειρήσει παράγοντας πλούτο και όχι απομυζώντας το κράτος και το δημόσιο πλούτο.

Πολίτες της Αθήνας

Από τη Δευτέρα αρχίζει για την Ελλάδα μια νέα εποχή. Με οδηγό τη δημοκρατικά εκφρασμένη θέληση του λαού μας. Κι όχι τα e-mail μεταξύ τρόικας και ελληνικής κυβέρνησης.

Η συνέχεια του δημοκρατικού κράτους, που εγγυάται στους πολίτες του τις συντάξεις, την ασφάλεια, την ισονομία, θα αποκατασταθεί. Γιατί είναι οι νομιμόφρονες του μνημονίου που δεν σεβάστηκαν τη συνέχεια του κράτους για την οποία τώρα κόπτονται. Και έφτιαξαν ένα καθεστώς που έκανε κουρελόχαρτο τις εγγυήσεις του κράτους στους πιο αδύναμους, δίνοντας νέα προνόμια στους ισχυρούς. Ξεπουλώντας με σκανδαλώδη τρόπο τη δημόσια περιουσία. Πετσοκόβοντας συντάξεις και δικαιώματα. Κουρεύοντας τους ομολογιούχους του ελληνικού δημοσίου και τα δημόσια ασφαλιστικά ταμεία.

Όλα αυτά τα χρόνια, όσοι μας κυβερνούσαν, συμπεριφέρθηκαν σαν να ήταν το κράτος δική τους ιδιοκτησία. Αυτό, όμως, από τη Δευτέρα αλλάζει. Αν υπάρχει κάποιος ιδιοκτήτης του κράτους, αυτός είναι ο ελληνικός λαός. Και μόνον ο ελληνικός λαός.

Θα εγκαταστήσουμε κανόνες δημοκρατίας και διαφάνειας παντού. Θα κόψουμε με το μαχαίρι το ρουσφέτι και τα κομματικά ένσημα. Θα αποκαταστήσουμε τη δημοκρατική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης την οποία αφάνισαν με τις πολιτικές της τρόικας. Θα δώσουμε στους ένστολους τη δυνατότητα να ασκούν το λειτούργημά τους σε αρμονία με τον πολίτη, και με όρους αξιοπρέπειας. Στους αστυνομικούς που πρέπει να προστατεύουν το πολίτη από την εγκληματικότητα. Να βρίσκονται δίπλα του, όταν τον έχει ανάγκη. Αλλά και στους στρατιωτικούς που μακριά από τις οικογένειές τους, υπηρετούν τη πατρίδα και δεν τους αξίζει αυτή η πατρίδα να τους εξευτελίζει με τη συμπεριφορά της.

Στόχος μας είναι να προχωρήσουμε σε μια βαθιά, δημοκρατική μεταρρύθμιση του κράτους. Που είναι απαραίτητη για να προχωρήσει η χώρα προς τα μπρος. Απαραίτητη για τον πολίτη που έχει απέναντί του κάθε μέρα ένα κράτος εχθρικό, νωθρό, και αναποτελεσματικό. Αυτό το κράτος πρέπει να το αλλάξουμε. Και θα το αλλάξουμε.

Σε αντιπαράθεση και σε σύγκρουση αν χρειαστεί και με νοοτροπίες που χρόνια και χρόνια καλλιέργησαν το ΠΑΣΟΚ και η ΝΔ, μέσα στον

κρατικό μηχανισμό. Δε θα συμβιβαστούμε με τις παθογένειες, που τόσα δεινά κόστισαν στην Ελλάδα και στους Έλληνες.

Πολίτες της Αθήνας

Επιτρέψτε μου ιδιαίτερα να απευθυνθώ στους νέους και στις νέες της πατρίδας μας.

Στη γενιά που οι κυβερνήσεις των μνημονίων, τσάκισαν τη ζωή και τα όνειρά της.

Και να τους πω:

Σας έκλεψαν την εργασία.

Σας έκλεψαν τα όνειρα και το χαμόγελο.

Σε κάποιους από σας, σας έκλεψαν και τη χώρα, αφού σας ανάγκασαν να φύγετε μετανάστες στο εξωτερικό.

Μη τους αφήσετε να σας κλέψουν και την ελπίδα.

Μη τους αφήσετε να σας κλέψουν το μέλλον.

Σας έχουμε ανάγκη για να ξαναχτίσουμε μαζί την Ελλάδα. Καμιά αλλαγή δεν μπορεί να γίνει χωρίς εσάς. Η Ελλάδα σας έχει ανάγκη. Σας καλώ μαχητικά, αποφασιστικά, με όλες τις αντιρρήσεις και τις επιφυλάξεις σας, να πάρετε στα χέρια σας τη μεγάλη ανατροπή. Να σταθείτε πρωτοπόροι στις μεγάλες αναμετρήσεις που βρίσκονται μπροστά μας. Γιατί εσείς πρώτα απ' όλους έχετε δικαίωμα σε μια πατρίδα ελεύθερη και δημοκρατική. Σε μια Ελλάδα που αγαπά και δίνει ευκαιρίες στη νέα γενιά. Σε μια κοινωνία που δεν καταργεί και δεν κατατρέχει τα όνειρα των νέων ανθρώπων της. Και σας καλώ τη Κυριακή να ψηφίσετε και για τους 100.000 δεκαοκτάρηδες που η κυβέρνηση του κ. Σαμαρά δεν τους επέτρεψε να πάνε να ψηφίσουν. Να ψηφίστε και για αυτούς που τους στερούν το Συνταγματικό δικαίωμα της ψήφου, γιατί τους φοβούνται. Αλλά όποιος φοβάται τη νέα γενιά. Φοβάται το μέλλον και δεν έχει μέλλον. Γιατί το μέλλον θα τον εκδικηθεί.

Καλώ, όμως, και κάθε γενιά. Και ιδιαίτερα τη Τρίτη ηλικία. Αυτή τη Κυριακή ψηφίστε και για τα εγγόνια σας. Ψηφίστε για το δικό τους αύριο. Ψηφίστε και για αυτούς τους 200.000 νέους επιστήμονες που έφυγαν μετανάστες στο εξωτερικό. Και δε μπορούν τώρα να έρθουν να ψηφίσουν. Δε μπορούν να αποφασίσουν για το μέλλον τους.

Πολίτες της Αθήνας

Το λέμε εδώ και καιρό. Ότι η μέρα εκείνη δεν θ' αργήσει. Το πιστεύαμε εδώ και καιρό. Τώρα η μέρα εκείνη έφτασε. Η ελπίδα έφτασε και είναι στα χέρια σας.

Η ιστορία χτυπά την πόρτα της πατρίδας. Η πατρίδα χτυπά την πόρτα του ΣΥΡΙΖΑ.

Δεν θα κρυφτούμε. Δεν θα δειλιάσουμε. Ανοίγουμε την Κυριακή
διάπλατα την πόρτα στις νέες προκλήσεις. Στους νέους καιρούς.

Αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας με το θάρρος, με τη σύνεση, με τη
γνώση, με την επίγνωση που απαιτούν οι περιστάσεις.

Ζητάμε από τον ελληνικό λαό να σταθεί στο πλάι μας. Όρθιος και
ενωμένος Με την ψήφο και με τη συμμετοχή του, να μας δώσει
αποφασιστική ώθηση στην αναμέτρηση με το παλιό.

Το αύριο είναι στα χέρια σας

Η πατρίδα είναι στα χέρια σας.

Σηκώστε την ψηλά με θάρρος.

Με αρετή και τόλμη.

Θέλει αρετήν και τόλμη η ελευθερία

Θα νικήσουμε.

Γεια σας"!